

صبح جمعه

۱۴۰۰/۲/۳۱

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۱۵

آزمون ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
فارسی	۶	۵	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی زبان قرآن	۶	۴	۳	۲	۱	
دین و زندگی	۸	۷	۵	۳	۱	
زبان انگلیسی	۶	۵	۳	۲	۱	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۰	۱	۲۰	۱۵
۲	عربی زبان قرآن	۲۰	۲۱	۴۰	۱۵
۳	دین و زندگی	۲۰	۴۱	۶۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی	۲۰	۶۱	۸۰	۱۵

به اینستاگرام تخصصی گروه دوازدهم انسانی به آدرس [Kanoonir_12e](https://www.instagram.com/Kanoonir_12e) و

کانال تلگرامی [@kanoonir_e](https://www.t.me/kanoonir_e) ببینید.

۱۵ دقیقه

فارسی ۳

فارسی ۳

درس ۱۰ تا پایان درس ۱۸
صفحه ۸۲ تا صفحه ۱۶۳

۱- با توجه به واژه‌های زیر، در کدام موارد معنی بعضی واژه‌ها نادرست است؟

(الف) (شخیص: ارجمند) (طاق: بی‌همتا) (درزی: خیاط)

(ب) (آزم: شرم) (عیار: معیار) (آزگار: زمانی دراز)

(ج) (بحبوحه: گرفتاری) (بلامعارض: بی‌رقیب) (حمایل: محافظ)

(د) (شگرف: قوی) (تعب: رنج و سختی) (زوال: نابود)

(۱) الف، ج

(۲) ب، ج

(۳) ج، د

(۴) الف، د

۲- کدام گزینه می‌تواند معانی مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«کرانه، معهود، وجنات، پتیاره، استشاره، ترفیع»

(۱) معمول، چهره، زشت، نظرخواهی

(۲) غایبی، شناخته‌شده، ترسناک، ناچاری

(۳) چهره، زشت، عهدشده، درماندگی

(۴) رای‌زنی، محظور، پیشانی، ترسناک

۳- کدام بیت فاقد غلط املائی است؟

(۱) سموم هیبت او گر گذر کند بر آب

صدف ز صورت او گوهر مذاب دهد

(۲) گر دل به الم‌های تو منصوب نباشد

در سینه اگر جا دهمش خوب نباشد

(۳) غربت من در جهان از بحر توست

قربت خاصان در گاهم بده

(۴) بگریست چشم دشمن من بر حدیث من

فضل از غریب هست و وفا در قریب نیست

۴- کدام دسته از ابیات فاقد غلط املائی است؟

(الف) سودای دل سوخته لاله سیراب

در فصل بهار از دم مشکین ثمن خاست

(ب) این لطایف کز لب لعل تو من گفتم که گفت

وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید

(ج) به گرد نقطه عالم سپهر دایره‌وار

ندیده شیخ تو چندان که می‌کند دوران

(د) پیاله بر کفتم بند تا سحرگه حشر

به می ز دل ببرم هول روز رستاخیز

(ه) در شب قدر ار صبحی کرده‌ام عیبم مکن

سرخوش آمد یار و جامی بر کنار طاق بود

(۱) الف، ج، د

(۲) د، ب، ه

(۳) الف، ه، ب

(۴) ج، ب، الف

۵- آثار در کدام گزینه به ترتیب «منثور، منظوم، منثور، منظوم» است؟

(۱) روزها، جوامع‌الحکایات، فرهاد و شیرین، گلستان

(۲) اسرارالتوحید، منطق‌الطیر، تیرانا، روزها

(۳) مرصادالعباد، تیرانا، منطق‌الطیر، گلستان

(۴) مرصادالعباد، فرهاد و شیرین، تذکرة‌الاولیا، در حیات کوچک پاییز در زندان

۶- آرایه‌های «استعاره، ایهام تناسب، تشبیه، حس آمیزی، تناقض» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف) صفای دل نپسندد غبار آرایش	به دست آینه، رنگ حنا چه می‌جویی؟
ب) تب عشق آمد و کشت آتش جان‌سوز حسد	ناز قانون محبت که شفا داد مرا
ج) باور که می‌کند که در این بحر چون حباب	سر داده‌ایم و زندگی از سر گرفته‌ایم
د) بیدل از رنگین‌خیالی‌های فکرت می‌سزد	جدول رنگ بهار، اوراق دیوان تو را
ه) در گلستان کرم نخلی ز بی‌آبی نماند	تا به کی خواهی دواندن ریشه؟ ای قارون بس است
- (۱) ب، ه، ج، الف، د (۲) الف، ب، ه، د، ج (۳) الف، ج، ب، د، ه (۴) ه، ب، د، الف، ج

۷- آرایهٔ روبه‌روی کدام بیت در آن بیت دیده نمی‌شود؟

۱) همه‌گورشان کام شییران کنم	به کام دلیران ایران کنم (ایهام تناسب)
۲) رحمتی فرما که از باران اشک چشم من	مردم بیچاره را در خانه آب افتاده است (ایهام)
۳) بس بود ای ناطق جان چند از این گفت زبان	چند زنی طبل بیان؟ بی دم و گفتار بیا (متناقض نما)
۴) دانی چرا چون ابر شد در عشق چشم عاشقان	زیرا که آن مه بیشتر در ابرها پنهان شود (حسن تعلیل)

۸- آرایه‌های بیت «می‌کند بر نه فلک آهنگ رفتن ناله‌ام/ در میان پرده‌ها زین تیره‌تر آهنگ نیست»، در کدام گزینه آمده است؟

۱) حسن تعلیل، جناس همسان، تشخیص، تشبیه	۲) ایهام، جناس همسان، اسلوب معادله، تشخیص
۳) جناس، استعاره، ایهام تناسب، حس آمیزی	۴) ایهام تناسب، استعاره، تلمیح، کنایه

۹- در کدام بیت تعداد ترکیب «اضافی» و «وصفی» به ترتیب درست مشخص شده است؟

۱) طفل مهد نیستی بودم من و می‌خواند عقل	درس دانش در دبستان دل دانای من (چهار- دو)
۲) خوان فلک گرچه هست، رزق جهانی بر او	سفرهٔ انعام او پایهٔ آن خوان شکست (چهار - دو)
۳) ز طعن بی‌خردان اهل دل نیندیشند	که نقل مجلس دیوانه سنگ اطفال است (چهار- یک)
۴) از خم ابروی توام هیچ گشایشی نشد	وه که در این خیال کج عمر عزیز شد تلف (دو- چهار)

۱۰- در همهٔ گزینه‌ها به جز ... دو نوع «وابسته وابسته» دیده می‌شود.

۱) دوش چون در شکن طرهٔ شب، چین دادند	مژدهٔ آمدن آن صنم چین دادند
۲) هر لحظه دل به حلقهٔ زلفت کشد مرا	یا رب کمند زلف سیاهت چه دلکش است
۳) مرا به ناوک مزگان اگر کشی غم نیست	شهید تیغ غمت را ز نوک تیر چه غم؟
۴) هر که را الفت، شهید چشم مخمورت کند	نشئه انگیزد ز خاکش گرد تا روز جزا

۱۱- در همه بیت‌های زیر به جز ...، یک «حرف ربط وابسته‌ساز»، به کار رفته است.

چون یوسف اندر آمد، مصر و شکر به رقص آ	(۱) آمد بهار جان‌ها ای شاخ تر به رقص آ
مگذار کان مزور پیدا کند نشان‌ها	(۲) ناقوس تن شکستی، ناموس عقل بشکن
هجرم برده باشد رنگ و اثر؟ به رقص آ	(۳) تا چند وعده باشد، وین سر به سجده باشد
تا که قبول افتد و که در نظر آید	(۴) صالح و طالح متاع خویش نمودند

۱۲- نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در همه گزینه‌ها درست است، به جز:

شمع کافوری نسازد دل خنک پروانه را (مضاف‌الیه- مسند)	(۱) عاشقان را نیست بر دل، سردی معشوق <u>یار</u>
از خرابات تو مهر گرم‌رو پیمان‌های (منادا- نهاد)	(۲) ای زمین از سبحة ذکر تو کمتر دانه‌ای
طفل ما را دامن آخر زمان خواهد نواخت (مضاف‌الیه- مفعول)	(۳) هیچ کس را دل به اشک آتشین ما نسوخت
رخصت پابوس تا همچون <u>رکابم</u> داده‌اند (متمم- متمم)	(۴) تا <u>قیامت</u> پایم از شادی نیاید بر زمین

۱۳- همه ابیات با هم قرابت مفهومی دارند، به جز ...

خورشید پیر اگر به مه و سال می‌شود	(۱) امید هست کهنه شود عشق تازه زور
داغ‌های کهنه را خورشید زاری کرده است	(۲) عشق دیرین پرتوی دارد که بعد از سال‌ها
بحر یک قطره تلخی است ز پیمانۀ عشق	(۳) آسمان کهنه سبویی است ز میخانۀ عشق
بعد پیری عشق را عهد شباب دیگر است	(۴) کرد آخر صحبت یوسف زلیخا را جوان

۱۴- عبارت «چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه‌ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟» با

کدام بیت زیر، نزدیکی معنایی دارد؟

حد گذشته است مر آن صورت انسانی را	(۱) در کمال چه دهم داد سخندانی را
پرده‌پوشی نتوان یوسف کنعانی را	(۲) حسن از آن پایه گذشته است که عاشق نشوند
طاقت و عجز نباشد سر سودایی را	(۳) لاابالی چه کند دفتر دانایی را
حد همین است سخندانی و زیبایی را	(۴) بر حدیث من و حسن تو نیفزاید کس

۱۵- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

نگ باشد پیش عاشق هرکه یاد آرد ز نام	(۱) عار باشد نزد عارف هرکه فخر آرد به زهد
تو را که زندگی جاودان میسر نیست	(۲) ز نام نیک، اثر جاودانه‌ای بگذار
در تلاش نام، هرکس خویش را هموار کرد	(۳) چون عقیق از دل سیاهی خون خود را می‌خورد
عاشقی و نیک‌نامی، سعیدیا، سنگ و سبوست	(۴) چشم اگر با دوست داری گوش با دشمن مکن

۱۶- با توجه به گزینه‌ها، مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) هر که دور از میهن خود در دیار غربت است
 (۲) کی بود دور از وطن جای مسافر را قرار
 (۳) تا دل پر خون تواند شد ز غربت نامدار
 (۴) ندارد بلبل ما طاقت ناکامی غربت
- از برایش سرمه چشم است دیدار وطن
 در چمن از چشم شب‌نم خواب راحت برده‌اند
 چون عقیق از ساده‌لوحی در یمن باشد چرا؟
 مگر رحمی کنند و با قفس سازند آزادش

۱۷- در کدام گزینه، «وادی عرفانی» مقابل گزینه نادرست آمده است؟

- (۱) گر بسی بینی عدد، گر اندکی
 (۲) هفت دریا یک شمر این‌جا بود
 (۳) گوید اصلاً می‌ندانم چیز من
 (۴) چون شود آن نور بر دل آشکار
- آن یکی باشد درین ره در یکی است (وادی پنجم)
 هفت اخگر یک شرر این‌جا بود (وادی چهارم)
 وان ندانم هم ندانم نیز من (وادی ششم)
 در دل تو یک طلب گردد هزار (وادی سوم)

۱۸- مفهوم بیت با کدام گزینه قرابت دارد؟

«یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب / کز هر زبان که می‌شنوم نامکرر است»

- (۱) عشق از ازل درآمد و شد با جهان کهن
 (۲) خاکسارانی که راه عشق را طی کرده‌اند
 (۳) سخن عشق محال است مکرر گردد
 (۴) می‌توان بیان نمود قصه عشق نزد کس
- این رسم عاشقی نه نو آورده من است
 آسمان‌ها را مکرر در رکاب افکنده‌اند
 بحر در هر نفسی عالم دیگر گردد
 هرزه می‌پوی گرد دل در طلب عمارتی

۱۹- با توجه به شعر زیر، در کدام گزینه مفهوم نمادین هر دو واژه، درست است؟

«نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده‌ات را نه / گل سرخ را از من بگیر / سوسنی را که می‌کاری ... /

الف) نان: حیات و زندگی

ب) هوا: ابزار زندگی

ج) گل سرخ: عشق و زیبایی‌های جهان

د) سوسن: خنده زیبا

- (۱) الف، د (۲) ب، ج (۳) الف، ب (۴) ج، د

۲۰- مفهوم همه ابیات یکسان است؛ به‌جز:

- (۱) به خود ستم مکن ای ظالم حسد بنیاد
 (۲) در ستم، ظالم ازین گونه که پا می‌فشرد
 (۳) رسد به ظالم دیگر همان ذخیره ظالم
 (۴) بر ستمگر بیشتر دارد اثر تیغ ستم
- که هست یک سر پیکان همیشه در دل تیر
 هدف ناوک افغان سحرخیزان است
 نصیب تیر شود پر چو از عقاب برآید
 عمر کوتاه از تعدی می‌شود سیلاب را

١٥ دقیقه

عربی، زبان قرآن ٣

کل مباحث نیم سال دوم
درس ٣ تا پایان درس ٥
صفحة ٣٧ تا صفحه ٨٢

■ ■ عَيْنُ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (٢١ - ٢٨)

٢١- ﴿وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ﴾

(١) گفت وگو نکنید با اهل کتاب، مگر با کسی از آن‌ها که بهتر است از کسانی که ستم کردند!

(٢) با اهل کتاب فقط به روشی که نیکوتر است بحث کنید، جز با کسانی از آن‌ها که ظلم کردند!

(٣) فقط به شیوه‌ای که بهتر است با اهل کتاب بحث نکنید، مگر با کسانی که ستم کردند از آن‌ها!

(٤) با اهل کتاب گفت وگو نکنید جز به نیکوترین روش، مگر با کسانی که به آن‌ها ظلم شده است!

٢٢- «بَيْنَمَا كَانَتْ الْأُمُورُ تَسِيرُ سَيْرًا طَبِيعِيًّا إِذْ وَجَّهَ الْفَرِيقَ الْمُرْسَلِ إِعْصَارًا شَدِيدًا فَأَجَلَّتِ الْمُهْمَةُ!»:

(١) زمانی که کارها داشت طبیعی می‌شد، ناگهان گردباد شدیدی با تیم ارسال شده برخورد کرد، لذا مأموریت را به تعویق انداخت!

(٢) زمانی که کارها به شکل طبیعی‌شان داشت پیش می‌رفت، تیم ارسال شده با طوفان‌های شدیدی مواجه شد و مأموریت به تأخیر افتاد!

(٣) درحالی که کار به شکلی طبیعی حرکت می‌کرد، ناگهان گردباد سهمگینی با تیم فرستاده شده برخورد کرد و مأموریت را به تأخیر انداخت!

(٤) درحالی که کارها به صورت طبیعی پیش می‌رفت، ناگهان تیم فرستاده شده با گردبادی سهمگین روبه‌رو شدند و مأموریت به تعویق افتاد!

٢٣- «أَرُونِي كَيْفَ يُمَكِّنُ لِنِظَامِ الطَّبِيعَةِ أَنْ يَكُونَ هَادِنًا فِي مُوَاجَهَةِ مُهَدِّدَاتِهِ وَ هُوَ يُظَلِّمُ ظَلْمًا كَثِيرًا!»:

(١) به من نگاه کنید چگونه نظام طبیعت ممکن است مقابل تهدیداتش آرام باشد، حال آن که ستم زیادی به آن می‌شود!

(٢) به من نشان دهید نظام طبیعت چگونه می‌تواند در رویارویی با تهدیدکنندگان آرام باشد، در حالی که به آن بسیار ستم می‌شود!

(٣) تهدیدکنندگانی را می‌بینم که بسیار ستم می‌کنند، اما چگونه توانسته‌اند مقابل نظام طبیعت بایستند و آن را هدایت کنند!

(٤) به من بنمایانید که نظام طبیعت چگونه می‌تواند در برابر تهدیدکنندگان آرام شود، در حالی که بسیار ستم می‌کنند!

٢٤- «فِي رَأْيِي، لَمْ يَأْمَلْ أَنْ تُثْمِرَ الشَّجَرَةُ بَعْدَ أَرْبَعِ سِنَوَاتٍ إِلَّا الْفَلَّاحُ الَّذِي كَانَ قَدْ عَرَسَهَا!»:

(١) به نظرم، تنها کشاورزی که درخت را کاشته بود، امید داشت که آن پس از چهار سال میوه بدهد!

(٢) در نظر من، آرزو نمی‌کرد که پس از گذشت چهار سال درخت میوه دهد، مگر آن کشاورز که آن را کاشته بود!

(٣) به نظر من، فقط کشاورز نهالی را که کاشته بود امید داشت که پس از چهار سال میوه خواهد داد!

(٤) به اعتقاد من، او امید نداشت که پس از گذشت چهار سال نهال میوه دهد، به جز کشاورزی که آن را می‌کاشت!

٢٥- «إِنَّ الْإِحْسَانَ إِلَى الْأَخْرَيْنِ عَمَلٌ نَافِعٌ فَمَا مِنْ رَجُلٍ يَعْمَلُهُ إِلَّا وَهُوَ يُجْزَى أَكْثَرَ مِمَّا يُحْسِنُهُ!»:

- (١) کمک به دیگران کاری سودمند است؛ پس هیچ مردی نیست که آن را انجام دهد مگر آنکه بیش از آنچه کمک کرده، پاداش داده می‌شود!
- (٢) همانا احسان کردن به دیگران سودمند است، زیرا هیچ مردی آن را انجام نمی‌دهد، مگر آنکه به اندازه بیشتر از چیزی که احسان نموده، پاداش داده می‌شود!
- (٣) نیکی به دیگران کار سودمندی است؛ پس هیچ مردی نیست که انجامش دهد، مگر آنکه بیش از آنچه احسان می‌کند، پاداش داده می‌شود!
- (٤) قطعاً نیکی به دیگران کار سودمندی می‌باشد، پس هیچ مردی نیست که این کار را انجام دهد، مگر آنکه به اندازه آنچه نیکی می‌کند، به او پاداش می‌دهند!

٢٦- عَيْنِ الْخَطَا:

- (١) راحت الطّفلة نحو والدها ولكنّه لم يقبلها!: دختر بچه نزد پدرش رفت، اما او وی را نپذیرفت!
- (٢) كانت الشّيماء تحضن النّبّي (ص) صغيراً!: شیمای پیامبر (ص) را در کودکی در آغوش می‌گرفت!
- (٣) يا ولدي؛ أرجو من الله أن يبيّك سالماً!: فرزندم؛ از خداوند می‌خواهم که تو را سالم نگه دارد!
- (٤) إن تلوّث البيئة يسبّب الأمطار الحمضيّة!: آلودگی محیط زیست باعث باران‌های اسیدی می‌شود!

٢٧- عَيْنِ الْخَطَا:

- (١) لِنَغْضَ عَيْوننا عَن السّيئات و محارم الله!: باید چشمانمان را از بدی‌ها و حرام‌های خدا بر هم نهمیم!
- (٢) هل تعلم ماذا في أمور الطبيعة يؤدّي إلى اختلال توازنها!: آیا می‌دانی چه چیزی در امور طبیعت به اختلال تعادل آن می‌انجامد!
- (٣) لا تجالس إلا هؤلاء الجماعة لأنهم يفقهون الجاهلین!: تنها با این گروه همنشینی کن، زیرا اینان نادانان را دانا می‌کنند!

(٤) أخذ المزارع يفكر في ازدياد عدد فئران الحقل!: کشاورز اندیشید، سپس تعداد زیادی از موش‌های مزرعه را گرفت!

٢٨- «فقط به فقیری کمک کردم که به خانه پیرمرد ثروتمند رفت و از آن‌جا مانند رانده‌شدگان بازگشت!»:

- (١) إنّما ساعدت الفقير الذي ذهب إلى بيت الشيخ الغنيّ و رجع من هناك مطروداً!
- (٢) نصرت فقيراً قد راح إلى بيت العجوز الغنيّ و عاد من هنا عودة المطرودين!
- (٣) ما ساعدت إلا الفقير الذي ذهب إلى منزل الشيخ الغنيّ و رجع من هناك رجوعاً!
- (٤) ما نصرت إلا فقيراً راح إلى منزل العجوز الغنيّ و عاد من هناك عودة المجفّوين!

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٢٩ - ٣٣) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

هناك بعض الأحوال في حياتنا و في المجتمع أيضاً قد تبدو في البداية شراً يضرنا ولكن بعد مرور زمن نفهم أنها تنفعنا مثل الفقر و العداوة و الحاجة أو مثلها. رُبَّ فقير يصل إلى النَّجَاح بالجُهد الكثير مع ظروفه القاسية و رُبَّ عدوٍ يسبب فوزنا رغم سوء قصده علينا و رُبَّ حاجة تُفِيدنا و كُنَّا منها في حرجٍ ولكنها فتحت لنا أبواباً إلى طرق مختلفة لحلّ المشاكل في حياتنا. فعلى أولادنا ألا يروا كلَّ صعوبة عليهم بل ينظروا إليها كفرصة لهم للتَّوَكُّلِ إلى أهدافهم. فالإنسان الذَّكِيّ هو الذي لا يترك العمل بعد كلِّ فشل بل يُواصل طريقه و يزيد سعيه، و نلعم أن للتَّوَكُّلِ دوراً عَظيماً في هذا المَجَال كما قال الَّذِينَ كانوا مع موسى (ع) حينما فرّوا من ظُلم فرعون و وصلوا إلى شاطئِ البحر ﴿ إِنَّا لَمَدْرِكُونَ ﴾ و قال موسى (ع) كما ذُكر في القرآن الكريم: ﴿ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴾ فَنَجَا موسى و قومه و غرق أعداؤهم.

٢٩- عَيِّن الصَّحِيحَ حَسَبَ النَّصِّ:

- (١) مقابلة الأعداء تُسبب فوز الفقير في حياته!
  - (٢) جميع الأعداء يساعدوننا خلافاً لطلبهم في هزيمتنا!
  - (٣) حوائجنا في الحياة تسبب أحياناً أن نجد طرقاً لحلّ المشاكل!
  - (٤) إن يُرد الإنسان أن ينال إلى أهدافه فعليه أن يسهّل الظروف!
- ٣- الإنسان الذَّكِيّ هو الذي لا يترك العمل بعد كلِّ فشل؛ لأنّ . . .

- (١) الحركة تبدأ حينما توجد أمامها مُقاومة!
- (٢) بعد كلِّ عسرٍ نرى يسراً في حياتنا حتماً!
- (٣) الدُّنيا مجموعة من الأمور السَّهلة و الصَّعبة!
- (٤) العدو في الصَّباح يمكن أن يُصبح الصَّدِيق في اللَّيل!

٣١- ماذا يُستنتج من النَّصِّ؟؛ عَيِّن الصَّحِيحَ:

- (١) السَّعي و الجهد يكفيان للحصول على الغرض!
- (٢) كان مع جميع الأنبياء رجالٌ لا يؤمنون بهم إيماناً!
- (٣) الفقر فقران: فقَرٌ يَقْرَبُكَ من الغرض و فقَرٌ يبعُدُكَ عنه!
- (٤) من الطَّبيعي أن نُصبح مأيوسين حينما نُشاهد غلبة الأعداء!

■ عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٣٢ و ٣٣)

٣٢- «يُواصل»:

- (١) فعل مضارع - للغائب - مصدره: تواصل / فعل و فاعل
- (٢) فعل - للمذكر - حروفه الأصلية: و ص ل / فاعله: «طريق»
- (٣) للمفرد المذكر الغائب - فيه حرفان زائدان / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية
- (٤) ماضيه «واصل» على وزن: فاعل - معلوم - متعد / مفعوله: «طريق»

٣٣- «التوكل»:

- (١) اسم فاعل (فعله المضارع: يتوكل) / مجرور بحرف الجرّ
- (٢) مذكر - مصدر (على وزن: تفعل) - معرفة / مبتدأ و مرفوع
- (٣) اسم - مصدر (ماضيه: توكل؛ مضارعه: يتوكل) / مجرور بحرف جرّ «لِ»
- (٤) مفرد مذكر - مصدر (حروفه الأصلية: ت ك ل) - معرّف بأل / مبتدأ و مرفوع؛ الجملة اسمية

■ عَيْنَ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٣٤ - ٤٠)

٣٤- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) قَدْ أُصِيبَ الْعَجُوزُ بِمَرَضٍ كَرُونَا فَيُرَاقِبُهُ أَوْلَادُهُ مُرَاقِبَةً شَدِيدَةً!
- (٢) يَلِينُ قَلْبُ كُلِّ إِنْسَانٍ بِقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ وَ يَتَأَثَّرُ بِهَا إِلَّا غَلِيظَ الْقَلْبِ!
- (٣) أَشْجَارُ الْمَزَارِعِ تُثْمِرُ إِثْمَارًا كَثِيرًا لِأَنَّهُ تُسْتَعْمَدُ فِيهَا الْأَسْمَدَةُ الْكِيمِيَاوِيَّةُ!
- (٤) مِنْ مُهَدَّدَاتِ صِحَّةِ الطِّفْلِ فِي الرِّضَاعَةِ الْإِكْتَاثُ فِي إِسْتِهْلَاكِ الدَّوَاءِ!

٣٥- عَيْنَ عِبَارَةٍ لَيْسَ فِيهَا مُضَادَّانِ:

- (١) شَيْخٌ قَوْمِنَا مُؤْمِنٌ وَ يَقْتَدِي النَّاسُ بِهِ فِي كُلِّ الْأُمُورِ!
- (٢) أَسْرَ الْعَدُوِّ أَخِي فِي الْحَرْبِ وَ أَعْتَقَهُ بَعْدَ ثَمَانِي سِنَوَاتٍ!
- (٣) يَنْزَعُجُ الْمُتَشَائِمُ مِنَ الصَّعُوبَةِ وَ الْمُتَفَائِلُ يَرَى الْفُرْصَةَ فِيهَا!
- (٤) تَتَجَمَّعُ الْبُومَاتُ حَوْلَ الْحَقْلِ وَ تَنْفُضُ بَعْدَ أَكْلِ الْأَفْرَاحِ!

٣٦- عین ما فيه الحصر:

- (١) قام الطالب بتبجيل معلمهم إلا الراسيين!
- (٢) لم يُستخدم شيء في صناعة المواد الكيميائية إلا النفط!
- (٣) ما نصرنا في المعركة المفروضة إلا مقاتلينا!
- (٤) استلمت من أصدقائي في المدرسة رسالة إلا علياً!

٣٧- عین المستثنى منه ليس اسماً مبنياً:

- (١) ما شجّع هذا الطالب الفريق في مباراة كرة اليد إلا بعضهم!
- (٢) لا يهتم هؤلاء المواطنون بنظافة البيئة إلا من هو أكثر فهماً!
- (٣) خاف أن يذكره هؤلاء الناس بالسوء إلا من لم يكن على علم به!
- (٤) لا تتبّع الحيوانات المفترسة هذه الفرائس إلا واحدة كانت أكبر فريسة!

٣٨- عین «الا» ليست للاستثناء:

- (١) لا تحزن، إن هؤلاء يرحمون الآخرين إلا الظالمين منهم!
- (٢) إن الفرص دروس و لا يتعلمها الناس إلا تعلم المتكاسلين!
- (٣) حاولنا إلا يكشف سر أخيه الأصغر بين الناس!
- (٤) تواجه النساء صعوبات كثيرة إلا من لا تحبّ النجاح!

٣٩- عین المفعول المطلق النوعي:

- (١) وقفتُ موقفاً حرجاً لم أكن أدري ماذا عليّ أن أفعل!
- (٢) كلّ طالب يجتهد في دروسه اجتهاداً ينال أعلى العلامات!
- (٣) نامت أختي الصغيرة الليلة البارحة نوماً استغرق تسع ساعات!
- (٤) صرخ الصديق الكذاب صرخاتٍ لكنّ أصدقاءه لم يذهبوا لإنقاذه!

٤٠- عین ما فيه رفع الشك:

- (١) ساعدوا الفقراء مساعدة و اهتموا بهم!
- (٢) يهتم الطالب بمطالعة دروسه اهتماماً كثيراً!
- (٣) جرح بعض المجاهدين في ساحة المعركة جرحاً شديداً!
- (٤) يُحسن المعلم إلى الطالب إحسان من يعلم عاقبة عمل الخير!

۱۵ دقیقه

دین و زندگی ۳

کل مباحث نیمسال دوم

درس ۸ تا پایان درس ۱۰

صفحه ۹۱ تا صفحه ۱۲۸

۴۱- امام باقر (ع) در پاسخ به پرسش محمدبن مسلم که عرضه داشت: «اگر (مؤمن) توبه شکستن را بارها تکرار کند و پس از هر

گناه باز هم توبه کند و از خدا طلب بخشش نماید، باز هم قبول است؟» به کدام آیه مبارکه استناد نمود؟

(۱) «خداوند کسانی را که زیاد توبه می‌کنند، دوست دارد و پاکیزگان را دوست دارد.»

(۲) «کسی که بازگردد و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد، خداوند گناهان آنان را به حسنات تبدیل می‌کند.»

(۳) «بگو ای بندگان من که بسیار به خود ستم روا داشته‌اید، از رحمت الهی ناامید نباشید.»

(۴) «اوست که توبه بندگان را می‌پذیرد و گناهان را می‌بخشد و می‌داند که چه می‌کنید.»

۴۲- در کدام گزینه مصرعی که از رباعی زیبای ابوالسعید ابوالخیر بیان شده است، با موضوع مربوط به آن هماهنگی دارد؟

(۱) «گر کافر و گبر و بت پرستی باز آ»: با توبه، همه گناهان حتی شرک هم آمرزیده می‌شود.

(۲) «این درگه ما درگه نومیدی نیست»: تکرار کردن توبه موجب جلب رحمت الهی است.

(۳) «باز آ باز آ هر آن چه هستی باز آ»: توفیق توبه برخلاف امکان آن، همواره میسر است.

(۴) «صد بار اگر توبه شکستی باز آ»: توبه کردن در دوره انعطاف‌پذیری بسیار آسان‌تر است.

۴۳- عبارت قرآنی «لا تقنطوا من رحمة الله» درباره چه کسانی است و علت آن در کدام کلام قرآنی تجلی دارد؟

(۱) «الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ» - «آنه هو الغفور الرحيم»

(۲) «الَّذِينَ اسْرَفُوا عَلَىٰ انْفُسِهِمْ» - «آنه هو الغفور الرحيم»

(۳) «الَّذِينَ اسْرَفُوا عَلَىٰ انْفُسِهِمْ» - «یهدیهم الیه صراطاً مستقیماً»

(۴) «الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ» - «یهدیهم الیه صراطاً مستقیماً»

۴۴- این که خدای متعال می‌فرماید: «و چه بسا چیزی را خوش نمی‌دارید و آن برای شما خوب است و چه بسا چیزی را دوست می‌دارید و آن برای شما بد

است ...» قابل انطباق با مفهوم کدام عبارت شریفه است؟

(۱) «افمن اسس بنیانه علی تقوی من الله و رضوان خیر»

(۲) «یسئلونک عن الخمر و المیسر قل فیهما اثم کبیر و ...»

(۳) «یا معشر التجار الفقه ثم المتجر»

(۴) «ام من اسس بنیانه علی شفا جرف هار فانهار به فی نار جهنم ...»

۴۵- مفاهیم نهفته در بیت «او جوان تر می‌شود تو پیرتر / زود باش و روزگار خود مبر» به ترتیب کدام است؟

(۱) دوره جوانی، دوره انعطاف‌پذیری و تغییر و دگرگونی است. - نباید از رحمت الهی ناامید شد.

(۲) هر قدر زمان می‌گذرد، نفوذ صفات ناپسند در انسان بیشتر می‌شود. - فرصت جوانی را برای توبه باید غنیمت شمرد.

(۳) دوره جوانی، دوره انعطاف‌پذیری و تغییر و دگرگونی است. - فرصت جوانی را برای توبه باید غنیمت شمرد.

(۴) هر قدر زمان می‌گذرد، نفوذ صفات ناپسند در انسان بیشتر می‌شود. - نباید از رحمت الهی ناامید شد.

۴۶- تزکیه نفس با کدام یک از مفاهیم مستنبط از عبارات شریفه زیر آغاز می‌شود؟

(۱) «التائب من الذنب کمن لا ذنب له»

(۲) «قد افلح من زکاه»

(۳) «الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ»

(۴) «من اسس بنیانه علی تقوی»

۴۷- از لحاظ موضوعی مفاد کدام آیه از لحاظ اشتغال بر بحث خطر بازگشت به دوران جاهلیت با مفاد آیه «و ما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل افان

مات او قتل ...» ارتباط دارد؟

(۱) «قل هل یتوی الذین آمنوا...»

(۲) «لا تقربوا الزنی انه کان فاحشة»

(۳) «افمن اسس بنیانه علی شفا جرف هار...»

(۴) «یا معشر التجار الفقه ثم المتجر»

۴۸- اینکه خداوند توبه را تا قبل از مشاهده آثار مرگ یا خود آن قبول می‌فرماید، بنابر روایات اسلامی چگونه کلامی است و چرا بنابر کلام امام خمینی (ره)،

ایام جوانی، بهار توبه است؟

- (۱) درست - دوره تثبیت خوی‌ها و خصلت‌ها و رو به کاهش گذاشتن انعطاف‌پذیری است.
- (۲) نادرست - بار گناهان کمتر و تیرگی قلب و ظلمت درون کمتر و شرایط توبه سهل‌تر و آسان‌تر است.
- (۳) نادرست - دوره تثبیت خوی‌ها و خصلت‌ها و رو به کاهش گذاشتن انعطاف‌پذیری است.
- (۴) درست - بار گناهان کمتر و تیرگی قلب و ظلمت درون کمتر و شرایط توبه سهل‌تر و آسان‌تر است.

۴۹- لازمه گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام، کدام تحولات است و فراتر بردن نگاه انسان‌ها از محدوده حیات دنیوی، تعیین‌کننده کدام معیار تمدن اسلامی

است؟

(۱) انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و منزلت زن - توحید محوری

(۲) تغییر در نگرش و شیوه زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها - توحید محوری

(۳) تغییر در نگرش و شیوه زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها - معاد باوری

(۴) انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و منزلت زن - معاد باوری

۵۰- اینکه لازم است مانع سلطه رسانه‌ای و ارتباطی بیگانگان به کشور شویم، از مصادیق کدام قاعده اسلامی است و در این زمینه بر دولت اسلامی چه امری

واجب است؟

(۱) «لا ضررَ و لا ضِرارَ فی الإسلام» - بهره‌مندی حتی‌المقدور از وسایل ارتباطی داخلی و مانع شدن از نفوذ و سلطه رسانه‌ای بیگانه

(۲) «لا ضررَ و لا ضِرارَ فی الإسلام» - فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی و داخلی

(۳) «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» - فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی و داخلی

(۴) «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» - بهره‌مندی حتی‌المقدور از وسایل ارتباطی داخلی و مانع شدن از نفوذ و سلطه رسانه‌ای بیگانه

۵۱- قرآن کریم آن‌جا که تکذیب‌کنندگان دین را معرفی نموده و اوصاف مصلّین را بیان می‌کند به ترتیب از چه کسانی یاد می‌کند؟

(۱) در مال خود برای یتیمان حق معین قرار نداده‌اند. - دیگران را به اطعام مساکین تشویق می‌کنند.

(۲) دیگران را به اطعام مساکین تشویق نمی‌کنند. - یتیمان را از خود نمی‌رانند.

(۳) در مال خود برای محرومان و فقیران حق معین قرار نداده‌اند. - دیگران را به اطعام مساکین تشویق می‌کنند.

(۴) یتیمان را از خود می‌رانند. - در مال خود برای محرومان و فقیران نیز حق معین قرار داده‌اند.

۵۲- رسول خدا (ص) در توصیف نماز جماعت خود به ابوطالب در صدر اسلام چه فرمود و چه مدت پس از پایه‌گذاری تمدن اسلامی طول کشید تا نام پیامبر

گرامی اسلام (ص) از فراز مناره‌های مساجد شهرهای بزرگ آسیا، آفریقا به گوش مردم جهان می‌رسید و آن‌ها را به هیجان می‌آورد؟

(۱) «پروردگار من که پروردگار آسمان و زمین است مرا فرمان داده چنین نماز بگزارم.» - یک قرن بعد

(۲) «پروردگار من که پروردگار آسمان و زمین است مرا فرمان داده چنین نماز بگزارم.» - کمتر از نیم قرن

(۳) «این‌گونه که من نماز می‌خوانم، شما هم بخوانید.» - کمتر از نیم قرن

(۴) «این‌گونه که من نماز می‌خوانم، شما هم بخوانید.» - یک قرن بعد

۵۳- مهم‌ترین حق الله که توبه‌کننده باید بکوشد، آن‌را جبران کند در پیام کدام آیه شریفه آمده است؟

(۱) «لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا...»

(۲) «فَمَنْ أَسَّسَ بِنِيَانِهِ عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ...»

(۴) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَاولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ»

(۳) «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ»

۵۴- کدام آیه مبارکه به این وظیفه اشاره کرده است که: «مسلمانان باید میان خود پیوند برادری برقرار کنند و با ظالمان و مفسدان مبارزه نمایند.»؟

- ۱) «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ»
- ۲) «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ»
- ۳) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ»
- ۴) «مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ»

۵۵- رسول خدا (ص) بر مبنای کدام آیه مبارکه افرادی را تربیت می نمود که هم از زیبایی های جهان آفرینش و نعمت های خداوند بهره صحیح را می برند و هم با بندگی و راز و نیاز با خداوند متعال و پایبندی به اخلاق، خود را برای تقرب الهی و رستگاری جاودانه آماده می سازند؟

- ۱) «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ»
- ۲) «وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ»
- ۳) «قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ»
- ۴) «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»

۵۶- فلسفه اینکه با گرویدن مردم به اسلام، حضور زن در جامعه با عفاف و پاکدامنی همراه شد و رابطه زناشویی در چارچوب خانواده و به شکل ازدواج قرار گرفت چه بود و زمینه عمل به کدام آیه را فراهم آورد؟

- ۱) محیط جامعه از فساد و بی بندوباری محفوظ بماند. - «إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ»
- ۲) محیط جامعه از فساد و بی بندوباری محفوظ بماند. - «وَجَعَلْ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً»
- ۳) مردم بیاموزند که توجه به منزلت زن به معنای بی بندوباری نیست. - «وَجَعَلْ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً»
- ۴) مردم بیاموزند که توجه به منزلت زن به معنای بی بندوباری نیست. - «إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ»

۵۷- جامعه مورد نظر رسول خدا (ص) چه چیزی را به عنوان هدف اصلی زندگی قرار می دهد و ریشه این عملکرد، کدام عبارت قرآنی است؟

- ۱) رشد و تعالی دنیوی - «من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً»
- ۲) رستگاری اخروی - «رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً»
- ۳) رشد و تعالی دنیوی - «رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً»
- ۴) رستگاری اخروی - «من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً»

۵۸- رسول خدا (ص) در برخورد با آداب جاهلی موجود در عصر نزول قرآن چه هدفی را دنبال می کرد و مردم را به سوی کدام سبک زندگی سوق می داد؟

- ۱) نابود کردن - مردود دانستن منافع مادی
- ۲) متحول نمودن - مردود دانستن منافع مادی
- ۳) نابود کردن - مبتنی بر تفکر و علم
- ۴) متحول نمودن - مبتنی بر تفکر و علم

۵۹- حکم ایجاد پایگاه های اینترنتی و شبکه های اجتماعی در فضای مجازی به منظور اشاعه فرهنگ و معارف اسلامی چیست و در چه صورت باید به آن مبادرت ورزید؟

- ۱) واجب عینی - ارتقای سلامت اخلاقی افراد جامعه و تقویت روابط میان آنها
- ۲) مستحب - ارتقای سلامت اخلاقی افراد جامعه و تقویت روابط میان آنها
- ۳) واجب عینی - وجود توانایی علمی، فنی و مالی
- ۴) مستحب - وجود توانایی علمی، فنی و مالی

۶۰- حکم چند مورد از مسائل زیر، به صورت صحیح بیان شده است؟

- شرط بندی در بازی ها و ورزش های معمولی ← مکروه
- خرید و استفاده از آثاری که تولیدکننده آن اثر، تکثیر و کپی را جایز نداند ← حرام
- فراهم کردن زیرساخت های لازم برای پایگاه های ارتباط بومی و داخلی توسط دولت ← مستحب
- شرکت در مجالس شادی مانند جشن عروسی در جهت تبلیغ دین و با رعایت احکام دین ← واجب

زبان انگلیسی ۳

دانش آموزان گرامی در صورتی که شما زبان غیرانگلیسی (فرانسه یا آلمانی) آزمون می دهید، سؤال های مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۱۵ دقیقه

کل مباحث نیم سال دوم
درس ۲ تا پایان درس ۳
صفحه ۶۰ تا صفحه ۹۹

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

61- **If the government did not spend enough money on schools, our children ... .**

- 1) would not be properly educated
- 2) will not be properly educated
- 3) would not properly educate
- 4) will not properly educate

62- **You know winter is arriving when flocks of geese and other birds ... heading South.**

- 1) which are seen
- 2) which had seen
- 3) have seen
- 4) can be seen

63- **Recently, the police tracked down the members of an organized group in Eastern Europe, who ... hundreds of thousands of dollars from people.**

- 1) are stolen
- 2) had stolen
- 3) they had stolen
- 4) they were stolen

64- **They spent a ... amount of time and money to deal with the problem of water shortage in the area.**

- 1) huge
- 2) conditional
- 3) global
- 4) portable

65- **In the second half of the twentieth century, we saw more changes than we had in the previous two hundred years. For instance, penicillin was discovered and used to prevent ... .**

- 1) components
- 2) supplies
- 3) equivalents
- 4) infections

66- **Before removing the battery from your phone, please make sure that the ... is switched off.**

- 1) location
- 2) outlet
- 3) document
- 4) device

67- **Thomas Hardy was such a great writer that he could catch the attention and interest of all his audiences with his creative ..., great taste and good knowledge of his society.**

- 1) communication
- 2) imagination
- 3) radiation
- 4) vibration

68- **The Amazon Rainforest is called the "lungs of our planet" because it produces twenty percent of the world's oxygen and one-fifth of the world's ... water...**

- 1) special
- 2) fresh
- 3) gradual
- 4) natural

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Farmers have been experts at using solar energy for thousands of years. Almost every form of farming involves the use of the sun, effectively ...(69)... the energy to produce forms of energy we need for life. In recent years, rising electricity costs have added to the costs that affect UK farmers and the profits of their businesses. It therefore shouldn't come as any surprise that farmers and landholders in the UK are starting to understand the possibility of using unused roof space of ...(70)... for farming. In addition to offering long-term protection from rising energy costs, along with cheaper electricity bills, solar energy is ...(71)... This means no greenhouse gases are produced and no natural resources are reduced. Besides, areas would look much more beautiful if all farmers ...(72)... crops in solar farms.

- 69- 1) generating   2) converting   3) consuming   4) saving
- 70- 1) wind collectors   2) farming regions   3) solar panels   4) cooling systems
- 71- 1) available   2) ancient   3) effective   4) renewable
- 72- 1) grow   2) grew   3) would grow   4) become able to grow

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Passage 1

Being able to land safely is a critically important skill for all flying animals. Whereas terrestrial animals face no particular challenge when they need to stop running or crawling, flying animals move at much higher speeds, and they must be careful about how they land.

Hitting the ground, or even water, at full flight speed would be quite dangerous. Before touching down, they must decrease their speed in order to land safely. Both bats and birds have mastered the skill of landing, but these two types of flyers go about it quite differently.

In the past, it was believed that, in terms of flying mechanics, there was little difference between bats and birds. However, this belief was based only on a set of questionable assumptions because, for years, nobody had actually studied in graphic detail how bats move their wings. In recent years, though, researchers have discovered a number of interesting facts about bat flight. Bats are created differently from birds, and their wings incorporate both their front and hind limbs. It makes coordinating their limbs more difficult for bats, and that is why they are not very good at flying over longer distances.

73- What is the main topic of the passage?

- 1) Places where flying animals choose to land
- 2) Why scientists have difficulty observing bats
- 3) The differences in eating habits of bats and birds
- 4) Ways in which bats fly differently from birds

74- According to the passage, what skill is important to flying animals?

- 1) Moving their wings quickly
- 2) Reducing their speed before landing
- 3) Flying over great distances
- 4) Hitting the ground at full speed

75- The underlined word “incorporate” in the passage is closest in meaning to ... .

- 1) compare
- 2) deliver
- 3) include
- 4) discover

76- Which of the following is a false theory about bats that was recently corrected?

- 1) They are created differently from birds.
- 2) They cannot fly for a long time.
- 3) They fly in the same way as birds.
- 4) They are not able to land safely.

Passage 2

We all know it feels good to laugh, but can laughter cure common diseases like cancer, dementia or heart disease? Do people with a positive attitude (positive opinions and feelings you have about something) live longer, healthier lives? What if someone told you that you could heal your own illness, from a common cold to cancer, through positive thinking alone?

In the late 1980's, Dr. Bernie Siegel's "mind over matter" theory gained popularity. The theory suggested that a positive attitude could actually cure diseases like cancer. Siegel's theory was later disproved by a number of studies in the early 1990's. In fact, according to the Independent, four major studies showed that changing attitudes and the mind, while they certainly helped the patients to cope and to get a higher quality of life, didn't actually lengthen survival.

Although a positive attitude may not be enough to cure disease, the positive health benefits of laughter are widely accepted, especially in regards to senior's health. According to WebMD, Dr. Lee Berk, a pathology professor at Loma Linda University in California, studied before-and-after blood samples from subjects who had watched funny videos and from a control group who had not. He found significant reductions in stress hormones and improved immune function – including increased natural killer cells – in the video-watching group.

77- What does the passage mainly discuss?

- 1) Mind over matter theory
- 2) The effects of having a positive attitude on our social lives
- 3) The effects of laughter on our minds
- 4) The health benefits of laughter

78- The word "they" in paragraph 2 refers to ....

- 1) diseases
- 2) attitudes
- 3) a number of studies
- 4) changing attitudes and the mind

79- According to the research mentioned in the last paragraph, watching funny videos ...

- 1) can influence our general attitude in a positive way
- 2) does not seem to influence our attitude towards life
- 3) can improve our physical and mental health
- 4) may lead to both negative and positive effects

80- There is enough information in the passage to answer which of the following questions?

- 1) How are common diseases like cancer cured today?
- 2) How many scientists disagreed with mind over matter theory?
- 3) What does positive attitude mean?
- 4) How did mind over matter theory gain its popularity?

صبح جمعه

۱۴۰۰/۲/۳۱

زمان شروع آزمون اختصاصی: ۹:۱۵

زمان پایان آزمون اختصاصی: ۱۱:۴۵

آزمون ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی	۱	۲	۳	۴	۶	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی (زبان قرآن)	۱	۲	۳	۵	۷	
تاریخ	۱	۲	۴	۶	۷	
جغرافیا	۱	۲	۴	۵	۷	
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
فلسفه	۱	۲	۳	۴	۶	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۴۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اجباری	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۵
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	اجباری	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵
۳	عربی، زبان قرآن (۳)	اجباری	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۲۵
	عربی، زبان قرآن (۳) - سؤال‌های آشنا	اجباری	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	
۵	تاریخ (۳)	اجباری	۲۰	۱۴۱	۱۶۰	۳۰
	جغرافیا (۳)	اجباری	۲۰	۱۶۱	۱۸۰	
۷	جامعه‌شناسی (۳)	اجباری	۲۰	۱۸۱	۲۰۰	۲۰
۹	فلسفه دوازدهم	اجباری	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	۲۵
	فلسفه دوازدهم - سؤال‌های آشنا	اجباری	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	

دورهٔ مباحث نیم سال دوم
صفحه‌های ۵۳ تا ۱۰۴

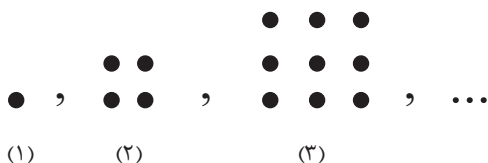
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- اگر $a_n = \begin{cases} 3n^2 + 1 & \text{زوج } n \\ n - 3 & \text{فرد } n \end{cases}$ و $b_n = (-1)^{n+1}(n+1)$ باشد، حاصل $\frac{a_7 + b_7}{a_5}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{13}{2}$ (۲) ۸ (۳) ۵ (۴) $\frac{11}{2}$

۸۲- اگر از جملهٔ ششم الگوی رسم شدهٔ زیر ۲ واحد کم کنیم، حاصل با کدام جملهٔ دنبالهٔ بازگشتی $a_1 = a_2 = 1$ و $a_{n+2} = a_{n+1} + a_n$ برابر خواهد شد؟

- (۱) نهم
(۲) دهم
(۳) یازدهم
(۴) دوازدهم

۸۳- در دنبالهٔ اعداد ۱، ۳، ۶، ۱۰، ۱۵، ... جملهٔ یازدهم کدام است؟

- (۱) ۵۰ (۲) ۶۰ (۳) ۵۵ (۴) ۶۶

۸۴- در یک دنباله داریم: $a_{n+1} = a_n + 2$ و $a_1 = -3$ ، جملهٔ دهم دنباله کدام است؟

- (۱) ۲۳ (۲) ۲۱ (۳) ۱۸ (۴) ۱۵

۸۵- در یک دنبالهٔ حسابی، جملهٔ هشتم از جملهٔ سوم، ۹ واحد بیشتر و جملهٔ بیست و سوم، برابر ۲۰ است. جملهٔ سی و هشتم این دنباله کدام است؟

- (۱) ۴۴ (۲) ۴۵ (۳) ۴۶ (۴) ۴۷

۸۶- اگر $x + 4, 3x + 2, 2x + 9$ به ترتیب سه جملهٔ اول یک دنبالهٔ حسابی افزایشی باشند، مجموع ۲۰ جملهٔ اول این دنباله کدام است؟

- (۱) ۱۲۰۰ (۲) ۱۳۰۰ (۳) ۹۰۰ (۴) ۱۵۰۰

۸۷- در یک دنبالهٔ حسابی با جملهٔ عمومی a_n ، رابطهٔ $\frac{a_7}{a_3} = 2$ برقرار است. جملهٔ بیست و دوم چند برابر جملهٔ دوم است؟ ($a_7 \neq 0$)

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) $\frac{23}{3}$ (۴) $\frac{27}{3}$

۸۸- جملهٔ عمومی یک دنبالهٔ هندسی به صورت $a_n = 3\left(\frac{1}{4}\right)^{n-1}$ است. مجموع جملهٔ اول و نسبت مشترک دنباله کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{5}$ (۲) $\frac{4}{5}$ (۳) $\frac{5}{5}$ (۴) $\frac{6}{5}$

۸۹- در یک دنباله با رابطهٔ بازگشتی $a_{n+1} = \sqrt{2}a_n$ و جملهٔ اول $\sqrt{2}$ ، جملهٔ بیستم کدام است؟

- (۱) ۱۲۸ (۲) ۲۵۶ (۳) ۵۱۲ (۴) ۱۰۲۴

۹۰- مجموع جملات دنبالهٔ ۵، ۱۰، ۲۰، ...، ۲۵۶۰ کدام است؟

- (۱) ۵۱۲۰ (۲) ۵۱۱۰ (۳) ۵۱۱۵ (۴) ۵۲۰۰

محل انجام محاسبات

۹۱- در یک دنباله هندسی، جمله هشتم چهار برابر جمله چهارم می‌باشد. اگر جمله نهم برابر ۶۴ باشد، جمله اول کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۶

۹۲- اگر در یک دنباله هندسی، جمله اول ۱۲۸ و نسبت مشترک $\frac{1}{8}$ باشد، چندمین جمله آن برابر $\frac{1}{33}$ است؟

- (۱) پنجم (۲) هشتم (۳) هفتم (۴) هشتم

۹۳- حاصل $\frac{\sqrt[4]{0.09} \times 2\sqrt{3}}{\sqrt{10}}$ کدام است؟

- (۱) ۰/۴ (۲) ۰/۳ (۳) ۰/۶ (۴) ۰/۸

۹۴- حاصل $\left(\frac{1}{4}\right)^{-\frac{1}{2}} \times 2^{-\frac{1}{3}} \times \sqrt[3]{16}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) $\sqrt{2}$ (۳) ۴ (۴) ۲

۹۵- مقدار x در تساوی $9^x \times \left(\frac{1}{3}\right)^{x-1} = 1$ کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) -۲ (۳) ۱ (۴) ۲

۹۶- عدد $\left(\frac{3}{5}\right)^{\frac{5}{2}}$ بین کدام دو عدد زیر قرار دارد؟

- (۱) ۰/۳۶ و ۰/۲۱۶ (۲) ۳/۶ و ۲/۱۶ (۳) ۰/۲۱۶ و ۰/۰۹ (۴) ۳/۶ و ۰/۹

۹۷- اگر $f(x) = a^x$ یک تابع نمایی و $\frac{f(x+2)}{f(x-1)} = 27$ باشد، مقدار a کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) ۳

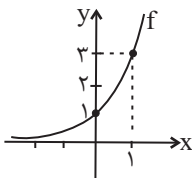
۹۸- اگر نمودار تابع $f(x) = a^x$ به صورت روبه‌رو باشد، حاصل $f(-a)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{3}$

- (۲) $\frac{1}{9}$

- (۳) $\frac{1}{27}$

- (۴) $\frac{1}{8}$

۹۹- اگر قیمت کالایی از ۲۷۰۰ تومان پس از ۳ سال با ضریب ثابت سالانه قیمت آن، ۱۲۵۰۰ تومان شود، نرخ سالیانه تورم تقریباً چند درصد است؟

- (۱) ۶۵٪ (۲) ۶۶/۶٪ (۳) ۷۳/۲٪ (۴) ۲۵/۴٪

۱۰۰- جمعیت کشوری در حال حاضر ۱/۵ میلیون نفر است. اگر جمعیت این کشور با نرخ ۲ درصد سالیانه به صورت نمایی در حال کاهش باشد، این

جمعیت بعد از دو سال چقدر می‌شود؟

- (۱) ۱۱۶۷۰۰۰ (۲) ۱۲۶۵۲۰۰ (۳) ۱۳۴۱۰۰۰ (۴) ۱۴۴۰۶۰۰

محل انجام محاسبات

دوره مباحث نیم سال دوم
صفحه‌های ۶۷ تا ۱۲۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۰۱- در عبارت زیر از لحاظ سبک‌شناسی چند غلط وجود دارد؟

«از ویژگی‌های ادبی شعر معاصر پیش از انقلاب اسلامی، می‌توان به صور خیال جدید، شفافیت معنایی و ورود لغات امروزی و جدید اشاره کرد.

شاعران این عصر برای سرایش شعر صرفاً از قالب‌های نیمایی و سپید بهره می‌بردند.»

(۱) سه (۲) چهار (۳) یک (۴) دو

۱۰۲- با توجه به ویژگی‌های شعر معاصر، کدام گزینه جزء ویژگی‌های فکری این دوره نیست؟

(۱) معشوق در ادبیات معاصر مانند دوره‌های آغازین شعر فارسی، زمینی است.

(۲) گرایش به نماد در تصاویر شعری بیشتر می‌شود.

(۳) مدح و ذم و هجو در شعر این دوره بسیار کم است.

(۴) مفاهیم خصوصی، سیاسی و اجتماعی بسیار مورد توجه شاعران قرار گرفته‌اند.

۱۰۳- در کدام گزینه پدیدآورنده همه آثار در برابر آن‌ها درست آمده است؟

(۱) از این اوستا (مهدی اخوان ثالث) - تنگسیر (صادق هدایت) - تلخ و شیرین (محمدعلی جمال‌زاده)

(۲) تهران مخوف (مرتضی مشفق کاظمی) - شهری چون بهشت (جلال آل احمد) - شوهر آهو خانم (هوشنگ گلشیری)

(۳) دستور زبان عشق (قیصر امین‌پور) - مهاجر کوچک (رضا رهنگر) - دهکده پرمال (امین فقیری)

(۴) آینه‌های درد (هوشنگ گلشیری) - کشتی پهلو گرفته (علی مؤذنی) - افسانه (نیما یوشیج)

۱۰۴- در کدام شعر گرایش به نمادپردازی وجود ندارد؟

(۱) یک نفر آمد که نور صبح مذاهب / در وسط دکمه‌های پیرهنش بود / از علف خشک آیه‌های قدیمی / پنجره می‌بافت...

(۲) روزی / خواهم آمد / و پیامی خواهم آورد / در رگ‌ها نور خواهم ریخت / و صدا خواهم در داد: ای سبدهاتان پر خواب! / سیب آوردم / سیب سرخ خورشید...

(۳) همیشه با منی ای نیمه جدا از من / بریده باد زبانم، چه ناروا گفتم / تو نیمه نیستی ای جان، تمام هستی من ...

(۴) کار ما نیست شناسایی راز گل سرخ / کار ما شاید این است / که در افسون گل سرخ شناور باشیم ...

۱۰۵- در بیت زیر، همه واژه‌ها «ایهام» دارند؛ به جز:

«این مطرب از کجاست که ساز عراق ساخت و آهنگ بازگشت به راه حجاز کرد»

(۱) بازگشت (۲) ساخت (۳) حجاز (۴) راه

۱۰۶- کدام بیت فاقد «اغراق» است؟

(۱) سوزشان آتش طور موسی

(۲) طهارت ارنه به خون جگر کند حافظ

(۳) ز دل‌بندان آن عالم دل ما هم تو را جوید

(۴) غسل در اشک زدم کاهل طریقت گویند

۱۰۷- در مصراع نخست بیت زیر، چند واژه «ایهام تناسب» دارد؟

«راستی را در سپاهان خوش بود آواز رود» در میان باغ‌کاران یا کنار زنده‌رود»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۰۸- ترتیب آرایه‌های «مجاز، ایهام تناسب، جناس، تشبیه، اغراق» در کدام ابیات است؟

الف) مسکین دل من گم شد و کردم طلب وی

بردم به کمان خانه ابروی تو اش پی

ب) ساقی به سفال کهنم جام جم آور

مطلوب سکندر بدهم در قدح کی

ج) صد بار می لعل تو جانم به لب آورد

ای دوست به کامم برسان یک دم از آن می

د) بی‌رویت اگر دیده به خورشید کنم باز

صد بار کند چشم من از شرم رخت خوی

ه) بی بویت اگر برگذرد باد بهاری

حقا که بود بر دل من سردتر از دی

(۱) ب، ه، الف، د، ج

(۲) ه، د، ب، ج، الف

(۳) ج، ه، ب، الف، د

(۴) ه، ج، ب، الف، د

۱۰۹- بیت زیر «فاقد» کدام دو آرایه ادبی است؟

«شیشه لرزد بر خود از روز شراب غفلتم»

از سبک‌مغزی گران سنگ است خواب غفلتم»

(۱) کنایه، تناقض

(۲) استعاره، ایهام

(۳) حسن تعلیل، اسلوب معادله

(۴) حس آمیزی، اغراق

۱۱۰- آرایه‌های مقابل کدام ابیات درست است؟

الف) گر ندیده است جام می نرگس

چون گهی مست و گاه مخمور است (حسن تعلیل، استعاره)

ب) زند پهلوی به گردون کوه عصیانی که من دارم

به صد دریا نگرود پاک دامانی که من دارم (اغراق، جناس)

ج) در دست تو دل که خوانیش قلب

خالی است سیه اگر نه خون است (مجاز، ایهام)

د) جز کاهش جان چیست ز هم صحبت سرکش

گریان بود آن موم که با شعله ندیم است (حس آمیزی، اسلوب معادله)

(۱) ب، ج (۲) الف، ج (۳) الف، د (۴) ب، د

۱۱۱- در کدام بیت آرایه‌های «مجاز، تشبیه و ایهام تناسب» تماماً دیده می‌شود؟

(۱) صد جوی آب بسته‌ام از دیده بر کنار

بر بوی تخم مهر که در دل بکارمت

(۲) سپار محتشم آخر زمام کشتی تن

به ساقیان که تو را در شط شراب کشند

(۳) نمی‌ماند ز گردش آسیا تا آب می‌آید

ز دور افتد چو ساغر، بال و پر می‌گیرد از مینا

(۴) هست با ناوک مژگان تو زور دو کمان

تا دو ابروی بلند تو به هم پیوسته است

۱۱۲- آرایه‌های دو بیت زیر در کدام گزینه ذکر شده است؟

- «خرمن بی‌حاصلان را برق حاصل می‌شود
سیل هم از بی‌کسی گنجی است در ویرانه‌ام»
- رفته‌ام عمری است زین گلشن به یاد جلوه‌ای
گوش نه بر بوی گل تا بشنوی افسانه‌ام»
- (۱) حس آمیزی، اسلوب معادله، تشبیه
(۲) ایهام، حسن تعلیل، استعاره
(۳) اسلوب معادله، حسن تعلیل، استعاره
(۴) ایهام، حس آمیزی، اغراق

۱۱۳- اختیار شاعری ابدال در کدام بیت به کار نرفته است؟

- (۱) من این طمع نکنم کز تو کام برگیرم
مگر بینمت از دور و گام برگیرم
- (۲) ای از رخ شاه جان صد بیدق را سلطان
بر اسب نشین ای جان تا غاشیه برگیرم
- (۳) ز فکرهای پریشان و بارهای فراق
که بر دل است ندانم کدام برگیرم
- (۴) ترنج نیک‌بختی در کف از سبب ذقن بینم
خوش آن روزی که صائب از نهالش کام برگیرم

۱۱۴- اختیارات شاعری مذکور در مقابل ابیات درست است؛ به‌جز:

- (۱) سینۀ خاقانی اگر پاک بشویی از غبار
پیش خدایگان تو را بیش کند ثناگری (تغییر مصوت بلند به کوتاه، قلب)
- (۲) جفت ببرند و زمین ماند خام
هیچ ندارد جز خام و گیا (تغییر مصوت کوتاه به بلند، ابدال)
- (۳) بس بلندی تو ولیکن درد و رنج
چون بیفتد بیشتر بیند بلند (بلند بودن هجای پایانی، آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن)
- (۴) عشق را مرتبت نداند آنک
همه جز در وصال کم نزده است (ابدال، حذف همزه)

۱۱۵- وزن واژه کدام مورد با شعر نیمایی زیر یکسان است؟

«می‌تراود مهتاب، می‌درخشد شب‌تاب، نیست یک دم شکند خواب به چشم کس و لیک ...»

- (۱) لحظه دیدار نزدیک است، باز من دیوانه‌ام، مستم
- (۲) خانه دوست کجاست، در فلق بود که پرسید سوار ... آسمان مکثی کرد
- (۳) تو را من چشم در راهم شباهنگام ... که می‌گیرند در شاخ تلاجن سایه‌ها رنگ سیاهی
- (۴) ای فسانه فسانه فسانه، ای خدنگ تو را من نشانه ... ای علاج دل ای داروی درد

۱۱۶- نام وزن مذکور کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در دلم هیچ نیاید مگر اندیشه و صلت
تو نه آنی که دگر کس بنشیند به مکانت (رمل مثنی سالم)
- (۲) چنان خوب‌رویی بدان دل‌ربایی
دریغت نیاید به هر کس نمایی (مقارب مثنی سالم)
- (۳) غلام آن سبک‌روحم که با من سر گران دارد
جوابش تلخ و پنداری شکر زیر زبان دارد (هزج مثنی سالم)
- (۴) یک لحظه بود این یا شبی از عمر ما تاراج شد
ما همچنان لب بر لبی ناب‌گرفته کام را (رجز مثنی سالم)

۱۱۷- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) صاحب‌دلان که بیشتر از مرگ مرده‌اند
 (۲) مرده‌گردم خویش بسپارم به آب
 (۳) به تیغ دوست باید جان سپردن
 (۴) هر آن کاه مرگ اینجا دید تحقیق
- آب حیات از قدح مرگ خورده‌اند
 مرگ پیش از مرگ امن است از عذاب
 به مرگ خویش مردن سهل‌کاری است
 بمرد از خویش و آن‌گه یافت توفیق

۱۱۸- مفهوم کدام بیت با بیت زیر قرابت معنایی ندارد؟

- «ما گر چه مرد تلخ شنیدن نه ایم؛ لیک
 (۱) زهر از قَبَلِ تو نوشداروست
 (۲) چون تو از آن مایی در زهر اگر درآیی
 (۳) شد جنگ و نظر آمد شد زهر و شکر آمد
 (۴) خوش بنوشم تو اگر زهر نهی در جامم
- تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است»
 فحش از دهن تو طویبات است
 کی زهره زهر دارد تا انگبین نباشد
 شد سنگ و گهر آمد شد قفل و کلید آمد
 پخته و خام تو را گر نپذیرم خامم

۱۱۹- تأکید بیت زیر در کدام بیت تکرار شده است؟

- «بی‌کمالی‌های انسان از سخن پیدا شود
 (۱) آدمی مخفی است در زیر زبان
 (۲) سخن گفتن نرم فرزانه‌گی است
 (۳) سخن گفتن بکر جان سفتن است
 (۴) چه خوش باشد سخن در پرده گفتن
- پسته بی مغز چون لب وا کند، رسوا شود»
 این زبان پرده است بر درگاه جان
 درشتی نمودن ز دیوانگی است
 نه هر کس سزای سخن گفتن است
 بیندیشیدن و پرورده گفتن

۱۲۰- از لحاظ فکری، کدام شعر از اشعار دوره انقلاب اسلامی نیست؟

- (۱) بر در سلطان توس، آمده‌ام پای‌بوس / حضرت شمس‌الشموس، شاه خراسان من
 (۲) بی‌یاوران عالم با چشم دل ببینند / آیینۀ زمان است این پیر در جماران
 (۳) آهسته در گوشم کسی گفت: اسم شب «صبح» است / ناگاه روشن شد دو عالم از منورها
 (۴) چون از کمند عشق امید خلاص نیست / رغبت بود به کشته شدن پای‌بند را

عربی زبان قرآن (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقهدوره مباحث نیم‌سال دوم
صفحه‌های ۳۲۷ تا ۳۲۵

■ عَيْنِ الْأَصْحَ و الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۲۱ - ۱۲۴)

۱۲۱- « أَيُّهَا الْمُؤْمِنُ! اصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ صَبْرًا جَمِيلًا، فَإِنَّ اللَّهَ سَيُعِينُ الصَّابِرِينَ! »: ای مؤمن! ...

- ۱) بر آنچه که به تو رسیده است، به زیبایی صبر کن، چه خداوند صابران را یاری خواهد کرد!
- ۲) صبر تو بر چیزی که دچارت کرد، باید زیبا باشد، زیرا صابران از خداوند یاری خواهند جست!
- ۳) به زیبایی بر چیزی صبر کن که دچارش شده‌ای، چرا که خدا به افراد صبور کمک خواهد کرد!
- ۴) بر آنچه که تو را دچار می‌کند، حتماً صبر پیشه کن، چه خداوند صبرپیشه‌کنندگان را یاری خواهد رساند!

۱۲۲- « كَانْ عِنْدِي إِخْوَانٌ أَوْفِيَاءٌ قَدْ عَرَفْتَهُمْ فِي شِدَائِدِ الدَّهْرِ مَعْرِفَةً كَامِلَةً لِكُنِّي لَمْ أَقْدِرْ أَنْ أَحْفَظَ إِلَّا وَاحِدًا مِنْهُمْ! »:

- ۱) دوستان وفاداری داشتم که آن‌ها را در سختی‌های روزگار کاملاً شناخته بودم اما من توانستم فقط یکی از آن‌ها را حفظ کنم!
- ۲) دوستان باوفایی داشتم که آن‌ها را در دشواری‌های روزگار به طور کامل شناخته بودم اما من نتوانستم یکی از آن‌ها را حفظ کنم!
- ۳) دوستانی باوفا داشتم که آن‌ها در دشواری‌های روزگار برایم شناخته شده بودند ولی من تنها توانستم یکی از آن‌ها را حفظ کنم!
- ۴) نزد من دوستان وفاداری وجود داشت که آن‌ها را در سختی‌های زمانه شناخته‌ام اما من جز یکی از آن‌ها کس دیگری را حفظ نکردم!

۱۲۳- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- ۱) أَلَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ أَنَّ الزَّرَافَةَ بَكْمَاءٍ وَ لَيْسَتْ لَهَا أَحْبَالٌ صَوْتِيَّةٌ! : آیا نمی‌دانستی که زرافه لال است و تارهای صوتی ندارد!
- ۲) جَاءَ الْبَائِعُ بِالْبَضَائِعِ لِكُنْهَآ لَمْ تَنْتَقِلْ قَبْلَ تَنَاوُلِ الْغَدَاءِ! : فروشنده کالاها را آورد اما آن‌ها را قبل از خوردن ناهار جابجا نکرد!
- ۳) لَا يَجِدُ السَّمَكَ الَّذِي يَدْفِنُ نَفْسَهُ تَحْتَ الطَّيْنِ إِلَّا فِي إِفْرِيقِيَا! : ماهی‌ای که خودش را زیر گل دفن می‌کند تنها در آفریقا وجود دارد!
- ۴) كَانَ هُنَاكَ طَائِرٌ يَبْنِي عُنْشَهُ فَوْقَ جِبَالٍ مُرْتَفِعَةٍ لِيَكُونَ بَعِيدًا عَنِ الْمُفْتَرِسِينَ! : پرندهای وجود داشت که لانه‌اش را بر فراز کوه‌هایی بلند می‌ساخت تا از شکارچیان دور باشد!

۱۲۴- « هَمَّةٌ دَانِشْ أَمُوزَانْ جَزْ تَلَاشْگِرَانْ دَرْ طُولْ سَالْ دَرَسْ هَايشَانْ رَا مَانْدَنْ شَبْ اَمْتِحَانْ مَطَالَعَهْ نَمِيْ كَنْدِنْدَا! »:

- ۱) الطَّلَابُ كُلُّهُمْ يَقْرَؤُونَ طَوْلَ السَّنَةِ دَرُوسَهُمْ كَقْرَاءَةِ لَيْلَةِ الْاِمْتِحَانِ إِلَّا الْمُجْتَهِدِينَ!
- ۲) يُطَالَعُ جَمِيعُ الطَّلَابِ الْمُجْدِبِينَ دَرُوسَهُمْ مُطَالَعَةً كَلِيْلَةً الْاِمْتِحَانِ طَوْلَ الْعَامِ فَقَطْ!
- ۳) لَا يُطَالَعُ جَمِيعُ الطَّلَابِ دَرُوسَهُمْ مُطَالَعَةً لَيْلَةَ الْاِمْتِحَانِ طَوْلَ السَّنَةِ إِلَّا الْمُجْدِبِينَ!
- ۴) فِي لَيْلَةِ الْاِمْتِحَانِ لَا تُطَالَعُ التَّلْمِيذَاتُ كُلَّ دَرُوسَهِنَّ مُطَالَعَةً طَوْلَ الْعَامِ إِلَّا الْمُجْتَهِدَاتُ!

۱۲۵- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- ۱) لَعَلَّنِي أَذْهَبُ غَدًا إِلَى خَبِيرِ الزَّرَاعَةِ وَ اسْتَشِيرَهُ!
- ۲) ذَاتَ يَوْمٍ لَاحَظْتُ أَنَّ عِدَّةَ الْفِرَاحِ يَنْقُصُ تَدْرِيجِيًّا!
- ۳) لَعَلَّ النَّاسَ يَطَّلَعُونَ عَلَى أَعْمَالِ الْإِنْسَانِ الْمُخْرِبَةِ لِلْبَيْئَةِ!
- ۴) صَحَّحْتُ أَخْطَائِي بِالْحِفَافِ عَلَى الْبَيْئَةِ الَّتِي أَعِيشُ فِيهَا!

١٢٦- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «انزَعَجَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) وَ قَالَ: لِمَ تَفَرَّقَ بَيْنَ أَطْفَالِكَ!»

(١) انزَعَجَ: فعل ماضٍ - صيغته للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي (حروفه الأصلية: ن ز ج؛ و له حرفان زائدان) - معلوم / فعل و فاعله: رسول

(٢) تَفَرَّقَ: فعل مضارع - للمخاطب - مزيد ثلاثي (ماضيه: فَرَّقَ؛ مصدره: تَفَرَّقَ) - معلوم / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

(٣) رسول: اسم - مفرد مذكر - معرفة بالعلمية - معرب / فاعل لفعل «انزَعَجَ» و مرفوع (علامته هي الضمة)

(٤) أطفال: اسم - جمع سالم للمذكر - معرب / مجرور بحرف الجرّ؛ بين أطفال: جازّ و مجرور و ضمير الكاف: مضاف إليه

١٢٧- عَيْنَ مَا فِيهِ الْمُتَضَادُّ:

(١) من يعمل أعمال الخير ينتفع بها في النهاية!

(٢) إنَّ صوتك لا يُسمع بسبب ابتعادك الكثير عنّا!

(٣) يوم القيامة لا تبكي عينٌ غَضَّتْ عن محارم الله!

(٤) إعمل عملٌ من يعلم أنّ الله مُجازيه بإساءته و إحسانه!

١٢٨- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِينَ (حَسَبِ الْمَعْنَى): لا نَجَاحَ . . . لِمَنْ يُعَاهِدُ نَفْسَهُ كُلَّ صَبَاحٍ . . . يَهْتَمُّ بِصَغَائِرِ الْأُمُورِ!

(١) إِلَّا / أَلَّا (٢) أَلَّا / إِلَّا (٣) إِلَّا / إِلَّا (٤) أَلَّا / إِلَّا

١٢٩- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْحَصْرُ:

(١) لم يجذب غذاءً مناسباً لِنَفْسِهِ إِلَّا الْجِسْمُ الْقَوِيُّ!

(٢) لا يكتسب مودة الناس أحدٌ إِلَّا الَّذِي يَكُونُ لَهُ خُلُقٌ حَسَنٌ!

(٣) لا يَبْقَى من الإنسان المُحسن في هذه الدنيا إِلَّا الذَّكْرُ الْحَسَنُ!

(٤) لا يقدر أن يُكْمَلَ دراسته في الجامعة إِلَّا من يَهْتَمُّ بِدراسته في الثانوية!

١٣٠- عَيْنَ «مُجَالَسَةِ» تَفْيِيدِ التَّشْبِيهِ:

(١) جَلَسْتُ عند ابن عمِّي و أنا أحبُّ مُجالسته من الطُفولة!

(٢) جالس أخي زميله الصالح مُجالسة عَلَّمته مكارم الأخلاق!

(٣) كنتُ أجالس صديقي الفائز مُجالسة من يَبْحَثُ عن النَّجاح!

(٤) جالسوا مَنْ يَصْدُقُ فَإِنَّ مُجالسة الصَّادِقِينَ تَنْفَعُكم نَفْعَ الكُتُبِ الْمُفِيدَةِ!

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۱۳۱ - ۱۳۵)

۱۳۱- «اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْلَمُ أَنِّي لَا أَهْتَمُّ بِالنَّسَبِ أَبَدًا وَ لَكِنِّي أَرَى فَرْقَةً يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ خُلِقُوا مِنْ دَهَبٍ!»: خدایا . . .

- (۱) همانا تو می‌دانی که من هرگز به نسب توجه نمی‌کنم، ولی من گروهی را می‌بینم که خیال می‌کنند از طلا خلق شده‌اند!
- (۲) قطعاً من به نسب توجه نمی‌کنم و تو این را می‌دانی، بلکه گروه‌هایی وجود دارند که خیال می‌کنند خلقتشان از طلاست!
- (۳) همانا من به رگ و ریشهٔ افراد توجه نمی‌کنم، ولی تو می‌دانی که گروهی را دیده‌ام که ادعا می‌کنند از طلا آفریده شده‌اند!
- (۴) قطعاً تو می‌دانی من به اصل و نسب اهمیت نمی‌دهم، اما من گروهی را می‌بینم که ادعا می‌کنند از طلا آفریده شده‌اند!

۱۳۲- «قَدْ تَلَجَّأَ بَعْضُ الطُّيُورِ إِلَى حَيْلٍ لِابْتِعَادِ الْمُفْتَرِسِينَ عَنِ الْعُشِّ وَ إِنْقَاذِ فِرَاحِهَا مِنَ الْمَوْتِ!»:

- (۱) ممکن است گونه‌ای از پرندگان به چاره‌اندیشی پناه ببرند تا جانوران درنده را از لانهٔ خود دور کنند و جوجه‌ها از مرگ نجات یابند!
- (۲) گاهی برخی از پرندگان برای دور شدن شکارچیان درنده از لانه و نجات دادن جوجه‌های خود از مرگ به چاره‌اندیشی‌هایی پناه می‌برند!
- (۳) چه بسا بعضی از پرنده‌ها به نیرنگ‌هایی متوسل شوند تا درندگان از آشیانهٔ آن‌ها دور شوند و جوجه‌ها از مرگ نجات پیدا کنند!
- (۴) شاید برخی از پرنده‌ها برای دور کردن شکارچیان درنده از آشیانه و نجات یافتن جوجه‌هایشان از مرگ به حیل‌های پناه ببرند!

۱۳۳- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) كُلُّ مُؤْمِنٍ يَسْتَضِيءُ بِنُورِ عِلْمِ إِمَامِهِ!: هر مؤمنی از نور دانش امامش روشن می‌شود!
- (۲) إِنْ دَعَاكَ الْغِنَى إِلَى الضِّيَافَةِ فَلَا تُسْرِعْ إِلَيْهَا!: اگر ثروتمند تو را به مهمانی دعوت کند، به سوی آن شتاب مکن!
- (۳) «... كَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا»!: ... خداوند فقط با موسی سخن گفت!
- (۴) أَشْكُرُ رَبِّي بِأَنَّهُ أَعْطَانِي صَبْرًا جَمِيلًا!: از پروردگارم تشکر می‌کنم به خاطر این‌که به زیبایی به من صبر عطا نمود!

۱۳۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَغَاتِ:

«دِرَاسَةُ نَفَقَةِ نَقْلِ النَّقْطِ مَهْمَةٌ، قَدْ تُسْتَعْمَدُ آلَاتٌ تَسْتَعْرِقُ وَقْتًا أَقْلًا وَ هِيَ أَرْخَصُ!»:

..... هزینهٔ انتقال نفت مهم است، گاهی وسائلی ..... که وقت کمتری می‌گیرد و ..... است!

- (۱) برآورد / بکار می‌بریم / ارزان
- (۲) بررسی / بکار برده می‌شود / ارزانتر
- (۳) تحقیق کردن / بکار می‌بریم / ارزانتر
- (۴) مطالعه کردن / بکار می‌برند / ارزان

۱۳۵- «لَا تَنْظُرْ إِلَى دَقَّاتِ الْحَيَاةِ الْمَاضِيَةِ، بَلْ أَنْظُرْ إِلَى دَقَّاتِهَا الْبَاقِيَةِ!»؛ عَيْنِ مَا لَا يُنَاسِبُ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ:

- (۱) بر لب جوی نشین و گذر عمر ببین!
- (۲) لا تَتَحَسَّرْ عَلَى مَا سَبَقَ!
- (۳) نیمهٔ خالی لیوان را ببین!
- (۴) اِسْتَفْدُ مِمَّا بَقِيَ لَكَ مِنَ الْفُرْصِ!

■ عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (١٣٦ و ١٣٧)

١٣٦- ﴿و عسى أن تَكْرَهُوا شَيْئاً و هو خَيْرٌ لَكُمْ...﴾:

- (١) هو: اسم - ضمير منفصل - للغائب - مبني / مبتدأ و مرفوع، و الجملة اسمية
- (٢) خير: اسم - مفرد مذکر - اسم تفضيل (أصله: أخير) - معرفة / خبر و مرفوع
- (٣) تَكْرَهُوا: مضارع - مزيد ثلاثي (من باب إفعال) - متعدي / فعل و مع فاعله: جملة فعلية
- (٤) شيئاً: مفرد مذکر (جمعه: «أشياء») - نكرة - مبني / مفعول أو مفعول به و منصوب

١٣٧- «يا أَحْسَنَ الخَالِقِينَ! إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ!»:

- (١) أَحْسَنَ: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي (مصدره: إحسان) - مبني - معلوم / فعل و فاعله ضمير
- (٢) الخَالِقِينَ: جمع سالم للمذکر - إسم فاعل (من مصدر ثلاثي مجرد) - معرّف بأل / مضاف إليه و مجرور بالياء
- (٣) أَنزَلْتَ: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي (من باب إفعال) - مبني - مجهول / فعل و فاعل، الجملة فعلية
- (٤) خَيْرٍ: إسم - مفرد مذکر - إسم تفضيل - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجرّ؛ مِنْ خَيْرٍ: الجارّ و المجرور

١٣٨- عَيْنَ مَفْعُولاً مَطْلَقاً:

- (١) يكون الشهيد محبوباً عند الله دائماً!
- (٢) إِنَّ لَكَ حَقّاً عَلَيْنَا يَا وَالدي!
- (٣) التلميذ المُجِدُّ يسعى سعياً في مطالعة دروسه!
- (٤) «قد أنزل الله إليكم ذكراً و عليكم أن تتبعوه»

١٣٩- عَيْنَ الخَطَأِ لِلْفِرَاقِ: «يا أَيُّهَا الأَصْدِقَاءُ...»

- (١) إجتهدوا
- (٢) تجتهدون
- (٣) تمسكوا بالقرآن
- (٤) صاحبوا الأبرار

١٤٠- عَيْنَ الخَطَأِ فِي المِنَادِي:

- (١) يا وطني! أضحي لك نفسي حتى تبقى قوياً!
- (٢) عليّ أن أساعدكم في جميع الأحوال أيها الأحباء!
- (٣) يا الطالبات! عليكم أن تطلبن مجد الوطن!
- (٤) خذوا العلم أينما وجد يا طالبي العلم!

تاریخ (۳)

دورهٔ مباحث نهم سال دوم
صفحه‌های ۹۲ تا ۱۶۲پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۳۰ دقیقه

۱۴۱- کدام عامل به انگلیسی‌ها یادآور شد که نمی‌تواند ایران را مانند هندوستان، به خاک بریتانیا اضافه کند؟

- (۱) پی بردن ایرانیان به اهمیت نفت
(۲) انتشار اندیشه‌های انقلاب کمونیستی
(۳) جنبش‌ها و قیام‌های مستقل مردمی
(۴) بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹

۱۴۲- کدام یک از وقایع زیر، پیرامون نخست‌وزیری تا پادشاهی رضاخان صحیح نیست؟

- (۱) رضاخان در زمان پادشاهی احمدشاه قاجار، سمت وزارت جنگ را بر عهده داشت و با حمایت انگلستان موقعیت خود را تثبیت کرد.
(۲) آیت‌الله مدرس، با شناختی که از رضاخان داشت، با پیشنهاد وی مبنی بر برقراری نظام جمهوری در کشور به مخالفت پرداخت.
(۳) رضاخان می‌کوشید با تبلیغاتی گسترده علیه احمدشاه که در اروپا به سر می‌برد، او را عامل افزایش نفوذ غرب در ایران نشان دهد.
(۴) انگلستان برای ممانعت از بازگشت احمدشاه به کشور و حفظ سلطنت قاجار، نزد وی در اوضاع آشفتهٔ ایران مبالغه نمود.

۱۴۳- چرا رضاشاه در نهایت تصمیم گرفت ریل‌های راه‌آهن، بندر ترکمن را به بندر شاهپور متصل نماید؟

- (۱) مسیر شمال جنوب، دسترسی روسیه به منابع نفتی در مناطق شمال ایران را تسهیل می‌نمود.
(۲) مسیر شرقی غربی راه‌آهن می‌توانست راهی مناسب برای اعزام نیرو در جهت مقابله با نفوذ روس‌ها باشد.
(۳) مسیر شمال جنوب، دسترسی انگلستان به مناطق تحت سیطرهٔ آلمانی‌ها را بسیار آسان تر می‌نمود.
(۴) مسیر شرقی غربی راه‌آهن می‌توانست دسترسی به هندوستان را برای دشمنان انگلستان تسهیل کند.

۱۴۴- کدام کشور اروپایی در سال ۱۹۳۵ م، به اتیوپی در آفریقا تجاوز نظامی کرد؟

- (۱) آلمان (۲) انگلستان (۳) ایتالیا (۴) فرانسه

۱۴۵- کدام یک از وقایع زیر پیرامون جنگ جهانی دوم نادرست است؟

- (۱) دولت آلمان با کشورهای ایتالیا و ژاپن، دولت‌های محور را تشکیل داد و توانست بر بخش زیادی از غرب اروپا چیره شود.
(۲) آمریکا با ادعای حملهٔ ژاپنی‌ها به ناوگان آمریکا در اقیانوس آرام، رسماً به متفقین پیوست و مستقیماً با ارتش ژاپن در غرب اروپا وارد جنگ شد.
(۳) آمریکا شهرهای هیروشیما و ناگاساکی ژاپن را به رغم آشکار شدن نشانه‌های شکست این کشور در جنگ، با بمب‌های اتمی ویران کرد.
(۴) آلمان در نیمهٔ دوم جنگ، علی‌رغم مصالحه با شوروی، سمت و سوی تهاجم خود را ناگهان از غرب اروپا به سمت شرق اروپا تغییر داد.

۱۴۶- کدام یک از عوامل زیر در جنگ جهانی دوم، باعث همکاری شوروی و آمریکا شده بود؟

- (۱) منافع فراوان اقتصادی و تجاری مشترک
(۲) جلوگیری از گسترش قدرت آلمان و مقابله با متحدین
(۳) سرکوب جنبش‌های جنوب شرقی آسیا
(۴) مقابله با گسترش نفوذ انگلستان در قارهٔ آفریقا و آسیا

۱۴۷- چرا تشکیل دولت جعلی اسرائیل در منطقهٔ خاورمیانه و در قلب دنیای اسلام، دارای یک هدف بلندمدت استکباری است؟ زیرا ...

- (۱) این سرزمین مهد ادیان الهی و محل زندگی بسیاری از پیامبران بوده و دارای اماکن مقدس بسیاری است.
(۲) کشور فلسطین در محل تقاطع و لولای سه قارهٔ آسیا، آفریقا و اروپا قرار دارد.
(۳) یکی از مهم‌ترین آبراه‌های جهان از این منطقه عبور و ارتباط بین غرب و شرق را فراهم می‌کند.
(۴) دستیابی صهیونیست‌ها به فلسطین، باعث تداوم سلطهٔ استعمارگران بر دنیای اسلام است.

۱۴۸- کدام یک از گزاره‌های زیر در ارتباط با وقایع ایران در فاصلهٔ سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲ صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) در این دوره، قدرت شاه فقط محدود بر اعمال نظارت و تسلط بر ارتش بود.
(۲) احزاب با فعالیت‌های پنهانی خود، نقش مؤثری در تحولات سیاسی داشتند.
(۳) نظارت و قدرت اداری و اجرایی کشور در اختیار هیئت دولت و مجلس شورای ملی بود.
(۴) اعیان و اشراف زمین‌دار و غیرزمین‌دار در مجلس و هیئت دولت قدرت و نفوذ زیادی داشتند.

۱۴۹- سیاست دورهٔ چهاردهم مجلس شورای ملی در برابر دولت‌های سلطه‌جو چگونه بود؟

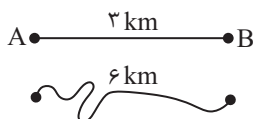
- (۱) اتخاذ سیاست موازنهٔ مثبت در ارتباط با دولت‌های متخاصم اروپایی
(۲) انعقاد موافقت‌نامه‌های متعدد برای واگذاری امتیاز نفت به کشورهای خارجی
(۳) ممنوع کردن واگذاری امتیاز استخراج نفت و مشتقات آن به خارجی‌ها
(۴) اتخاذ موازنهٔ مثبت در برابر شوروی و موازنهٔ منفی با سایر کشورهای غربی

- ۱۵۰- کدام گزینه از اقدامات انگلستان برای ممانعت از ملی شدن صنعت نفت ایران نمی‌باشد؟
- (۱) خارج کردن سرمایه‌های شرکت نفت ایران و انگلیس
(۲) منع شرکت نفت از پرداخت فوق‌العاده دستمزد کارگران
(۳) تهدید به قطع رابطه سیاسی و عدم پرداخت خسارت‌ها
(۴) تعطیلی شعب بانک انگلیس و تحریم خرید نفت
- ۱۵۱- کدام یک از موارد زیر، انگیزه اصلی کودتای ۲۸ مرداد ماه ۱۳۳۲ را به درستی بیان می‌نماید؟
- (۱) به راه انداختن جنگ روانی علیه مصدق و متقاعدسازی محمدرضا پهلوی برای پذیرش همکاری با دولت آمریکا
(۲) دستگیری و محاکمه دکتر مصدق و همه همکارانشان و انحلال احزاب و گروه‌های سیاسی و روزنامه‌های مخالف
(۳) انتصاب سرلشکر فضل‌الله زاهدی به نخست‌وزیری و واگذاری تولید نفت به شرکت‌های انگلیسی و آمریکایی
(۴) گسترش اختلاف و نزاع میان دکتر مصدق و آیت‌الله کاشانی و نابودی نهضت ملی نفت و سرنگونی دولت مصدق
- ۱۵۲- اجرای طرح انقلاب سفید در اصل چه پیامدی داشت؟
- (۱) بهبود ظاهری وضعیت کشاورزی روستاییان بی‌زمین
(۲) ضربه زدن به استقلال زندگی روستایی و عشایری ایران
(۳) تهدید و از بین بردن ارزش‌ها و اعتقادات روستاییان
(۴) در معرض خطر قرار دادن زندگی و اشتغال روستایی
- ۱۵۳- کدام گروه، حسنعلی منصور، نخست‌وزیر رژیم پهلوی را ترور کرد؟
- (۱) هیئت‌های مؤتلفه اسلامی
(۲) سازمان چریک‌های فدایی خلق
(۳) سازمان مجاهدین خلق
(۴) حزب ملل اسلامی
- ۱۵۴- هدف از برقراری حکومت نظامی در اواخر بهمن سال ۵۷ با نظارت ژنرال هایزر آمریکایی در ایران چه بود؟
- (۱) با استفاده از امکانات نظامی پایگاه هوایی شهید نوژه همدان، محل سکونت حضرت امام و برخی مراکز مهم در پایتخت را بمباران کنند.
(۲) ضمن تسخیر چند مرکز مهم در تهران، آمریکاییان بازداشتی در ماجرای سفارت آمریکا را از ایران خارج کنند.
(۳) با ترتیب دادن یک کودتای نظامی، رهبران انقلاب و اعضای شورای انقلاب را دستگیر و انقلاب را سرکوب کنند.
(۴) مراکز نظامی را در تهران و شهرهای بزرگ تصرف کنند و بار دیگر هدایت رادیو و تلویزیون را در اختیار خود بگیرند.
- ۱۵۵- چرا مهندس بازرگان پس از پیروزی انقلاب از ریاست دولت موقت استعفا کرد؟
- (۱) دخالت شورای انقلاب در اداره امور کشور
(۲) مخالفت وی با تسخیر سفارت آمریکا در تهران
(۳) ندادن رأی اعتماد به اعضای کابینه او توسط مجلس
(۴) تأسیس نهادهای انقلابی بدون توجه به ساختار ارکان سیاسی
- ۱۵۶- کدام یک از نهادهای زیر، بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی به فرمان حضرت امام تأسیس شد؟
- (۱) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
(۲) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
(۳) کمیته امداد امام خمینی (ره)
(۴) کمیته انقلاب اسلامی
- ۱۵۷- چرا مجمع تشخیص مصلحت به فرمان حضرت امام خمینی (ره) تشکیل شد؟ به این دلیل که ...
- (۱) در اداره امور کشور و جنگ وقفه‌ای به وجود نیاید.
(۲) به اختلافات میان مجلس و شورای نگهبان رسیدگی کند.
(۳) تنوع و گستره وسیع نهادهای انقلابی نیاز به سازماندهی داشت.
(۴) به عنوان نهاد محافظ قانون اساسی، بر اجرای صحیح آن نظارت کند.
- ۱۵۸- اوج حماسه دفاع مقدس ملت ایران در کدام عملیات رقم خورد؟
- (۱) مرصاد
(۲) فتح‌المبین
(۳) بیت‌المقدس
(۴) تامن‌الائمه
- ۱۵۹- امام خمینی (ره) با شروع تجاوز نظامی رژیم بعثی عراق به کشور، به مسئولان چه توصیه‌ای نمودند؟
- (۱) با تمام قوا برای دفاع از ایران به سوی جبهه‌های نبرد حق علیه باطل بشتابند.
(۲) برای پیشبرد جنگ تا پیروزی نهایی، به رزمندگان و مردم یاری برسانند.
(۳) از تعامل و نظرات مشورتی فرماندهان نظامی در اداره امور کشور بهره ببرند.
(۴) نسبت به کمک‌های به ظاهر دوستانه بعضی کشورها، هوشیار باشند.
- ۱۶۰- کدام یک از گزینه‌های زیر از دستاوردهای نظامی دفاع مقدس محسوب نمی‌شود؟
- (۱) خودکفایی در ساخت نیازهای نظامی
(۲) تحکیم سازمان رزم نیروهای مسلح
(۳) تثبیت اقتدار نظام در دفاع از تمامیت ارضی
(۴) ظهور فرماندهان با استعداد

دورهٔ مباحث نیم‌سال دوم
صفحه‌های ۵۹ تا ۱۱۵

باسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اجباری است.

جغرافیا (۳)

۱۶۱- در مثال زیر، شاخص انحراف در احداث راه بین دو نقطه کدام است؟

- (۱) ۶ برابر
- (۲) ۳ برابر
- (۳) ۲ برابر
- (۴) ۳/۵ برابر

۱۶۲- مطلوب‌ترین دسترسی برای یک مکان به مکان‌های دیگر در شبکهٔ حمل‌ونقل در کدام حالت ممکن می‌شود؟

- (۱) بالاتر بودن طول مسیرهای پیموده شده، بالاتر بودن نقاط موجود بر سر راه آن
- (۲) کمتر بودن طول مسیرهای پیموده شده، کمتر بودن نقاط موجود بر سر راه آن
- (۳) افزایش طول مسیرهای پیموده شده به ازای کمتر کردن نقاط موجود بر سر راه آن
- (۴) کاهش طول مسیرهای پیموده شده به ازای افزایش نقاط موجود بر سر راه آن

۱۶۳- اینکه نوع سواحل از نظر بریدگی یا مخاطرات محیطی مانند سونامی یا طوفان‌های موسمی بر احداث و نحوهٔ مدیریت بندرگاه‌ها اثرگذار است، تأثیر کدام مورد را در مدیریت حمل‌ونقل یادآور می‌شود؟

- (۱) ویژگی‌های طبیعی
- (۲) حفظ محیط زیست
- (۳) هزینه‌ها
- (۴) ایمنی

۱۶۴- اثر گسترش شهرها و حومه‌ها بر فاصلهٔ ساکنان و محل کارشان به چه صورت و ظهور شهرهای مقصد گردشگری، اهمیت کدام شیوه از مدیریت را افزایش می‌دهد؟

- (۱) کاهش - برون شهری
- (۲) افزایش - برون شهری
- (۳) کاهش - درون شهری
- (۴) افزایش - درون شهری

۱۶۵- در کدام‌یک از شهرهای زیر، احداث مونوریل، به منظور بهبود حمل‌ونقل عمومی قابلیت بیشتری دارد؟

- (۱) سمنان
- (۲) سیستان و بلوچستان
- (۳) قم
- (۴) ایلام

۱۶۶- ارتباط دو موضوع «ساعت هماهنگ جهانی» و «استفاده از سامانهٔ موقعیت‌یاب جهانی»، با دانش جغرافیا چیست؟

- (۱) از تکنولوژی‌های جدید محسوب می‌شوند که بیش از هر چیز تحت تأثیر ظهور حجم عظیم اطلاعات است.
- (۲) از مهارت‌های جغرافیایی محسوب می‌شوند که گسترش روزافزون حمل‌ونقل در ظهور آن‌ها تأثیر زیادی داشته است.
- (۳) با قابلیت فراوان به روز کردن اطلاعات و مکان‌یابی دقیق، کمک فراوانی به رشد جغرافیا کرده‌اند.
- (۴) با افزایش اهمیت جغرافیا در مسائل سیاسی و دفاعی، با رشتهٔ جغرافیا ارتباط پیدا کردند.

۱۶۷- کدام شهرها به ترتیب اولویت، زودتر طلوع خورشید را می‌بینند و ظهر در آن‌جا زودتر فرا می‌رسد؟

- (۱) مسکو - دهلی - پاریس - نیویورک
- (۲) پاریس - مسکو - نیویورک - دهلی
- (۳) نیویورک - پاریس - مسکو - دهلی
- (۴) دهلی - مسکو - پاریس - نیویورک

۱۶۸- خط روزگردان از میان کدام اقیانوس می‌گذرد و در حد فاصل کدام قاره‌ها قرار گرفته است؟

- (۱) آرام - اروپا و آمریکا
- (۲) آرام - آمریکا و آسیا
- (۳) اطلس - اروپا و آمریکا
- (۴) اطلس - آمریکا و آسیا

۱۶۹- شهر «الف» روی نصف‌النهار ۱۵ درجهٔ شرقی و شهر «ب» روی نصف‌النهار ۴۵ درجهٔ شرقی واقع شده است، اگر در شهر «الف» ساعت ۱۵ باشد، در شهر «ب» ساعت چند است؟

- (۱) ۱۳ بعد از ظهر
- (۲) ۱۴ بعد از ظهر
- (۳) ۱۶ بعد از ظهر
- (۴) ۱۷ بعد از ظهر

۱۷۰- دسترسی آسان امروز همهٔ ما به نقشهٔ شهرها، خیابان‌ها، کوچه‌ها، مکان‌های مختلف و نام آن‌ها، کاربرد کدام‌یک از موارد زیر را یادآور می‌شود؟

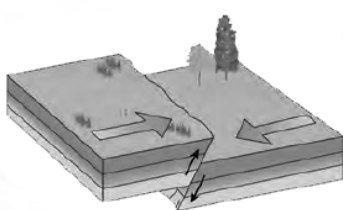
- (۱) GPS
- (۲) GIS
- (۳) VTC
- (۴) GMT

۱۷۱- در چیدمان زیر، تعداد کدام‌یک از مخاطرات طبیعی بیشتر است و کشور ما بیشتر مستعد کدام مخاطره است؟

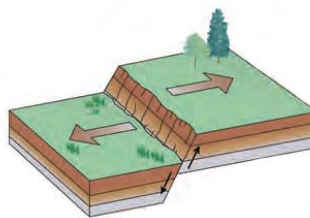
«آتشفشان - صاعقه - زمین‌لرزه - طوفان - سیل»

- (۱) مخاطرات با منشأ درون زمینی - سیل
- (۲) مخاطرات با منشأ برون زمینی - زمین لرزه
- (۳) مخاطرات با منشأ درون زمینی - خشکسالی
- (۴) مخاطرات با منشأ برون زمینی - طوفان

۱۷۲- میزان خسارت در کدام یک از گسل‌های زیر بالاتر است و ارتباط میان عمق کانونی زلزله با میزان تخریب چیست؟

(ب)

(الف)

(۴) ب - مستقیم

(۳) ب - معکوس

(۲) الف - مستقیم

(۱) الف - معکوس

۱۷۳- «در یکی از شامگاهان آبان سال ۱۳۹۶، زمین‌لرزه‌ای در نزدیکی شهر ازگله در کرمانشاه رخ داد که میزان تخریب آن در حد بالایی اعلام شد.» در

اندازه‌گیری زلزله‌ها این اطلاعات به کدام مورد اشاره دارد و کارشناسان چگونه آن را اندازه‌گیری می‌کنند؟

(۲) ریشتر - بازدید میدانی

(۱) ریشتر - دستگاه لرزه‌نگار

(۴) مرکالی - بازدید میدانی

(۳) مرکالی - دستگاه لرزه‌نگار

۱۷۴- در بین عناصر آب و هوایی کدام یک نقش مهمی در وقوع سیل دارد و اغلب سیل‌ها چه زمانی جاری می‌شوند؟

(۱) نوع خاک و پوشش گیاهی - پس از بارشی شدید و سریع

(۲) حجم و مدت زمان بارش - پس از بارشی شدید و سریع

(۳) نوع خاک و پوشش گیاهی - پس از بارشی طولانی و تدریجی

(۴) حجم و مدت زمان بارش - پس از بارشی طولانی و تدریجی

۱۷۵- کدام مورد ویژگی‌های طبیعی حوضه رود را به درستی بیان نکرده است؟

(۱) هر قدر حوضه آبخیز یک رود، وسیع‌تر باشد، آبدهی آن نیز بیشتر است.

(۲) هرچه شکل حوضه آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، از سیل‌خیزی آن کاسته می‌شود.

(۳) شکل حوضه، شیب و تعداد انشعابات آن رابطه مستقیمی با سیل‌خیزی رود دارد.

(۴) کار شبکه زهکشی، جمع‌آوری و تخلیه آب حاصل از بارش در سطح زمین است.

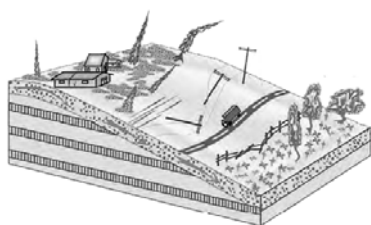
۱۷۶- شکل زیر کدام یک از انواع حرکات دامنه‌ای را نشان می‌دهد؟

(۱) لغزش

(۲) ریزش

(۳) جریان گلی

(۴) خزش

۱۷۷- خطرات کدام یک از شرایط زیر بیشتر است و منطقه وقوع آن کدام است؟

(۱) خشکسالی - یک ناحیه کوچک، استان یا کل یک کشور

(۲) خشکی - یک ناحیه کوچک، استان یا کل یک کشور

(۳) خشکسالی - معمولاً در نواحی کوچک و پایین‌تر از سطح یک کشور

(۴) خشکی - معمولاً در نواحی کوچک و پایین‌تر از سطح یک کشور

۱۷۸- «ایجاد مراکز امداد و نجات و پناهگاه‌ها در مناطق مختلف و توزیع چادرها و لوازم اضطراری» و همچنین «محکم کردن وسایلی که با لرزش، سقوط

می‌کنند»، به ترتیب مربوط به مدیریت زلزله در کدام مرحله است؟

(۲) پس از زلزله - در زمان وقوع زلزله

(۱) پس از زلزله - پس از زلزله

(۴) پیش از زلزله - در زمان وقوع زلزله

(۳) پیش از زلزله - پیش از زلزله

۱۷۹- استفاده از روش شمع‌کوبی بر روی دامنه‌ها در راستای مدیریت کدام مخاطره است و این روش در کدام یک از شهرهای زیر، می‌تواند کاربرد داشته

باشد؟

(۲) زمین لغزش - گرمسار سمنان

(۱) سیل - گرمسار سمنان

(۴) زمین لغزش - سوادکوه مازندران

(۳) سیل - سوادکوه مازندران

۱۸۰- نرم‌افزار گوگل ارث بیشتر با کدام یک از فنون و مهارت‌های جغرافیایی پیوند دارد و تصاویر حاصل از آن به چه صورت هستند؟

(۱) سنجش از دور - اغلب شامل همه پدیده‌هایی است که با چشم دیده نمی‌شود اما طیف مرئی آن‌ها دریافت می‌شود.

(۲) سامانه موقعیت‌یاب جهانی - اغلب شامل همه پدیده‌هایی است که با چشم دیده نمی‌شود اما طیف مرئی آن‌ها دریافت می‌شود.

(۳) سنجش از دور - اغلب در طیف مرئی تهیه و پدیده‌هایی را نشان می‌دهد که در سطح زمین قابل مشاهده‌اند.

(۴) سامانه موقعیت‌یاب جهانی - اغلب در طیف مرئی تهیه و پدیده‌هایی را نشان می‌دهد که در سطح زمین قابل مشاهده‌اند.

دورهٔ مباحث نیم‌سال دوم
صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۱۸۱- چگونگی شکل‌گیری «قدرت اجتماعی»، «تبعیت با رضایت» و «مقبولیت» به‌ترتیب در کدام گزینه به‌درستی ذکر شده است؟

- (۱) تأثیر بر ارادهٔ دیگران - پذیرش قدرت عمومی - با رضایت و عدم تهدید
- (۲) به خدمت گرفتن ارادهٔ دیگری - رضایت و میل درونی - نظام ارزشی و عقیدتی صحیح
- (۳) تأثیر بر ارادهٔ دیگران - پذیرش قدرت عمومی - نظام عقیدتی و ارزشی صحیح
- (۴) به خدمت گرفتن ارادهٔ دیگری - رضایت و میل درونی - بدون تهدید و با رضایت

۱۸۲- هریک از عبارات زیر، به‌ترتیب به کدام موارد اشاره دارد؟

- مبنای تقسیم‌بندی ارسطو از نظام‌های سیاسی
- از ملاک‌های فارابی برای تقسیم‌بندی نظام سیاسی
- نظام‌های سیاسی استوار بر حاکمیت اقلیت از نگاه ارسطو
- (۱) تصمیم‌گیرندگان و تأثیرگذاران، روش تصمیم‌گیری - دین‌مداری و دین‌مداری - الیگارش و آریستوکراسی
- (۲) تعداد افراد تصمیم‌گیرنده، فضیلت و میل حاکم - مدار حق و باطل - الیگارش و دموکراسی
- (۳) روش تصمیم‌گیری، تصمیم‌گیرندگان و تأثیرگذاران - دین‌مداری و دین‌مداری - جمهوری و الیگارش
- (۴) تعداد افراد تصمیم‌گیرنده، فضیلت و میل حاکم - مدار حق و باطل - آریستوکراسی و جمهوری

۱۸۳- در ارتباط با کنش‌های سیاسی و نظام‌های سیاسی، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) داوری عقلانی و علمی دربارهٔ کنش‌های سیاسی و نظام‌های سیاسی، امری ممکن و عملی است.
- (۲) یک نظام سیاسی می‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر باشد یا می‌تواند در تعامل با آن‌ها قرار گیرد.
- (۳) کنش سیاسی به قصد حفظ یا تغییر وضع موجود انجام می‌شود.
- (۴) نظام سیاسی لیبرال دموکراسی ادعا می‌کند با خواست و ارادهٔ اکثریت مردم شکل می‌گیرد.

۱۸۴- در ارتباط با مطالعهٔ ارزش‌های سیاسی، راهکار مناسب هر یک از موارد زیر، به‌ترتیب کدام است؟

- پیشگیری از عدم توجه به معانی فرهنگ‌ها
- مقابله با محافظه‌کاری در رویکرد تبیینی و تفسیری
- یکسان‌انگاری فرهنگ‌ها

- (۱) مطالعهٔ جوامع از منظر خودشان - ارزش‌زدایی و معنازدایی - منحصر کردن علم به علوم تجربی
- (۲) استفاده از رویکرد انتقادی - استفاده از رویکرد انتقادی - ارائهٔ ملاکی برای ارزیابی انتقادی فرهنگ‌ها
- (۳) مطالعهٔ جوامع از منظر خودشان - توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی - استفاده از رویکرد تفسیری
- (۴) استفاده از رویکرد تفسیری - داوری علمی ارزش‌های اجتماعی - عدم تعمیم نتایج مطالعات یک فرهنگ به فرهنگ دیگر

۱۸۵- کدام گزینه در رابطه با عبارت «مالیات ابزاری برای کاهش فاصلهٔ طبقاتی است» درست است؟

- (۱) با حذف مالکیت خصوصی، انگیزهٔ رقابت از بین می‌رود و تلاش و شایستگی افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته می‌شود.
- (۲) در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود، اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند.
- (۳) نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست.
- (۴) اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقهٔ پایین نخواهیم داشت.

۱۸۶- به‌ترتیب هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام مدل است؟

- مخالفین قشربندی اجتماعی
- طرفداران قشربندی اجتماعی
- یکسان بودن نقطهٔ شروع رقابت‌ها
- عادلانه نبودن نقطهٔ آغاز رقابت

- (۱) کمونیستی - عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی
- (۲) لیبرالی - عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی
- (۳) عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی - کمونیستی
- (۴) کمونیستی - لیبرالی - کمونیستی - لیبرالی

۱۸۷- کدام گزینه در رابطه با ارزیابی دستاورد جامعه‌شناسی انتقادی درست نیست؟

(۱) جامعه‌شناسی تفسیری با پذیرش جامعه‌شناسی انتقادی معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.

(۲) رویکرد انتقادی هیچ‌گونه حقیقتی یا فضیلتی را کشف نمی‌کند.

(۳) هر فرد، گروه و فرهنگی اراده خاص خود را دارد و معانی و ارزش‌های ویژه خود را خلق می‌کند.

(۴) رویکرد انتقادی معتقد است نباید اراده فرد یا گروهی بر فرد یا گروه دیگر تحمیل شود یا فرهنگی از گستره جغرافیایی و محدوده تاریخی خود فراتر رود و بر فرهنگ دیگری اعمال سلطه کند.

۱۸۸- هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام مورد اشاره دارد؟

- هدف جامعه‌شناسی انتقادی

- پیامد غلبه رویکرد تفسیری

- ویژگی رویکرد سوم درباره نابرابری اجتماعی

(۱) انتقاد از وضع موجود و تجویز وضع مطلوب - راه بازگشت گزاره‌های انتقادی و تجویزی به علوم اجتماعی باز شد - به دلیل اینکه انگیزه رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌شود.

(۲) ارائه راه‌حل برای رسیدن به وضع مطلوب - توصیف و تبیین پدیده‌های اجتماعی - به بهانه عدالت اجتماعی، آزادی‌های افراد و امکان رقابت میان آن‌ها را از بین نمی‌برد.

(۳) انتقاد از وضع موجود و ارائه راه‌حل برای رسیدن به وضع مطلوب - رویکرد تبیینی به حاشیه رفت - نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق.

(۴) کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - راه بازگشت دعاوی انتقادی و تفسیری به علوم اجتماعی باز شد - اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد و دخالت همه‌جانبه دولت را می‌پذیرد.

۱۸۹- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- همانندسازی به معنای پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه است؛ به گونه‌ای که همه گروه‌ها یکسان شوند.

- همانندسازی سیاستی بود که دولت‌ها برای از بین بردن شباهت‌های هویتی و یکسان‌سازی همه گروه‌های مختلف در پیش گرفتند.

- نسل‌کشی و جابه‌جایی اجباری از جمله روش‌های خشونت‌آمیز همانندسازی هستند.

- مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی در دوره پسامدرن، همانندسازی بود.

(۱) غ - غ - ص - ص - غ - غ

(۳) ص - غ - ص - ص - غ - غ

۱۹۰- کدام گزینه به ترتیب در جای «الف، ب، ج و د» قرار می‌گیرد؟

معیار	نوع	تفسیری	انتقادی	تبیینی
چه چیزی را مطالعه می‌کند؟	الف	ج	-	-
چه هدفی را دنبال می‌کند؟	-	-	د	-
چگونه مطالعه می‌کند؟	ب	-	-	-

(۱) پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی - نگاه از درون (حس و تجربه) - پدیده‌های اجتماعی و پیامدهای آن - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

(۲) کنش‌های اجتماعی و معنای آن - نگاه از درون برای یافتن معنای پدیده‌ها - پدیده‌های اجتماعی - کنترل پدیده‌های اجتماعی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

(۳) کنش‌های اجتماعی و معنای آن - نگاه از درون برای یافتن معنای پدیده‌ها - کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

(۴) کنش‌های اجتماعی و معنای آن - نگاه از بیرون (حس و تجربه) - کنش‌های اجتماعی و معنای آن - معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

۱۹۱- هر یک از عبارات زیر به ترتیب بیان گر کدام نوع از الگوهای هویتی است؟

- جدایی فرانسوی زبانان ایالت کبک از انگلیسی زبانها در کانادا

- جشن سال نوی چینی به عنوان نماد تداوم و پیوستگی فرهنگی چینیها

- الگوی ارائه شده توسط قرآن

(۱) تکثرگرا - تکثرگرا - الگوی همانندسازی

(۲) تکثرگرا - همانندسازی - الگوی تعارف

(۳) همانندسازی - تکثرگرا - الگوی تنازع

(۴) تکثرگرا - تکثرگرا - الگوی تعارف

۱۹۲- کدام گزینه در رابطه با کثرت هویتها نادرست است؟

(۱) به جای مدل همانندسازی مورد توجه و تأکید قرار گرفت.

(۲) تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌شود.

(۳) تکثر و تنوع زبانی، نژادی و قومی را مانع وحدت و همدلی نمی‌داند بلکه انسان‌ها را به منشأ وحدت رهنمون می‌سازد.

(۴) همچنان وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی ضروری دانسته می‌شود که گروه‌های مختلف را به یکدیگر پیوند می‌دهد.

۱۹۳- به ترتیب «اشتراک مدینه ضاله و مدینه فاسقه»، «اشتراک علم به نفس و علم به توحید» و «افتراق فارابی و ابن خلدون» چیست؟

(۱) انحراف از مدینه فاضله - علوم نافع - موضوع علوم اجتماعی

(۲) جوامع جاهله - علوم نافع - تأکید ابن خلدون بر روش عقلی

(۳) انحراف از مدینه فاضله - نافع‌ترین علوم - رویکرد انتقادی فارابی

(۴) جوامع جاهله - نافع‌ترین علوم - تعریف عقلانیت و علم نافع

۱۹۴- هر عبارت به ترتیب به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟

- تلاشی است برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به مسائل جهان، انسان و معناداری

- هدف آفرینش از دیدگاه قرآن کریم

- عامل شکل‌گیری جوامع در دیدگاه ابن خلدون

- کمک به درک عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی

(۱) تاریخ - برتری انسان - عقلانیت - عقل تفسیری

(۲) فلسفه - علم - عصبیت - عقل تجربی

(۳) تاریخ - حقیقت - عصبیت - عقل انتقادی

(۴) فلسفه - علم - عقلانیت - عقل ابزاری

۱۹۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام بخش جدول است؟

د	ابن خلدون	ج	عقل انتقادی
صحبت درباره چگونگی استفاده از علوم ابزاری و اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های انسان	الف	عقلانی معرفی کردن آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی	ب

- علم نافع

- استفاده از زبان خود برای اصلاح یک رابطه ظالمانه در سخن گفتن با دیگری

- مشابهت با روش کنت در جامعه‌شناسی تبیینی

- مدینه ضاله

(۱) د - ب - الف - ج

(۲) ج - ب - الف - د

(۳) د - ب - ج - الف

(۴) ب - د - الف - ج

۱۹۶- هر یک از عبارات زیر به ترتیب با کدام مورد در ارتباط است؟

- عدم وجود جامعه آرمانی در رویکرد ابن خلدون

- خلافت انسان بر زمین

- علوم ابزاری از جمله علوم نافع‌اند.

(۱) بیشتر از روش عقلی استفاده کرد و کمتر از روش حسی و تجربی - علم - به قصد درس آموختن از رفتار گذشتگان و شناخت قوانین اجتماعی آموخته می‌شوند.

(۲) دریافت خود از یک جامعه را به همه جوامع تعمیم می‌دهد - عقل - درباره اهداف و ارزش‌ها و آرمان‌های انسان صحبت می‌کنند.

(۳) به مشاهده آثار و رفتار جوامع مختلف و تعقل درباره آن‌ها پرداخت - عقل - علوم فنی و مهندسی و علوم پایه به نوعی مادر علوم ابزاری به‌شمار می‌آیند.

(۴) به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده کرد - علم - نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند.

۱۹۷- کدام گزینه به ترتیب به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- اساس شکل‌گیری دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران چه بود؟

- علم مدنی فارابی در مقابل کدام علوم قرار می‌گیرد؟

- چرا علوم اجتماعی جهان اسلام به محدودیت‌های رویکرد تفسیری دچار نمی‌شوند؟

(۱) مقبولیت و مرجعیت علم فقه - علمی که موضوع آن‌ها پدیده‌های اعتباری است - آنان دانش علمی معتبر را دانش حسی و تجربی می‌دانند و برخلاف رویکرد تفسیری هر تفسیری را نوعی تبیین به‌شمار نمی‌آورند بلکه تفسیر را در تقابل با تبیین می‌دانند.

(۲) واقعیت‌های اجتماعی ایران - علمی که موضوع آن‌ها مستقل از اراده انسان‌هاست - زیرا از نظر متفکران مسلمان تبیین و تفسیر و تجویز استدلال‌های ویژه خود را دارند و در هر سه سطح پژوهشگر اجتماعی به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

(۳) مقبولیت و مرجعیت علم فقه - علمی که موضوع آن‌ها مستقل از اراده انسان‌هاست - دانش علمی را به دانش حسی و تجربی محدود نمی‌کنند و هر تفسیری را نوعی تبیین به‌شمار می‌آورند.

(۴) مسئله ولایت فقیه - علمی که موضوع آن‌ها پدیده‌های تکوینی است - دانش علمی را به دانش حسی و تجربی محدود نمی‌کنند و همانند رویکرد تفسیری، تفسیر را در تقابل با استدلال‌های عقلانی نمی‌دانند.

۱۹۸- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با عقل عملی، نادرست و درباره معنای مشروطه از دیدگاه میرزای نائینی، درست است؟

(۱) این عقل علوم انسانی و علوم اجتماعی را پدید می‌آورد - مردم در مشروطه با کمک مجلس شورا ویژگی اول نظام اسلامی را محقق کردند.

(۲) قانون علیت در فلسفه یا قانون جاذبه زمین در فیزیک با این عقل شناخته می‌شود - مشروط کردن حاکمان و حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کند.

(۳) ارزش‌ها و آرمان‌ها را شناسایی می‌کند، مثلاً خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد - به معنای مشارکت و حضور فعال مردم در ایجاد جامعه‌ای است که هم قوانین آن عادلانه باشند و هم مجریان این قوانین از دو شرط علم و عدالت برخوردار باشند.

(۴) در طبیعت و جامعه هیچ رخدادی، خود به خود و بدون علت رخ نمی‌دهد - تحقق بخشیدن به شکل‌گیری نظام مطلوب در عصر غیبت است که با حمایت مردم از تشکیل مجلس صورت می‌گیرد.

۱۹۹- کدام گزینه به ترتیب در جای «الف، ب، ج و د» قرار می‌گیرد؟

ب	علوم اجتماعی جهان اسلام	ج	رویکرد انتقادی
پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم اجتماعی بررسی می‌شوند.	الف	نقش مهم در تعیین نوع رابطه مردم با قدرتهای داخلی و خارجی داشته است.	د

(۱) عقلانیت در جهان اسلام، اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان می‌گیرد - عقل نظری - علم فقه - حقیقت و فضیلتی را کشف نمی‌کند که بر اساس آن درباره پدیده‌های اجتماعی داوری کند.

(۲) از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده خواهد کرد - عقل عملی - فقه شیعه - از ظرفیت جهان‌شمول عقل نظری، عقل عملی و وحی برای داوری ارزش‌ها استفاده می‌کند.

(۳) عقلانیت جهان اسلام همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان می‌دهد - عقل نظری - علوم اجتماعی - به دنبال عقلانیتی است که فراتر از عقل نظری و عقل عملی ظرفیت و توان ارزیابی ارزشی داشته باشد.

(۴) تبیین‌های علمی آن به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند - عقل عملی - فقه شیعه - برای داوری به معیار جهان‌شمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان‌ها باشد دسترسی ندارد.

۲۰۰- هریک از عبارات زیر به ترتیب مصداق کدام مورد است؟

- دارای آثار و پیامدهای غیرارادی هستند.

- ارائه راهکارهایی برای برون‌رفت از بحران‌هایی مانند بحران آگاهی و بحران معنا

- داوری ارزش‌ها و آرمان‌ها

(۱) پدیده‌های اعتباری - تعامل علوم اجتماعی جهان اسلام با علوم اجتماعی مدرن - عقل عملی

(۲) گروه، جامعه، خانواده - تحلیل مسائل جامعه جهانی توسط علوم اجتماعی جهان متجدد - عقل عملی

(۳) پدیده‌های اعتباری - مقایسه علوم اجتماعی جهان اسلام با علوم اجتماعی جهان متجدد - عقل نظری

(۴) پدیده‌های قراردادی - تعامل علوم اجتماعی مدرن با علوم اجتماعی جهان اسلام - عقل خاص

دورهٔ مباحث نیم‌سال دوم
صفحه‌های ۵۲ تا ۹۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

فلسفهٔ دوازدهم

۲۰۱- کدام گزینه در تحولات مربوط به رنسانس، روی نداد؟

- (۱) محوریت تضاد با کلیسا در دگرگونی‌های فکری
(۲) نقش آفرینی دین صرفاً در جنبه‌های فرعی زندگی
(۳) اعتقاد دکارت به دو کاربرد عقل
(۴) مخالفت بیکن با روش غیرتجربی

۲۰۲- کدام گزینه در مورد «عقول» مطابق دیدگاه فارابی و ابن‌سینا نیست؟

- (۱) موجودات عالم عقول که فوق عالم طبیعت هستند، هم وجود دارند و هم ماهیت.
(۲) همهٔ این موجودات واجب‌الوجود بالغیری هستند که از واجب‌الوجود بالغیر دیگری صادر شده‌اند.
(۳) وظیفهٔ این موجودات (عقول) صرفاً رساندن فیض از خداوند به عوالم دیگر است.
(۴) عقل فعال که در میان عقول آخرین است، عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌هاست.

۲۰۳- کسب علوم اکتسابی مربوط به کدام‌یک از مراحل عقل است؟

- (۱) عقل هیولایی
(۲) عقل بالملکه
(۳) عقل بالفعل
(۴) عقل بالمستفاد

۲۰۴- کدام عبارت مطابق با دیدگاه ملاصدرا نیست؟

- (۱) احساس تعارض، میان دستاوردهای عقلی و داده‌های وحی ممکن نیست.
(۲) تقابل میان قوانین دینی با معرفت یقینی و قطعی ممکن نیست.
(۳) فلسفه‌ای که قوانینش با قرآن و سنت مخالف باشد پذیرفته نیست.
(۴) رهایی از توهم و گمان تعارض، میان یافته‌های عقلی و دینی ممکن است.

۲۰۵- کدام گزینه با توجه به حکمت اشراق صحیح نیست؟

- (۱) حاصل تلفیق عرفان اسلامی و اشراق ایران باستان است.
(۲) در این حکمت تعمیم اکتسابات شهودی به دیگران از طریق برهان صورت می‌گیرد.
(۳) شهود و وحی طبق نظر قطب‌الدین رازی اساس و بنیان این حکمت را تشکیل می‌دهد.
(۴) وجه تسمیهٔ آن به اشراق، تابش انوار عقلی بر نفس انسان‌های کامل است.

۲۰۶- عاقبت گروه سوم جویندگان معرفت از نظر سهروردی و وجه شباهت حکمت اشراق و حکمت شرقیانی که اهل فارس بوده‌اند، به ترتیب کدام است؟

- (۱) گمراهی - کشفی بودن
(۲) گمراهی - استدلالی بودن
(۳) بی‌حاصلی - شهودی بودن
(۴) بی‌حاصلی - استدلالی بودن

۲۰۷- حکیم متأله ضرورتاً همهٔ موارد زیر را دارا است؛ به جز ...

- (۱) دستیابی به اشراق و عرفان
(۲) ریاست ظاهری بر جهان
(۳) به کمال رسیدن در صور برهانی
(۴) دریافت بی‌واسطهٔ حقایق

۲۰۸- تمام موارد زیر به جز گزینهٔ ... می‌تواند مورد قبول میرداماد واقع شود.

- (۱) هستی و چیستی دو مفهوم مختلف از یک موجود واحد هستند.
(۲) آن‌چه متصف به واقع می‌شود ماهیت است که یک مفهوم غیرانتزاعی و غیرذهنی می‌باشد.
(۳) ذهن با نظر به وجودهای متفاوت، تصورات مختلف را متناسب با خصوصیات آن‌ها انتزاع می‌کند.
(۴) اگر به یک درخت نگاه کنیم دو جنبهٔ چیستی داشتن و موجود بودن را می‌یابیم.

۲۰۹- کدام مورد نتیجهٔ تلفیق اصالت وجود و مشترک بودن مفهوم وجود میان اشیا است؟

- (۱) وجود حقیقت‌های متعدد
(۲) نبود تکرر واقعی در عالم
(۳) دارای شدت و ضعف بودن وجود
(۴) اعتباری و ذهنی بودن ماهیت

۲۱۰- بیت «چون ز یک، جز یکی نشد صادر / پس یکی بیش نیست آنچه صدست» به کدام بنیان فلسفهٔ صدرایی اشاره دارد و ملاصدرا این حقیقت را

ابتدائاً از چه راهی کسب کرده بود؟

- (۱) وحدت حقیقت وجود - شناخت عقلی
(۲) کثرت در عین وحدت - شناخت عقلی
(۳) وحدت در عین کثرت - شناخت شهودی
(۴) اصالت وجود - شناخت شهودی

۲۱۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) کانون توجهات ارسطو پیرامون عقل به عنوان قوه تفکر آدمی بود.
- (۲) لوگوس در نزد هراکلیتوس دارای صبغه‌ای هستی‌شناسانه است.
- (۳) به عقیده کنت عقل فلسفی حاصل تأملات ذهنی است.
- (۴) از نظر دکارت عقل به عنوان یک حقیقت متعالی در جهان قادر به اثبات وجود خدا است.

۲۱۲- کدام مورد در تقابل با نظریه ارسطو پیرامون عقل قرار دارد؟

- (۱) به عقیده دکارت، عقل می‌تواند نفس مجرد انسان و اختیار او را با استدلال اثبات کند.
- (۲) فرانسیس بیکن معتقد بود که هیچ استدلال عقلی مستقل از تجربه‌ای وجود ندارد.
- (۳) هراکلیتوس عقل را حکمت و قانونی می‌دانست که پدیده‌های جهان آن را بیان می‌کنند.
- (۴) ابن‌سینا عقیده داشت که عقل مفاهیم فلسفی را از واقعیت گرفته و انتزاع کرده است.

۲۱۳- کدام گزینه در رابطه با تحولات جایگاه عقل در تاریخ اروپا نادرست است؟

- (۱) در آغاز رنسانس که تحولات فکری در تقابل با حاکمیت کلیسا رقم می‌خورد، جایگاه عقل دچار تنزل شد.
- (۲) در دوره اول حاکمیت مسیحیت، بزرگان کلیسا عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند.
- (۳) در دوره دوم حاکمیت کلیسا با مطالعه کتاب‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد تبیین عقلانی مسائل دینی رواج یافت.
- (۴) علت اصلی مقابله رهبران کلیسا با عقل این بود که آن‌ها به اموری اعتقاد داشتند که از نظر استدلال عقلی ناممکن بود.

۲۱۴- کدام گزینه در رابطه با نظر فلاسفه مسلمان درباره مراتب عقول صحیح است؟

- (۱) همه موجودات مخلوقات بی‌واسطه حق تعالی هستند.
- (۲) آخرین مرتبه آن‌ها یعنی همان عقل فعال، همان عقل اندیشنده آدمی است.
- (۳) تعقل عقول مجرده به صورت نزولی و بر معلول‌های آن‌هاست.
- (۴) در مرتبه بلاواسطه وجودبخشی، بعد از خداوند معلول واحد است و کثرت جای ندارد.

۲۱۵- کدام گزینه درباره راه‌های کسب معرفت مورد نظر فیلسوفان مسلمان نیست؟

- (۱) عقل علاوه بر ابزار شناخت، یکی از منابع کسب احکام و معارف دین است.
- (۲) امکان دارد که احکام و قوانین دین، با دانش و معرفت یقینی و قطعی در تقابل باشد.
- (۳) وحی، عالی‌ترین مرتبه شهود است که به پیامبران الهی اختصاص دارد.
- (۴) استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت می‌رسانند.

۲۱۶- کدام گزینه با توجه به طبیعت‌شناسی ابن‌سینا نادرست است؟

- (۱) عنایت خداوند تنها علت پیدایش جهان نمی‌باشد.
- (۲) اجزای جهان به‌طور مستقل و جدای از کل نگریسته نمی‌شوند.
- (۳) طبیعت شیء همیشه آن را به کمال و غایت خود نائل می‌کند.
- (۴) کسب خشوع در برابر طبیعت، ناشی از نگرستن به رابطه آن با خداوند است.

۲۱۷- تعریف سهروردی از حکیم متاله چیست؟

- (۱) حکیمی که به کلیه مباحث اعتقادی و دینی مسلط باشد.
- (۲) ریاست او با جبر و چیرگی همراه است.
- (۳) هم در عرفان و شهود به کمال رسیده و هم در برهان و استدلال.
- (۴) هم عطش و شوق معرفت یافته و هم در فلسفه به کمال رسیده است.

۲۱۸- اصطلاحات زیر در فلسفه سهروردی به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«مشرق جهان - خداوند - مغرب وسطی - واقعیت اشیاء»

- (۱) محل فرشتگان مقرب - نورالانوار - آمیختگی نور و ظلمت - هستی
- (۲) نور مطلق - نور محض - عالم ماده - پرتو نور
- (۳) نور محض - نورالانوار - آمیختگی نور و ظلمت - نور
- (۴) پرتو نور - نور مطلق - عالم ماده - هستی

۲۱۹- کدام گزاره با اصول فلسفی ملاصدرا مطابقت دارد؟

- (۱) وجود در خارج اصالت دارد و ماهیت نه ذهنی است و نه خارجی.
- (۲) هر وجودی با تعیینی خاص در خارج هست و از این تعیین خاص مفهوم وجود به دست می‌آید.
- (۳) آنچه واقعیت خارجی را تشکیل می‌دهد، وجود است که با ماهیت وحدت دارد.
- (۴) واقعیت خارجی، مصداق مفهوم وجود است و حقیقت وجود واحد و دارای مراتب است.

۲۲۰- کدام مورد در توضیح مفهوم «اصالت» در بحث «اصالت وجود یا ماهیت» مناسب‌تر است؟

- (۱) آن چه که قائم به چیز دیگری نیست.
- (۲) مفهومی که دارای منشأ واقعی باشد.
- (۳) چیزی که دارای نوعی مصداق باشد.
- (۴) آن چه که واقعیت را تشکیل می‌دهد.

ویژه دوران جمع بندی

۱۲ کنکور رشته انسانی منتشر شد

۳۳۶۰ سؤال شامل ۸ آزمون شبیه سازی شده منطبق با بودجه بندی و چیدمان کنکور سراسری رشته انسانی به همراه ۴ دوره کنکور سراسری داخل و خارج از کشور ۹۸ و ۹۹

۱۲ مجموعه نکات جامع برای بازیابی و مرور

امکان دریافت کارنامه چند از ۱۰ از طریق اپلیکیشن کانونی ها

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۰

Konkur.in

بنیاد علمی آموزشی قلم چم (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چم (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چم وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
محسن اصغری، داود تالشی، هامون سیبوی، عرفان شفاعتی، کاظم کاظمی، سعید گنجبخش زمانی، الهام محمدی، مرتضی منشاری، نرگس موسوی	فارسی	
روح‌اله اصغری، نوید امساک، امیر رضایی رنجبر، اسماعیل علی پور، ابراهیم غلامی نژاد، مرتضی کاظم شیرودی، سیدمحمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن	
محمد آقاصالح، امین اسدیان پور، علیرضا ذوالفقاری زحل، محمد رضایی بقا، فردین سماقی، مرتضی محسنی کبیر، فیروز نژادنجف، سیداحسان هندی	دین و زندگی	
هما جلیلیان، میرحسین زاهدی، محمد طاهری، عقیل محمدی روش، عمران نوری	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
حمید اصلانی، محمد بحیرایی، کورش داودی، امیر زراندوز، حمیدرضا سجودی، نسترن صمدی، علیرضا عبدی	ریاضی و آمار	
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، نازنین زهرا افشار، عارفه سادات طباطبایی نژاد، محسن فدایی، حمید محدثی، اعظم نوری نیا	علوم و فنون ادبی	
ولی برجی، حسین رضایی، محمدرضا سوری، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، سیدمحمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمان‌های عربی جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)	عربی زبان قرآن - سؤال‌های آشنا	
میلاد باغ‌شیخی، علیرضا رضایی، علی محمد کریمی، میلاد هوشیار	تاریخ	
فاطمه سخایی	جغرافیا	
آزینا بیدقی، مبیناسادات تاجیک، محمدابراهیم سلیمانی	جامعه‌شناسی	
مجید پیرحسینلو، نیما جواهری، کیمیا طهماسبی، فرهاد قاسمی نژاد	فلسفه	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمان‌های منطق و فلسفه جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)	فلسفه - سؤال‌های آشنا	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	الهام محمدی	الهام محمدی	محسن اصغری، مریم شمیرانی، مرتضی منشاری
عربی زبان قرآن	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، سیدمحمدعلی مرتضوی، اسماعیل علی پور
دین و زندگی	امین اسدیان پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی بقا	محمد آقاصالح، سکینه گلشنی
معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری
زبان انگلیسی	سپیده عرب	سپیده عرب	سعید آقچه‌لو، رحمت‌اله استیری، محدثه مرآتی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملازمضانی، علی ارجمند
علوم و فنون ادبی	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، نازنین زهرا افشار، رضا نوروزبیگی
عربی زبان قرآن	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهرا دامیار
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	مریم بوستان، زهرا دامیار
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	محمدابراهیم مازنی
فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	فرهاد علی نژاد، امیرکیا باقری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهرا دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، لیلا ایزدی (عمومی)
حروفچین و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، زهرا تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

فارسی ۳

۱- گزینه «۳»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

معنی واژه‌هایی که نادرست معنی شده‌اند:

ج) بحبوحه: میان، وسط

د) زوال: نابودی، از بین رفتن

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۲- گزینه «۱»

(سعید کنج‌پوش‌زمانی)

وجنات: صورت، چهره / معهود: معمول، شناخته‌شده، عهدشده / پتیاره: زشت،

ترسناک / استشاره: رای زنی، مشورت، نظرخواهی / ترفیع: ارتقا یافتن، رتبه گرفتن

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۳- گزینه «۴»

(عرفان شفاعتی - تبریز)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: صورت او ← سورت (تندی و تیزی) او

گزینه «۲»: منصوب ← منسوب (نسبت داده شده)

گزینه «۳»: بحر ← بهر (برای)

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۴- گزینه «۲»

(داوود تالشی)

در ابیات (الف) و (ج) غلط املایی وجود دارد:

الف) ثمن (ارزش و بها) ← سمن (نام گل)

ج): سَبَح = کالبد و سیاهی یا سایه موهوم از کسی / شیهه: مانند

واژگان مهم: سایر ابیات: (ب): تطاول = ستم و تعدی / (د): هول = ترس / (ه): طاق

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۵- گزینه «۴»

(الهام ممبری)

مرصادالعباد (منثور از نجم‌الدین رازی) / فرهاد و شیرین (منظوم از وحشی بافقی) /

تذکره‌الاولیا (منثور از عطار) / در حیات کوچک پاییز در زندان (منظوم از اخوان ثالث)

(فارسی ۲ و ۳، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۶- گزینه «۲»

(داوود تالشی)

الف) استعاره: «دست آینه» و «نپسندیدن صفای دل» = (اضافه استعاری - تشخیص

و استعاره)

ب) ایهام تناسب: کلمات «قانون و شفا» ایهام تناسب دارند.

«قانون» واژه ایهامی است که دو معنا دارد:

۱) «ساز قانون» که در بیت به کار می‌رود و قابل قبول است.

۲) کتاب بوعلی سینا که به کار نمی‌رود و غیرقابل قبول است و با واژه شفا (نام

کتابی از بوعلی سینا) مراعات نظیر می‌سازد.

ه) تشبیه: «گلستان کرم» اضافه تشبیهی است.

د) حس آمیزی: خیال رنگین آمیختن پدیده ذهنی (خیال) با حس بینایی (رنگین)

ج) تناقض: «سر دادن (جان باختن) اما به زندگی ادامه دادن»

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۷- گزینه «۳»

(هامون سیبوی)

درست خواندن بیت در تشخیص آرایه‌های آن تأثیرگذار است؛ با توجه به مضمون

مصراع نخست، روشن می‌شود که باید مصراع دوم را این‌گونه خواند: چند زنی طبل

بیان؟ بی دم و گفتار بیا» که در این صورت متناقض‌نمایی در کار نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «گور» در معنی «قبر» آمده است، اما در کنار «شیر» معنی «گور اسب»

نیز از آن به ذهن خطور می‌کند و ایهام تناسب دارد.

گزینه «۲»: «مردم» را هم می‌توان «مردمک» معنا کرد؛ هم «خلق».

گزینه «۴»: مولانا برای همیشه گریان بودن (باریدن) چشم عاشقان، دلیلی

خیال‌انگیز و شاعرانه ارائه نموده است. (فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۸- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

جناس همسان: «آهنگ»: ۱- آهنگ (قصد) - ۲- آهنگ (نغمه)

استعاره و تشخیص: ناله آهنگ رفتن می‌کند.

ایهام تناسب: آهنگ (مصراع اول) : ۱- قصد (معنای مورد نظر) - ۲- نغمه (مورد نظر

نیست و با ناله و پرده تناسب دارد.)

حس آمیزی: آهنگ تیره (آمیختن حس شنوایی با بینایی)

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۹- گزینه «۴»

(مسن اصغری)

ترکیب‌های وصفی: هیچ گشایشی، این خیال، خیال کج، عمر عزیز

ترکیب‌های اضافی: خم ابرو، ابروی تو

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: ترکیب‌های اضافی: طفل مهد، مهد نیستی، درس دانش، دبستان دل، دل

من / ترکیب وصفی: دل دانا

گزینه «۲»: ترکیب‌های اضافی: خوان فلک، رزق جهان، سفره انعام، انعام او، پایه خوان

ترکیب وصفی: آن خوان

گزینه «۳»: ترکیب‌های اضافی: طعن بی‌خردان، اهل دل، نقل مجلس، مجلس دیوانه،

سنگ اطفال / ترکیب وصفی ندارد.

(فارسی ۳، دستور زبان، ترکیبی)

۱۰- گزینه «۳»

(نرگس موسوی - ساری)

در بیت گزینه «۳» فقط مضاف‌الیه مضاف‌الیه وجود دارد: شهید تیر غم ت

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: مضاف‌الیه مضاف‌الیه: شکن طره شب / صفت مضاف‌الیه: مزده آمدن

آن (صفت مضاف‌الیه) صنم (مضاف‌الیه مضاف‌الیه) چین (مضاف‌الیه مضاف‌الیه)

گزینه «۲»: مضاف‌الیه مضاف‌الیه: حلقه زلف تو / کمند زلف سیاه (صفت

مضاف‌الیه) ت مضاف‌الیه مضاف‌الیه)

گزینه «۴»: شهید چشم مخمورت (مضاف‌الیه مضاف‌الیه) / صفت مضاف‌الیه:

شهید چشم مخمورت (صفت مضاف‌الیه)

(فارسی ۳، دستور زبان، ترکیبی)

۱۱- گزینه ۳»

(هامون سیطی)

در بیت سوم، «تا» جمله را از استقلال خارج نکرده است و به پایان زمان اشاره دارد، (تا چند= تا کی، تا چه حد؟) بنابراین حرف اضافه است نه پیوند وابسته‌ساز.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «چون» در معنای «وقتی که» آمده و حرف ربط وابسته‌ساز است.

گزینه ۲: «که» در «کان» (که + آن) حرف ربط وابسته‌ساز است.

گزینه ۴: «تا» پیوند وابسته‌ساز است. («که» در هر دو مورد ضمیر پرسشی است.)

(فارسی ۳، دستور زبان، صفحه ۸۶)

۱۲- گزینه ۲»

(کاتلم کاطمی)

در بیت گزینه ۲: «۲» واژه «زمین» در نقش «پهاد» به کار رفته است. ای [کسی که] زمین ...

تشریح گزینه‌های دیگر

حرف «را» در بیت گزینه ۱ و مصراع اول بیت گزینه ۳، نشانهٔ فک اضافه یا بدل از کسره است.

واژه‌های «تا» و «همچون» در بیت گزینه ۴ حرف اضافه و نشانهٔ متمم هستند.

(فارسی ۳، دستور زبان، ترکیبی)

۱۳- گزینه ۳»

(کاتلم کاطمی)

مفهوم بیت گزینه ۳، بیان شکوه و عظمت عشق است.

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: عشق هرگز کهنه و بی‌رونق نمی‌شود.

(فارسی ۳، مفهومی، مشابه صفحه ۱۵۵)

۱۴- گزینه ۴»

(هامون سیطی)

ویلیام شکسپیر در سرودهٔ مورد نظر می‌گوید که من در توصیف و ستایش ارزشمندی‌های تو سخن را به حد اعلای خود رسانده‌ام و بر گفته‌های من نمی‌توان چیزی افزود. این مضمون در بیت گزینه ۴، دقیقاً تکرار شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «۱» شاعر خود را از توصیف یار ناتوان می‌بیند.

گزینه ۲: زیبایی یار همه را گرفتار عشق می‌کند.

گزینه ۳: پندناپذیری عاشق و جمع‌نشدن عقل و عشق

(فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۱۵۶)

۱۵- گزینه ۲»

(نرکس موسوی- ساری)

شاعر در بیت گزینه ۲ توصیه می‌کند از خودت نام جاودانه‌ای به جای بگذار، درحالی که در سایر ابیات نام‌جویی و کسب نام نیک را نکوهش می‌کند.

(فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۸۶)

۱۶- گزینه ۳»

(مسنن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: شکایت از غربت و دوری از وطن و سختی‌های ناشی از آن.

مفهوم بیت گزینه ۳: توصیه به ترک وطن و مشهور شدن در غربت

(فارسی ۳، مفهومی، ترکیبی)

۱۷- گزینه ۴»

(سعید کنج‌بفش زمانی)

در گزینه ۴، مفهوم بیت به «وادی اول» اشاره می‌کند.

(فارسی ۳، مفهومی، صفحه‌های ۱۲۰ تا ۱۲۳)

۱۸- گزینه ۳»

(مسنن اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۳: تازه و نو بودن و تکراری نبودن سخن عشق و معشوق

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: ازلی بودن و ابدی بودن عشق

گزینه ۲: بلندمرتبه شدن با طی کردن راه عشق

گزینه ۴: توصیف‌ناپذیری قصهٔ عشق

(فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۱۵۶)

۱۹- گزینه ۴»

(مرتضی منشاری- اردبیل)

مفهوم نمادین «گل سرخ» و «سوسن» درست بیان شده است.

مفهوم درست سایر واژه‌ها:

نان: ابزار حیات و زندگی

هوا: نماد حیات و زندگی

(فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۱۵۰)

۲۰- گزینه ۳»

(کاتلم کاطمی)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ظلم و ستم موجب نابودی ستمگر می‌شود و عمر او را کوتاه می‌کند.

مفهوم بیت گزینه ۳: انتقال رسم ستمگری از ظالمی به ظالم دیگر (استمرار ظلم

(فارسی ۳، مفهومی، ترکیبی)

و ستم)

عربی، زبان قرآن ۳

۲۱- گزینه ۲»

(اسماعیل علیپور)

«لا تجادلوا»: بحث (گفت‌وگو، مجادله) نکنید/ «بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ»: به روشی (شیوه‌ای) که بهتر (نیکوتر) است (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أَلَا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ»: مگر (جز) کسانی از آن‌ها که ستم (ظلم) کردند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) نکته: در این آیه دو تا إلاً داریم که اولی برای اسلوب حصر آمده است (چون مستثنی‌منه آن ذکر نشده است) و دومی ادات استثنا است («الَّذِينَ ظَلَمُوا» مستثنی و «اهل الكتاب» مستثنی‌منه می‌باشد) نکته: در اسلوب حصر می‌توانیم عبارت را به‌صورت مثبت و مؤکد نیز ترجمه کنیم. «لا تجادلوا أَلَّا بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ»: بحث نکنید مگر به روشی که بهتر است، فقط به روشی که بهتر است بحث کنید (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۲۲- گزینه ۴»

(روح‌الله اصغری)

«الأمور»: کارها (رد گزینه ۳) / «تَسِيرُ»: پیش می‌رفت، حرکت می‌کرد (رد گزینه ۱) / «إِذْ»: ناگهان (رد گزینه ۲) / «وَأَجِهُ الْفَرِيقِ»: تیم روبه‌رو شد (الفريق فاعل است) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «المرسل»: ارسال شده (اسم مفعول) / «إِعْصَاراً شَدِيداً»: گردباد شدیدی (اعصاراً مفعول است) (رد سایر گزینه‌ها) / «أَجَلَّتْ»: به تأخیر افتاد (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۲۳- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروری)

«أرونی»: به من نشان دهید، بنمایانید (فعل امر ثلاثی مزید از «أَرَى- یرى»، فعل + نون وقایه + ی) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «كَيْفَ يُمَكِّنُ»: چگونه ممکن است (رد گزینه ۳) / «أَنْ يَكُونَ هَادِئاً»: آرام باشد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «مُهَيِّدَاتِنَا»: تهدیدکنندگان (اسم فاعل) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يُظَلِّمُ»: ستم می‌شود (فعل مجهول) (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

(ترجمه)

۲۴- گزینه ۱»

(مرتضی کاظم شیروری)

«فی رأیی»: به نظرم، در نظر من / «لَمْ يَأْمُلْ»: امید نداشت («لم + مضارع» معنای ماضی منفی می‌دهد و چون در اسلوب حصر آمده لذا با لفظ «تنها» و یا «فقط» و به شکل مثبت ترجمه شده است) (رد گزینه ۲) / «أَنْ تُثْمَرَ»: میوه بدهد (مضارع التزامی) (رد گزینه ۳) / «الشجرة»: درخت (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «كَانَ قَدْ غَرَسَ»: کاشته بود («کان + ماضی» معنای ماضی بعید می‌دهد) (رد گزینه ۴).

(ترجمه)

۲۵- گزینه ۳»

(روح‌الله اصغری)

«الإحسان إلى الآخرين»: نیکی به دیگران (رد گزینه ۱) / «عمل نافع»: کار سودمندی (رد گزینه ۲) / «ها من رجلی»: هیچ مردی نیست / «یعمله»: آن را انجام دهد (رد گزینه ۲) / «یُجِزِی»: (فعل مجهول) پاداش داده می‌شود (رد گزینه ۴) / «یحسن»: احسان می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

(ترجمه)

۲۶- گزینه ۱»

(روح‌الله اصغری)

در گزینه «۱»، «يُقْبَلُ» به معنای بوسیدن است، نه پذیرفتن؛ «لَمْ يَقْبَلْهَا»: او را نبوسید. (ترجمه)

۲۷- گزینه ۴»

(مرتضی کاظم شیروری)

هرگاه پس از فعل «أخذ» فعلی مضارع بیاید، به معنای «شروع کرد به ...» می‌باشد. ترجمه صحیح عبارت بدین صورت است: کشاورز شروع به فکر کردن (درباره) زیاد شدن تعداد موش‌های مزرعه نمود!

(ترجمه)

۲۸- گزینه ۴»

(اسماعیل علیپور)

«فقط»: ایما، فقط، اسلوب حصر / «فقیر»: فقیر / «کمک کردم»: ساعت، نصرت / «خانه»: بیت، منزل / «پیرمرد»: عجزو، شیخ / «رفت»: ذهب، راح / «رانده شده»: مطرود، مجفوف / «بازگشت»: عاد، رجع / «بازگشتن»: عوده، رجوع / «آن‌جا»: هناك (رد گزینه ۲) نکته: در اسلوب حصر (فعل منفی + إلاً) می‌توانیم عبارت را به‌صورت مثبت و مؤکد نیز ترجمه کنیم.

نکته: در ترجمه مفعول مطلق نوعی که مضاف واقع شده است، از کلمات «مثل، مانند» استفاده می‌کنیم

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «مطروداً» حال است و معنای «مانند رانده‌شدگان» نمی‌دهد.

گزینه «۲»: کلمه «فقط» ترجمه نشده است.

گزینه «۳»: «رجوعاً» مفعول مطلق تأکیدی است و معنای «مانند رانده‌شدگان» نمی‌دهد.

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

بعضی حالات در زندگی ما و نیز در جامعه وجود دارد که در آغاز شری به نظر می‌رسد که به ما زیان می‌رساند اما پس از گذشت زمانی، می‌فهمیم که آن‌ها به ما سود می‌رسانند، مثل فقر و دشمنی و نیاز و مانند آن. چه بسا فقری که با تلاش بسیار با وجود شرایط دشوارش به موفقیت می‌رسد، و چه بسا دشمنی که با وجود سوء نیت او علیه ما، باعث موفقیت ما می‌شود و چه بسا نیازی که به ما فایده می‌رساند در حالی که از آن در تنگنا بوده‌ایم اما آن (نیاز) درهایی را به سوی راه‌های گوناگونی برای حل مشکلات در زندگی‌مان به روی ما گشوده است. بنابراین فرزندان ما نباید هر دشواری را به زیان خود ببینند، بلکه باید به آن به‌عنوان فرصتی برای رسیدن به هدف‌هایشان بنگرند. پس انسان باهوش کسی است که بعد از هر شکستی کار را رها نمی‌کند، بلکه راهش را ادامه می‌دهد و بر تلاشش می‌افزاید و باید بدانیم که توکل نقش مهمی در این زمینه دارد همان‌طور که کسانی که با موسی (ع) بودند، هنگامی که از ظلم فرعون فرار کردند و به ساحل دریا رسیدند، گفتند «ما قطعاً گرفتار شدیم» اما موسی (ع) همان‌طور که در قرآن کریم ذکر شده است، گفت «هرگز! یقیناً پروردگرم با من است، مرا هدایت خواهد کرد»، پس موسی و قومش نجات یافتند و دشمنانشان غرق شدند.

۲۹- گزینه ۳

(امیر رضائی رنبر)

«نیازهای ما در زندگی گاهی سبب می‌شود که راه‌هایی برای حل مشکلات بیابیم!»
صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «مقابله دشمنان باعث موفقیت فقیر در زندگی می‌شود!» (نادرست)
گزینه ۲: «همه دشمنان برخلاف خواسته‌شان در شکست ما، ما را یاری می‌کنند!» (نادرست)
گزینه ۴: «اگر انسان بخواهد به اهدافش برسد، باید شرایط را آسان کند!» (نادرست)
(درک مطلب)

۳۰- گزینه ۱

(امیر رضائی رنبر)

انسان باهوش کسی است که بعد از هر شکستی کار را رها نمی‌کند، زیرا ...
حرکت هنگامی آغاز می‌شود که در برابرش مقاومتی باشد! (صحیح)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۲: «بعد از هر سختی، حتماً در زندگیمان آسانی می‌بینیم!» (نادرست)
گزینه ۳: «دنیا مجموعه‌ای از امور آسان و سخت است!» (نادرست)
گزینه ۴: «دشمن در صبح ممکن است که در شب دوست بشود!» (نادرست)
(درک مطلب)

۳۱- گزینه ۳

(امیر رضائی رنبر)

مطابق متن، وقایع منفی و ناپسند می‌تواند با تلاش و بهره‌وری صحیح، به نتایج مثبت و دلخواه برسد و از این جمله، «فقر» است؛ بنابراین «فقر دو گونه است: فقری که تو را به هدف نزدیک می‌کند و فقری که تو را از آن دور می‌سازد!»

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «سعی و تلاش برای دستیابی به هدف کفایت می‌کنند!» (نادرست)
گزینه ۲: «همراه همه پیامبران مردانی بودند که به آن‌ها حقیقتاً ایمان نداشتند!» (نادرست)
گزینه ۴: «طبیعی است که ناامید شویم هنگامی که غلبه دشمنان را می‌بینیم!» (نادرست)
(درک مطلب)

۳۲- گزینه ۴

(امیر رضائی رنبر)

تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه ۱: «مصدره: تواصل» نادرست است. از باب مفاعله و مصدر «مواصله» است.
گزینه ۲: «فاعله: طریق» نادرست است. «طریق» مفعول آن است.
گزینه ۳: «فیه حرفان زائدان» نادرست است. فعل «یواصل» از باب مفاعله است و یک حرف زائد دارد.

(تفلیل صرفی و ملل اعرابی)

۳۳- گزینه ۳

(امیر رضائی رنبر)

تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه ۱: «اسم فاعل» نادرست است. «تَوَكَّلْ» بر وزن «تَفَعَّلْ» و مصدر است.
گزینه ۲: «مبتدأ» نادرست است. «التَّوَكَّلْ» بعد از حرف جرّ «إِلَ» آمده و مجرور به حرف جر است.
گزینه ۴: «حروفه الأصلية: ت ک ل، مبتدأ» نادرست است. حروف اصلی آن «و ک ل» است و «مبتدأ» هم مشابه گزینه ۲ «ت» نادرست است.

(تفلیل صرفی و ملل اعرابی)

۳۴- گزینه ۱

(اسماعیل علیپور)

«برایقه» با علامت کسره حرف «ق» صحیح است، همچنین «مراقبه» غلط است و صحیح آن «مراقبة» می‌باشد (مصدر فعل ثلاثی مزید «راقب / يُراقِبُ»)

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه ۱: «بیمرد به بیماری کرونا دچار شده است پس فرزندانش از او به شدت مراقبت می‌کنند.»

گزینه ۲: «قلب هر انسانی با خواندن قرآن کریم نرم می‌شود و تحت تأثیر آن قرار می‌گیرد مگر انسان سنگ‌دل.»

گزینه ۳: «درختان مزرعه‌ها خیلی میوه می‌دهند زیرا در آن‌ها، کودهای شیمیایی استفاده می‌شود.»

گزینه ۴: «از تهدیدکننده‌های سلامتی کودک در شیرخوارگی زیاده‌روی در مصرف دارو است.»

(فیبط مرکبات)

۳۵- گزینه ۱

(ابراهیم غلامی نژاد)

در گزینه ۲: «أسر: اسیر کرد» و «أعتق: آزاد کرد»، در گزینه ۳: «متشائم: بدبین» و «متفائل: خوش‌بین» و در گزینه ۴: «تتجمع: جمع می‌شود» و «تنفص: پراکنده می‌شود» متضاد هم هستند.

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه ۱: «پیشوای قوم ما مؤمن است و مردم در همه کارها از او پیروی می‌کنند!»
گزینه ۲: «دشمن، برادرم را در جنگ اسیر کرد و بعد از هشت سال او را آزاد کرد!»
گزینه ۳: «بدبین از سختی آزرده می‌شود و خوشبین فرصت را در آن می‌بیند!»
گزینه ۴: «جفدها اطراف کشتزار جمع می‌شوند و بعد از خوردن جوجه‌ها پراکنده می‌شوند!»

(واژگان)

۳۶- گزینه ۳

(نویر امسکی)

در این عبارت مفعول «نصرتنا: یاری کردیم» (مستثنی منه) قبل از «إلّا» ذکر نشده و پس از آن آمده است. بنابراین در این گزینه با «اسلوب حصر» روبه‌رو هستیم.

(استثناء)

۳۷- گزینه ۱

(مرتضی کاظم شیروری)

«الفريق» مستثنی منه و معرب است. توجه داشته باشید که «هذا» فاعل است (ترجمه: این دانشجو در مسابقه والیبال، تیم را تشویق نکرد به جز برخی از آنان را).
در گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» به ترتیب اسم‌های اشاره «هؤلاء»، «هؤلاء» و «هذه» مستثنی منه و مبنی هستند.

(استثناء)

۳۸- گزینه ۳

(سید مہمدعلی مرتضوی)

در گزینه ۳ «بعد از «لا»، فعل «یکشف» به کار رفته، بنابراین (أن + لا + یکشف) داریم و اسلوب استثناء نیست.

(استثناء)

۳۹- گزینه ۳»

(روح الله اصغری)

در گزینه «۳» بعد از ساختار «فعل + ... + مصدر فعل» صفت [در قالب جمله فعلیه] آمده است و بنابراین مفعول مطلق نوعی است: شب گذشته خواهر کوچکم خوابی کرد که نه ساعت طول کشید!

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: دقت کنید «موقفاً» مصدر «وقفت» نیست؛ و در این عبارت اصلاً مفعول مطلق نداریم: در موقعیت دشواری قرار گرفتیم که نمی‌دانستم باید چه کار کنم!
گزینه «۲»: «پنال» خبر است نه جمله وصفیه. بنابراین «اجتهاداً» مفعول مطلق تأکیدی است.

گزینه «۴»: «صرخات» مفعول مطلق نوعی نیست؛ چون بعدش مضاف‌الیه یا صفت نیامده است.

(مفعول مطلق)

۴۰- گزینه ۱»

(مهمم داورپناهی)

سؤال از ما خواسته مفعول مطلق تأکیدی را مشخص کنیم. (رفع شک یعنی مفعول مطلق تأکیدی)

«مساعدۀ» مفعول مطلق تأکیدی است، چون بعد از آن صفت یا مضاف‌الیه نیامده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: اهتماماً: مفعول مطلق نوعی، کثیراً: صفت

گزینه «۳»: جرحاً: مفعول مطلق نوعی، شدیداً: صفت

گزینه «۴»: احسان: مفعول مطلق نوعی، من: مضاف‌الیه

(مفعول مطلق)

دین و زندگی ۳

۴۱- گزینه ۴»

(مهمم رضایی‌نقا)

محمدبن مسلم از امام باقر (ع) می‌پرسد: «اگر (مؤمن) این توبه شکستن را بارها تکرار کند و پس از هر گناه باز هم توبه کند و از خدا طلب بخشش نماید، باز هم قبول است؟» امام در جواب فرمود: «هر وقت مؤمن با استغفار و توبه به سوی خدا بازگردد، خدا هم با بخشش به سوی او بازمی‌گردد.» سپس امام این آیه را خواند: «اوست که توبه بندگانش را می‌پذیرد و گناهان را می‌بخشد و می‌داند که چه می‌کنید.»

(دین و زندگی (۳)، درس ۸، صفحه ۹۸)

۴۲- گزینه ۱»

(علیرضا ذوالفقاری زمل- قم)

در بیت ابتدایی رباعی: «بازاً بازاً هرآنچه هستی بازاً / گر کافر و گبر و بت پرستی بازاً» شاعر به بخشیده شدن تمامی گناهان به وسیله توبه اشاره می‌کند، بنابراین افراد مختلف و با هر پیشینه را به سمت توبه راهنمایی می‌کند. در مصراع سوم: «این درگه ما درگه نومیدی نیست» شاعر به نوعی به آیه «لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ: از رحمت الهی ناامید نباشید» اشاره می‌کند. مصراع چهارم: «صد بار اگر توبه شکستی بازاً» بیان‌کننده این موضوع است که اگر کسی گناهی مرتکب شد و توبه کرد، اما توبه‌اش را شکست و دوباره مرتکب گناه شد، هیچ مانعی ندارد که باز هم توبه کند و از خداوند عذرخواهی نماید.

(دین و زندگی (۳)، درس ۸، صفحه‌های ۹۸ و ۹۹)

۴۳- گزینه ۲»

(مرتضی مستنی کبیر)

خداوند متعال در آیه ۵۳ سوره زمر می‌فرماید: «قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا: بگو ای بندگان من که بسیار به خود ستم روا داشته‌اید، از رحمت الهی ناامید نباشید خداوند همه گناهان را می‌بخشد چراکه او آمرزنده مهربان است.»

(دین و زندگی (۳)، درس ۸، صفحه ۹۷)

۴۴- گزینه ۲»

(امین اسدیان‌پور)

صورت سؤال که خداوند متعال می‌فرماید: «و بسا چیزی را خوش نمی‌دارید و آن برای شما خوب است» و با مفهوم آیه شریفه: «يَسْئَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا» به خاطر منافعی که شراب و قمار برای مردم عصر پیامبر (ص) داشت و بیان حرمت آن به جهت بزرگ بودن گناه آن توسط خداوند و پذیرش این حکم از ناحیه مردم مطابقت مفهومی دارد.

(دین و زندگی (۳)، درس ۹، صفحه ۱۱۱)

۴۵- گزینه ۲»

(مهمم رضایی‌نقا)

در مصراع اول: «او جوان‌تر می‌شد تو پیرتر» اشاره شده است که صفات ناپسندی که در ما پدید می‌آیند، شبیه ریشه‌های نهالی هستند که در ابتدا نفوذ کمی در خاک دارد، اما هر قدر زمان می‌گذرد، نفوذ آن بیشتر می‌شود و قوی‌تر می‌گردد تا جایی که کندن آن درخت بسیار سخت می‌شود.

در مصراع دوم: «زود باش و روزگار خود میر» به لزوم غنیمت شمردن فرصت جوانی برای توبه کردن اشاره شده است.

(دین و زندگی (۳)، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۳)

۴۶- گزینه ۱»

(فیروز نژاد نهف- تبریز)

تزکیه نفس زمانی اتفاق می‌افتد که نفس ما از آلودگی‌ها پاک شود. این کار با توبه از گناهان آغاز می‌شود.

(دین و زندگی (۳)، درس‌های ۱ و ۹، صفحه‌های ۹۶ و ۱۰۸)

۴۷- گزینه ۲»

(فردین سماقی)

یکی از انحرافات قبل از اسلام که امروز هم در برخی جوامع رایج شده ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع است. رایج شدن این ارتباط بازگشت به دوران جاهلیت است که از لحاظ موضوع با آیه «وَ مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِن مَّاتَ أَوْ...» ارتباط دارد.

(دین و زندگی (۲)، درس ۹، صفحه ۱۱۱؛ دین و زندگی (۳)، درس ۹، صفحه ۱۱۳)

۴۸- گزینه «۴»

(ممنم رضایی بقا)

امام خمینی (ره) خطاب به جوانان می‌نویسد: «اگر در حدیث دیدی یا شنیدی که حق تعالی بر این امت لطف فرموده و توبه آن‌ها را تا قبل از مشاهده آثار مرگ یا خود آن قبول می‌فرماید، صحیح است؛ ولی هیهات که در آن وقت توبه از انسان سرزند؛ مگر توبه لفظ است؟!»

همچنین ایشان می‌فرماید: «بهار توبه، ایام جوانی است که بار گناهان کمتر و تیرگی قلب و ظلمت درون اندک‌تر و شرایط توبه سهل‌تر و آسان‌تر است.»

(دین و زندگی (۳)، درس ۸، صفحه ۱۰۳)

۴۹- گزینه «۳»

(ممنم رضایی بقا)

گذر از عصر جاهلیت به اسلام نیازمند تغییر در نگرش انسان‌ها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم بود، رسول خدا در کنار دعوت به توحید افق نگاه انسان‌ها را از محدوده زندگی دنیایی فراتر برد و آنان را با زندگی در آخرت آشنا کرد.

(دین و زندگی (۳)، درس ۱۰، صفحه ۱۲۴)

۵۰- گزینه «۳»

(ممنم رضایی بقا)

لازم است مانع سلطه رسانه‌های بیگانگان بر کشور شویم و این یکی از مهم‌ترین مصداق‌های قاعده نفی سبیل: «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» است. بنابراین بر دولت اسلامی واجب است که زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی و داخلی را فراهم کند.

(دین و زندگی (۳)، درس ۹، صفحه ۱۱۵)

۵۱- گزینه «۴»

(امین اسرانی پور)

قرآن کریم در آنجا که اوصاف نمازگزاران را بیان می‌کند یکی از ویژگی‌های آن‌ها را این‌گونه ذکر می‌کند که آنان در مال خود برای محرومان و فقیران نیز حق معینی قرار دادند و آنجاکه می‌خواهد تکذیب‌کنندگان دین را معرفی کند از کسانی یاد می‌کند که یتیمان را از خود می‌رانند و دیگران را به اطعام مسکین تشویق نمی‌کنند.

(دین و زندگی (۳)، درس ۱۰، صفحه ۱۲۵)

۵۲- گزینه «۱»

(ممنم رضایی بقا)

ابوبالبا به یحیی بن عقیف گفت: برادرزاده‌ام (پیامبر) می‌گوید: «پروردگار من - که پروردگار آسمان و زمین است - مرا فرمان داده چنین نماز بگزارم.»
یک قرن بعد از آغاز تمدن اسلامی، نام گرامی پیامبر اسلام (ص) از فراز مناره‌های مساجد شهرهای بزرگ آسیا، آفریقا و اروپا به گوش مردم جهان می‌رسید و آن‌ها را به هیجان می‌آورد.

(دین و زندگی (۳)، درس ۱۰، صفحه ۱۲۳)

۵۳- گزینه «۴»

(ممنم آق‌صاحب)

مهم‌ترین حق خداوند حق اطاعت و بندگی است. مفهوم اطاعت در آیه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ...» آمده است.

(دین و زندگی (۳)، درس‌های ۸ و ۱۰، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۲۴)

۵۴- گزینه «۴»

(ممنم رضایی بقا)

رسول خدا (ص) به مردم آموخت که دو جبهه حق و باطل واقعاً در مقابل یکدیگر قرار دارند و مسلمانان باید میان خود (جبهه حق) پیوند برادری برقرار کنند و با ظالمان و مفسدان (جبهه باطل) مبارزه نمایند. این مفهوم در آیه «مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ» آمده است.

(دین و زندگی (۳)، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۲۶ و ۱۲۷)

۵۵- گزینه «۲»

(ممنم رضایی بقا)

رسول خدا (ص)، تلاش کرد جامعه‌ای بنا نهد که مردم آن جامعه در عین توجه به رستگاری اخروی به عنوان هدف اصلی زندگی، برای رشد و تعالی زندگی دنیوی خود نیز تلاش کنند. (دیدگاه متعادل نسبت به دنیا و آخرت) یعنی افرادی تربیت شوند که هم از زیبایی‌های جهان آفرینش و نعمت‌های خداوند بهره صحیح را می‌برند و هم با بندگی و راز و نیاز با خداوند متعال و پایبندی به اخلاق، خود را برای تقرب الهی و رستگاری جاودانه آماده می‌سازند. این مفهوم در آیه «وَ مِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ» نهفته است.

(دین و زندگی (۳)، درس ۱۰، صفحه ۱۲۷)

۵۶- گزینه «۲»

(ممنم رضایی بقا)

با گرویدن مردم به اسلام، زن منزلت انسانی خود را کسب کرد و استقلال مالی به دست آورد. حضور زن در جامعه با عفاف و پاکدامنی توأم شد، رابطه زناشویی در چارچوب خانواده و به شکل ازدواج قرار گرفت و استفاده ابزاری از زن لغو شد تا خانواده کانون رشد فضایل اخلاقی، دوستی و مودت گردد و به عبارت قرآنی «وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً» عمل شود و محیط جامعه از فساد و بی‌بندوباری محفوظ بماند و حریم عفاف و عزت زن حفظ شود.

(دین و زندگی (۳)، درس ۱۰، صفحه ۱۲۶)

۵۷- گزینه «۴»

(ممنم رضایی بقا)

رسول خدا (ص) تلاش کرد جامعه‌ای بنا نهد که مردم آن جامعه در عین توجه به رستگاری اخروی به عنوان هدف اصلی زندگی، برای رشد و تعالی زندگی دنیوی خود نیز تلاش کنند. عملکرد آنان بر اساس آیه «وَ مِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً...» است، اما ریشه این عملکرد، ایمان به خدا و آخرت است که در آیه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا...» تأکید شده است.

(دین و زندگی (۳)، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۷)

۵۸- گزینه «۳»

(ممنم رضایی بقا)

پیامبر اکرم (ص) آمد تا آداب جاهلی را نابود کند و مردم را به سوی زندگی مبتنی بر تفکر و علم سوق دهد.

(دین و زندگی (۳)، درس ۱۰، صفحه ۱۲۷)

۵۹- گزینه «۴»

(ممنم رضایی بقا)

ایجاد پایگاه‌های اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی به‌منظور اشاعه فرهنگ و معارف اسلامی و مقابله با اندیشه‌های کفرآمیز و ابتذال اخلاقی مستحب است و در مواردی واجب کفایی، افرادی که توانایی علمی فنی و مالی آن را دارند باید به ایجاد آن مبادرت ورزند.

(دین و زندگی (۳)، درس ۹، صفحه ۱۱۵)

۶۰- گزینه ۱

(سیراماسان هنری)

شرط‌بندی در بازی‌ها و ورزش‌های معمولی حرام است. فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی داخلی توسط دولت واجب است. شرکت در مجالس شادی مانند جشن عروسی، برای تبلیغ دین و با رعایت احکام دین مستحب است.

(دین و زندگی (۳)، درس ۹، صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

زبان انگلیسی ۳

۶۱- گزینه ۱

(عقیل ممدی، روش)

ترجمه جمله: «اگر دولت پول کافی صرف مدارس نمی‌کرد، کودکان ما به خوبی آموزش نمی‌دیدند.»

نکته مهم درسی

با توجه به گذشته بودن فعل "did not spend" در جمله شرط، جمله شرطی از نوع دوم است (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). همچنین با توجه به معنای فعل "educate" (آموزش دادن) و مفعول بودن "our children"، جمله دوم نیاز به فعل مجهول دارد (رد گزینه «۳»).

(گرامر)

۶۲- گزینه ۴

(عقیل ممدی، روش)

ترجمه جمله: «می‌دانی که وقتی زمستان فرا می‌رسد که می‌توان دسته‌های بزرگ غازها و پرندگان دیگر را دید که رهسپار جنوب می‌شوند.»

نکته مهم درسی

با توجه به معنی، در جمله دوم باید از فعل مجهول استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). همچنین، با توجه به زمان جمله و این‌که "flocks" جمع است، نمی‌توانیم از فعل مفرد استفاده کنیم (رد گزینه «۱»).

(گرامر)

۶۳- گزینه ۲

(عقیل ممدی، روش)

ترجمه جمله: «اخیراً، پلیس رد اعضای گروه سازمان‌یافته‌ای را در اروپای شرقی زدند که صدها هزار دلار از مردم سرقت کرده بودند.»

نکته مهم درسی

با توجه به معنی جمله و فاعل بودن "members of an organized group" نیاز به فعل معلوم داریم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). همچنین می‌دانیم که هرگاه از ضمیر موصولی استفاده می‌کنیم، دیگر نباید مرجع ضمیر موصولی را در جمله بیاوریم (رد گزینه «۳»).

(گرامر)

۶۴- گزینه ۱

(عقیل ممدی، روش)

ترجمه جمله: «آن‌ها برای مقابله با مشکل کمبود آب در این منطقه زمان و هزینه زیادی صرف کردند.»

(۱) زیاد

(۲) شرطی

(۳) جهانی

(۴) قابل حمل

(واژگان)

۶۵- گزینه ۴

(عقیل ممدی، روش)

ترجمه جمله: «در نیمه دوم قرن بیستم، شاهد تغییرات بیشتری نسبت به دویست سال گذشته بودیم. برای مثال، پنی‌سیلین کشف و برای جلوگیری از عفونت استفاده شد.»

(۱) جزء سازنده

(۲) منبع، موجودی

(۳) معادل

(۴) عفونت

(واژگان)

۶۶- گزینه ۴

(عقیل ممدی، روش)

ترجمه جمله: «قبل از این‌که باتری را از تلفن‌تان جدا کنید، لطفاً مطمئن شوید که دستگاه خاموش است.»

(۱) مکان

(۲) خروجی

(۳) سند

(۴) دستگاه

(واژگان)

۶۷- گزینه ۲

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «توماس هاردی آن‌قدر نویسنده بزرگی بود که توانست با خیال‌پردازی خلاق، ذوق عالی و شناخت خویش از جامعه خود، توجه و علاقه همه مخاطبانش را جلب کند.»

(۱) ارتباط

(۲) خیال‌پردازی

(۳) تشعشع

(۴) لرزش

(واژگان)

۶۸- گزینه ۲

(عقیل ممدی، روش)

ترجمه جمله: «جنگل بارانی آمازون «ریه‌های سیاره ما» نامیده می‌شود، زیرا بیست درصد اکسیژن دنیا و یک پنجم آب شیرین جهان را تولید می‌کند.»

(۱) خاص

(۲) تازه، شیرین

(۳) تدریجی

(۴) طبیعی

(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

برای هزاران سال کشاورزها متخصص استفاده از انرژی خورشیدی بوده‌اند. تقریباً هر شکلی از کشاورزی استفاده از خورشید را در برمی‌گیرد که موجب می‌شود انرژی خورشید به‌گونه‌ای مؤثر به شکل‌هایی از انرژی تبدیل شود که برای زندگی نیاز داریم. در سال‌های اخیر، هزینه‌های رو به افزایش برق به هزینه‌هایی که کشاورزان سلطنت متحده و منافع حرفه‌شان را تحت تأثیر قرار می‌دهد، افزوده شده است. بنابراین جای هیچ‌گونه تعجب نیست که کشاورزها و زمین‌داران در سلطنت متحده دارند شروع به درک امکان استفاده از فضای استفاده نشده بام پنل‌های خورشیدی برای کشاورزی می‌کنند. علاوه‌بر ارائه حفاظت درآمدت در مقابل هزینه‌های رو به افزایش انرژی، به‌همراه صورت حساب‌های ارزان‌تر برق، انرژی خورشیدی تجدیدپذیر است. به این معنی که هیچ‌گاه گلخانه‌ای تولید نخواهد شد و هیچ منابع طبیعی‌ای کاهش پیدا نخواهد کرد. علاوه‌بر این، نواحی بسیار زیباتر می‌بودند اگر همه کشاورزها محصولات کشاورزی را در مزارع خورشیدی می‌کاشتند.

۶۹- گزینه ۲

(عمران نوری)

(۱) تولید کردن

(۲) تبدیل کردن

(۳) مصرف کردن

(۴) صرفه‌جویی کردن

(کلوزتست)

۷۰- گزینه «۳»

(عمران نوری)

- (۱) بادگیر
(۲) منطقه کشاورزی
(۳) صفحه خورشیدی
(۴) سیستم خنک کننده

(کلوز تست)

۷۱- گزینه «۴»

(عمران نوری)

- (۱) موجود، در دسترس
(۲) کهن، قدیمی
(۳) مؤثر
(۴) تجدیدپذیر

(کلوز تست)

۷۲- گزینه «۲»

(عمران نوری)

نکته مهم درسی

جمله آخر متن شرطی نوع دو است. در جمله‌های شرطی نوع دو، فعل در جمله شرط به زمان گذشته ساده (در این جا "grew") است و جواب شرط با ترکیب «شکل ساده فعل + would/could/might» نوشته می‌شود.

(کلوز تست)

ترجمه متن درک مطلب ۱:

توانایی فرود ایمن برای همه حیواناتی که پرواز می‌کنند مهارت بسیار مهمی است. در حالی که حیوانات خشکی وقتی لازم است دپیدن یا خزیدن را متوقف کنند، با چالش خاصی روبرو نمی‌شوند، حیواناتی که پرواز می‌کنند با سرعت بسیار بالاتری حرکت می‌کنند و باید مراقب نحوه فرود خود باشند.

برخورد با زمین یا حتی آب با سرعت کامل پرواز کاملاً خطرناک است. قبل از آن‌ها باید سرعت خود را کاهش دهند تا بی‌خطر به زمین بنشینند. هم خفاش و هم پرندگان بر مهارت فرود تسلط دارند، اما این دو نوع پروازکنندگان به صورت کاملاً متفاوت عمل می‌کنند. در گذشته اعتقاد بر این بود که از نظر شیوه پرواز تفاوت کمی بین خفاش‌ها و پرندگان وجود دارد. با این حال، این عقیده فقط بر اساس فرضیات قابل تردید استوار بود، زیرا سال‌ها هیچ‌کس در واقع با جزئیات گرافیکی نحوه حرکت بال خفاش‌ها را مطالعه نکرده بود. در سال‌های اخیر، با این حال، محققان چندین واقعیت جالب راجع به پرواز خفاش کشف کردند. خفاش‌ها متفاوت از پرندگان ساخته شده‌اند و بال‌های آن‌ها هم اندام‌های جلویی و هم عقبی آن‌ها را در برمی‌گیرد. این امر هماهنگی اندام خفاش‌ها را برایشان دشوارتر می‌کند و به همین دلیل، آن‌ها در پرواز در مسافت‌های طولانی مهارت چندانی ندارند.

۷۳- گزینه «۲»

(هما لیلیان)

ترجمه جمله: «موضوع اصلی متن چیست؟»
«به چه طریقی خفاش‌ها متفاوت از پرندگان پرواز می‌کنند.»

(درک مطلب)

۷۴- گزینه «۲»

(هما لیلیان)

ترجمه جمله: «با توجه به متن، چه مهارتی برای حیواناتی که پرواز می‌کنند ضروری است؟»
«کم کردن سرعتشان قبل از فرود آمدن.»

(درک مطلب)

۷۵- گزینه «۳»

(هما لیلیان)

ترجمه جمله: «در پاراگراف «۳»، کلمه زیرخطدار "incorporate" (دربر گرفتن) از لحاظ معنایی به "include" (شامل شدن) نزدیک‌ترین است.»

(درک مطلب)

۷۶- گزینه «۳»

(هما لیلیان)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر نظریه اشتباهی درباره خفاش‌هاست که اخیراً تصحیح شد؟»

«آن‌ها مانند پرندگان پرواز می‌کنند.» (درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۲:

همه ما می‌دانیم که خندیدن حس خوبی دارد اما آیا خنده می‌تواند بیماری‌های شایع همچون سرطان، زوال عقلی یا بیماری‌های قلبی را درمان کند؟ آیا افراد دارای نگرش مثبت (نظر و حس مثبتی که شما نسبت به چیزی دارید) زندگی‌های طولانی‌تر و سالم‌تری دارند؟ چه می‌شود اگر کسی به شما بگوید که شما می‌توانید بیماری خودتان را، از یک سرماخوردگی رایج گرفته تا سرطان، فقط با مثبت فکر کردن درمان کنید؟

در اواخر دهه ۱۹۸۰، نظریه «برتری» ذهن بر ماده (جسم) «دکتر برنی سیگل محبوبیت پیدا کرد. این تئوری بیانگر این بود که [داشتن] یک نگرش مثبت می‌تواند در واقع باعث درمان بیماری‌هایی همچون سرطان شود. نادرست بودن نظریه سیگل پس از مدتی با انجام چندین مطالعه (تحقیق) در اوایل دهه ۱۹۹۰ اثبات شد. در واقع، به نقل از [روزنامه] ایندپندنت، چهار مطالعه عمده نشان داد که تغییر نگرش‌ها و ذهن، هرچند قطعاً به بیماران در کنار آمدن [با بیماری] و ارتقاء کیفیت زندگی کمک کرد، در عمل باعث بیشتر زنده ماندن [آن‌ها] نشد.

اگرچه داشتن یک نگرش مثبت ممکن است برای درمان بیماری‌ها کافی نباشد، [اما] فواید مثبت خنده بر سلامتی، به خصوص در رابطه با سلامتی سالمندان، به طور گسترده‌ای موردپذیرش [همگان] است. بر اساس [اطلاعات شرکت] وب ام دی، دکتر لی برک، استاد پاتولوژی (آسیب‌شناسی) دانشگاه لوما لیندا در کالیفرنیا، نمونه‌های قبل و بعد خون را در افراد تحت آزمایشی که ویدیوهای خنده‌دار تماشا کرده بودند و [همچنین] یک گروه گواه که این کار را انجام نداده بودند، مورد مطالعه قرار داد. او در افرادی که ویدیوهای خنده‌دار را تماشا کرده بودند، کاهش قابل‌ملاحظه‌ای در هورمون‌های استرس و [همچنین] بهبود عملکرد [سیستم] ایمنی - من جمله افزایش تعداد سلول‌های کشنده طبیعی - یافت کرد.

۷۷- گزینه «۴»

(مهمر ظاهری)

ترجمه جمله: «متن عمدتاً در رابطه با چه چیزی بحث می‌کند؟»

(درک مطلب)

۷۸- گزینه «۴»

(مهمر ظاهری)

ترجمه جمله: «کلمه "they" در پاراگراف دوم به «تغییر نگرش‌ها و ذهن» برمی‌گردد.» (درک مطلب)

۷۹- گزینه «۳»

(مهمر ظاهری)

ترجمه جمله: «بر طبق تحقیق ذکر شده در پاراگراف آخر، تماشا کردن ویدیوهای خنده‌دار می‌تواند باعث بهبود سلامتی جسمی و روانی ما شود.»

(درک مطلب)

۸۰- گزینه «۳»

(مهمر ظاهری)

ترجمه جمله: «در متن، اطلاعات کافی برای پاسخ دادن به کدام یک از سؤالات زیر وجود دارد؟»

«معنی نگرش مثبت چیست؟»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۳)

۸۵- گزینه «۴»

(نسترن صمدی)

جمله هشتم از جمله سوم، ۹ واحد بیشتر است:

$$a_m - a_k = (m - k)d \Rightarrow a_8 - a_7 = (8 - 7)d$$

$$\Rightarrow 9 = 1d \Rightarrow d = \frac{9}{1}$$

به کمک $a_{23} = 20$ و $d = \frac{9}{1}$ جمله سی و هشتم را حساب می‌کنیم:

$$a_{38} = a_1 + 37d = a_1 + 27d + 10d$$

$$\Rightarrow a_{38} = a_{23} + 15d = 20 + 15\left(\frac{9}{1}\right) = 20 + 135 = 155$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۶- گزینه «۳»

(نسترن صمدی)

اگر a ، b و c به ترتیب سه جمله متوالی یک دنباله حسابی باشند، آن‌گاه:

$$a + c = 2b$$

پس در این‌جا، داریم:

$$(x + 4) + (2x + 9) = 2(3x + 2) \Rightarrow 3x + 13 = 6x + 4 \Rightarrow x = 3$$

با جایگذاری $x = 3$ ، جملات به صورت روبه‌رو می‌شوند: $7, 11, 15, \dots$ مجموع ۲۰ جمله اول این دنباله را حساب می‌کنیم:

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \Rightarrow S_{20} = \frac{20}{2}(2(7) + 19(4))$$

$$= 10 \times 90 = 900$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۸۷- گزینه «۳»

(امیر زرانروز)

با توجه به تساوی داده شده و جمله عمومی دنباله حسابی داریم:

$$\frac{a_7}{a_3} = \frac{a_1 + 6d}{a_1 + 2d} = 2 \Rightarrow 2a_1 + 4d = a_1 + 6d \Rightarrow a_1 = 2d$$

حال نسبت خواسته شده برابر است با:

$$\frac{a_{22}}{a_7} = \frac{a_1 + 21d}{a_1 + d} = \frac{2d + 21d}{2d + d} = \frac{23d}{3d} = \frac{23}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۸- گزینه «۱»

(امیر زرانروز)

با جای گذاری $n = 1$ ، جمله اول دنباله هندسی را به دست می‌آوریم:

$$a_n = 3\left(\frac{1}{3}\right)^{n-1} \begin{cases} n=1 \Rightarrow a_1 = 3\left(\frac{1}{3}\right)^0 = 3(1) = 3 \\ n=2 \Rightarrow a_2 = 3\left(\frac{1}{3}\right)^1 = \frac{3}{3} \end{cases}$$

نسبت مشترک برابر است با:

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{\frac{3}{3}}{3} = \frac{1}{3} \Rightarrow a_1 + r = 3 + \frac{1}{3} = \frac{10}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیر فطی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۵)

(مهمر بگیری)

۸۱- گزینه «۳»

با توجه به ضابطه a_n ، مقدار a_7 و a_5 و با توجه به ضابطه b_n ، مقدار b_7 را محاسبه می‌کنیم.

$$\frac{n=7}{\text{زوج}} \rightarrow a_7 = 3 \times 7^2 + 1 = 154$$

$$\frac{n=5}{\text{فرد}} \rightarrow a_5 = 5 - 3 = 2$$

$$b_7 = (-1)^{7+1}(7+1) = (-1) \times 8 = -8$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = \frac{154 - 8}{2} = 73$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(مهمر بگیری)

۸۲- گزینه «۱»

الگوی رسم شده به صورت $1, 4, 9, \dots$ است که جمله عمومی آن

$$a_n = n^2 \text{ است. پس: } 36 \xrightarrow{\text{واحد کم کنیم}} 35 \rightarrow a_6 = 36$$

جملات دنباله بازگشتی داده شده را می‌نویسیم تا مشخص شود ۳۴ جمله چندم دنباله است.

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34$$

۳۴ جمله نهم است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(علیرضا عبیدی)

۸۳- گزینه «۴»

این دنباله به «دنباله مثلثی» معروف است و جملات آن به صورت زیر به دست می‌آید.

$$\frac{1, 3, 6, 10, 15, 21, 28, 36, 45, 55, 66}{+2 \quad +3 \quad +4 \quad +5 \quad +6 \quad +7 \quad +8 \quad +9 \quad +10 \quad +11}$$

نکته: جمله عمومی دنباله مثلثی را به صورت $a_n = \frac{n(n+1)}{2}$ می‌توان

$$\Rightarrow a_{11} = \frac{11 \times 12}{2} = 66$$

نوشت:

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(نسترن صمدی)

۸۴- گزینه «۴»

دنباله $a_1 = -3$ و $a_{n+1} = a_n + 2$ دنباله‌ای حسابی است. بنابراین:

$$n=1 \Rightarrow a_7 = a_1 + 2 = -3 + 2 = -1$$

$$\Rightarrow d = a_7 - a_1 = -1 - (-3) = 2$$

$$\Rightarrow a_{10} = a_1 + 9d = -3 + 9 \times 2 = -3 + 18 = 15$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۹- گزینه «۴»

(امیر زرتدوز)

از رابطه $a_{n+1} = \sqrt{2}a_n$ نتیجه می‌گیریم که دنباله داده شده هندسی و $r = \sqrt{2}$ است. لذا داریم:

$$a_{20} = a_1 r^{19} = \sqrt{2}(\sqrt{2})^{19} = (\sqrt{2})^{20} = 2^{10} = 1024$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۵)

۹۰- گزینه «۳»

(کوروش داوری)

با توجه به جملات دنباله، پی می‌بریم که دنباله، هندسی و نسبت مشترک آن $\frac{10}{5} = 2$ می‌باشد. ابتدا مشخص می‌کنیم که جمله ۲۵۶۰، جمله چندم دنباله هندسی است.

$$a_n = a_1 r^{n-1} \Rightarrow 2560 = 5 \times 2^{n-1} \Rightarrow 512 = 2^{n-1} \Rightarrow 2^9 = 2^{n-1} \Rightarrow n = 10$$

مجموع ۱۰ جمله ابتدایی دنباله هندسی برابر است با:

$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \Rightarrow S_{10} = \frac{5(1-2^{10})}{1-2} = \frac{5 \times (-1024)}{-1} = \frac{5(-1024)}{-1} = 5120$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۵)

۹۱- گزینه «۳»

(کوروش داوری)

جمله هشتم، چهار برابر جمله چهارم است، بنابراین:

$$a_8 = 4a_4 \Rightarrow a_1 r^7 = 4a_1 r^3 \Rightarrow r^4 = 4 \Rightarrow r^2 = 2$$

$$a_9 = a_1 r^8 = 64 \Rightarrow a_1 (r^2)^4 = 64 \Rightarrow a_1 (2)^4 = 64$$

$$16a_1 = 64 \Rightarrow a_1 = \frac{64}{16} = 4$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۵)

۹۲- گزینه «۱»

(کوروش داوری)

با توجه به جمله عمومی دنباله هندسی داریم:

$$a_n = a_1 r^{n-1} \Rightarrow \frac{1}{33} = 128 \left(\frac{1}{8}\right)^{n-1} \Rightarrow \frac{33}{128} = \left(\frac{1}{8}\right)^{n-1}$$

$$\frac{1}{33 \times 128} = \left(\frac{1}{8}\right)^{2n-3} \Rightarrow \frac{1}{45 \times 2^7} = \left(\frac{1}{2}\right)^{2n-3}$$

$$\left(\frac{1}{2}\right)^{12} = \left(\frac{1}{2}\right)^{2n-3} \Rightarrow 2n-3 = 12 \Rightarrow 2n = 15 \Rightarrow n = \frac{15}{2} = 7.5$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۵)

۹۳- گزینه «۳»

(کوروش داوری)

با ساده کردن اعداد داده شده، داریم:

$$\begin{aligned} (0/09) &= 0/3^2, 2\sqrt{3} = \sqrt{4 \times 3} \\ &\Rightarrow \frac{\sqrt{(0/3)^2} \times \sqrt{4 \times 3}}{\sqrt{10}} = \frac{\sqrt{0/3} \times \sqrt{12}}{\sqrt{10}} = \frac{\sqrt{3/6}}{\sqrt{10}} \\ &= \sqrt{\frac{36}{100}} = \frac{6}{10} = 0/6 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۹۴- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

با ساده کردن هر کدام از عبارتها، داریم:

$$\begin{aligned} \left(\frac{1}{4}\right)^{-2} - \frac{1}{4} + \frac{1}{2} &= 4 + \frac{1}{2} = 2\sqrt{4} = 2 \\ \sqrt[3]{16} = 16^{\frac{1}{3}} &= (2^4)^{\frac{1}{3}} = 2^{\frac{4}{3}} \\ &\Rightarrow \left(\frac{1}{4}\right)^{-2} \times 2^{\frac{4}{3}} \times \sqrt[3]{16} = 2 \times 2^{\frac{4}{3}} \times 2^{\frac{4}{3}} = 2^1 \times 2^{\frac{8}{3}} = 2^1 \times 2^{\frac{2}{3}} = 4 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۹۵- گزینه «۱»

(همیرضا سیوری)

طرف اول تساوی را به صورت عددی توان‌دار با پایه ۳ می‌نویسیم:

$$(3^2)^x \times (3^{-1})^{x-1} = 1 \Rightarrow 3^{2x} \times 3^{-x+1} = 1$$

$$\Rightarrow 3^{x+1} = 3^0 \Rightarrow x+1 = 0 \Rightarrow x = -1$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۹۶- گزینه «۱»

(علیرضا عبیدی)

$$\left(\frac{3}{5}\right)^{\frac{5}{2}} = \left(\frac{6}{10}\right)^{2/5}, y = a^x = \left(\frac{6}{10}\right)^{2/5}, 0 < a < 1$$

با توجه به نمودار تابع نمایی $y = a^x$ برای $0 < a < 1$ می‌توان نتیجه گرفت:

$$\begin{aligned} \left(\frac{6}{10}\right)^3 &< \left(\frac{6}{10}\right)^{2/5} < \left(\frac{6}{10}\right)^2 \\ \frac{216}{1000} &< \left(\frac{6}{10}\right)^{2/5} < \frac{36}{100} \Rightarrow 0/216 < \left(\frac{6}{10}\right)^{2/5} < 0/36 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۲)

۹۷- گزینه «۴»

(همیرضا اصلانی)

با توجه به رابطه داده شده داریم:

$$\frac{f(x+2)}{f(x-1)} = \frac{a^{x+2}}{a^{x-1}} = \frac{a^x \times a^2}{a^x \times a^{-1}} = a^3 = 27 \Rightarrow a = 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۲)

گزینه ۹۸-۳

(مفسر بهیرایی)

با توجه به اینکه نمودار f از نقاط $(۰,۱)$ و $(۱,۳)$ عبور کرده است، بنابراین:

$$f(x) = 3^x \Rightarrow a = 3$$

$$\Rightarrow f(-a) = f(-3) = 3^{-3} = \frac{1}{27}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۲)

گزینه ۹۹-۲

(کوروش داودی)

با توجه به رابطه زیر داریم:

$$f(t) = c(1+r)^t$$

$$12500 = 2700(1+r)^3$$

$$\frac{12500}{2700} = (1+r)^3 \Rightarrow \frac{125}{27} = (1+r)^3 \Rightarrow \left(\frac{5}{3}\right)^3 = (1+r)^3$$

$$1+r = \frac{5}{3} \Rightarrow r = \frac{5}{3} - 1 = \frac{5-3}{3} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{2}{3} \times 100 = \frac{200}{3} = 66 \frac{2}{3} \%$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

گزینه ۱۰۰-۴

(ممدرضا سپهری)

نفر $15000000 = 1/5$ میلیون نفر

$$f(t) = c(1-r)^t \xrightarrow[r=0.02]{t=2} f(2) = 15000000(1-0.02)^2$$

$$\Rightarrow f(2) = 15000000(0.98)^2 = 15000000 \times 0.9604 = 14406000$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

علوم و فنون ادبی (۳)

گزینه ۱۰۱-۱

(عارفه سادات طباطبایی نژاد)

در این عبارت سه غلط وجود دارد:

در شعر معاصر ابهام و معنی‌گریزی وجود دارد نه شفافیت معنایی.

ورود لغات جدید و امروزی از ویژگی‌های زبانی شعر معاصر است.

شاعران این عصر هم از قالب‌های سنتی و هم از شعر نو استفاده می‌کنند.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

گزینه ۱۰۲-۲

(اعظم نوری‌نیا)

توضیح این گزینه مربوط به ویژگی ادبی شعر معاصر است.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

گزینه ۱۰۳-۳

(عارفه سادات طباطبایی نژاد)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تنگسیر از صادق چوبک است.

گزینه «۲»: شهری چون بهشت از سیمین دانشور و شوهر آهوخانم از علی محمد افغانی است.

گزینه «۴»: کشتی پهلوگرفته از سیدمهدی شجاعی است.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴ و ۷۷ تا ۸۰)

گزینه ۱۰۴-۳

(عارفه سادات طباطبایی نژاد)

در شعر گزینه «۳» مفهوم مدنظر شاعر بدون ابهام و فارغ از نماد بیان شده است. در گزینه‌های دیگر، «نور»، «پنجره»، «سیب» و «گل سرخ» شعر را نمادین کرده‌اند.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۹۷)

گزینه ۱۰۵-۲

(ممد مرثی)

«بازگشت» ابهام دارد: ۱- برگشتن از جایی ۲- اصطلاح موسیقی به معنای رفتن از یک موسیقی به موسیقی دیگر
«حجاز» ابهام دارد: ۱- سرزمین حجاز ۲- از مقام‌های موسیقی
«راه» ابهام دارد: ۱- جاده ۲- نغمه و آهنگ

(علوم و فنون ادبی، (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

گزینه ۱۰۶-۳

(نازنین زهرا افشار)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برای بیان سوز و داغ با بهره‌گیری از تلمیحات گوناگون سعی در افزایش اثرگذاری دارد.

گزینه «۲»: برای بیان شدت حزن و اندوه از کنایه‌های اغراق‌آمیز بهره برده است.

گزینه «۴»: غسل در اشک زدن بزرگ‌نمایی در شدت اشک و گریه است.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

گزینه ۱۰۷-۴

(مسن فدایی - شیراز)

«راست»: ۱- حقیقی و درست ۲- نام مقامی از سرود، که با «آواز رود» تناسب دارد.

«سپاهان»: ۱- شهر اصفهان ۲- نام مقامی از سرود، که با «آواز رود» تناسب دارد.

«آواز»: ۱- نغمه و صدا ۲- هر یک از دستگاه‌های موسیقی که با «رود» تناسب دارد.

«رود»: ۱- نوعی ساز ۲- رودخانه، که با «زنده‌رود» تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

گزینه ۱۰۸-۴

(ممد مرثی)

بیت «ه»: مجاز: «دی» مجاز از زمستان، فصل سرما

بیت «ج»: ابهام تناسب: «کام»: ۱- آرزو، خواست ۲- دهان، که در این معنا با «لب» تناسب دارد.

بیت «ب»: جناس: «جام» و «جم»

بیت «الف»: تشبیه: کمان خانه ابرو

بیت «د»: اغراق: بزرگ‌نمایی در زیبایی و روشنایی چهره معشوق که از خورشید برتر دانسته شده است.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۰۹- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

کنایه: سبک مغزی، گران سنگ بودن، لرزیدن شیشه بر خود / استعاره و تشخیص: لرزیدن شیشه / اغراق: بزرگنمایی در غفلت شاعر
(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بربیع، ترکیبی)

۱۱۰- گزینه «۲»

(ممیر مهرثی)

بیت «الف»: حسن تعلیل: شاعر با دلیلی غیرمنطقی علت مخموری و مستی گل نرگس را نظاره کردن جام می دانسته است.
استعاره: «دیدن، مستی و مخموری گل نرگس» استعاره و تشخیص است.
بیت «ب»: اغراق: بزرگنمایی در میزان معصیت و گناه شاعر / فاقد جناس
بیت «ج»: مجاز: «دست» مجاز از سلطه و مالکیت / ایهام: «قلب»:
۱- عضوی از اعضای بدن ۲- ناخالص

بیت «د»: فاقد حس آمیزی / اسلوب معادله: مصراع دوم در حکم تصدیقی برای مصراع اول بوده و می توان بین دو مصراع تساوی برقرار دانست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بربیع، ترکیبی)

۱۱۱- گزینه «۱»

(ممسن فدایی - شیراز)

«صد» مجاز از بسیار / تشبیه: تخم مهر / «کنار» ایهام تناسب دارد: ۱- آغوش ۲- ساحل دریا که با «جوی آب» تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بربیع، ترکیبی)

۱۱۲- گزینه «۱»

(نازنین زهرا افشار)

حس آمیزی: شنیدن بوی گل / اسلوب معادله: دو مصراع بیت نخست، معادل یکدیگر هستند / تشبیه: «سیل» به «گنج»

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بربیع، ترکیبی)

۱۱۳- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

ابیات گزینه های «۱» و «۳» در وزن «مفاعلتن فاعلتن فاعلتن» سروده شده اند و در رکن پایانی آن ها اختیار ابدال دیده می شود. بیت گزینه «۲» نیز در وزن «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» سروده شده است و در هجای دهم مصراع اول ابدال می بینیم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۱۵)

۱۱۴- گزینه «۳»

(ممیر مهرثی)

وزن این بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلتن» بوده بنابراین فاقد اختیار آوردن فاعلاتن به جای فاعلتن است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: تغییر مصوت بلند به کوتاه: هجای ششم و سیزدهم مصراع اول / قلب: رکن دوم مصراع نخست

گزینه «۲»: تغییر مصوت کوتاه به بلند: هجای هشتم مصراع دوم / ابدال: رکن دوم (هجای ششم) مصراع دوم

گزینه «۴»: ابدال: رکن پایانی هجای نهم مصراع نخست / حذف همزه: «نزده است»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۱۵- گزینه «۲»

(نازنین زهرا افشار)

وزن هر دو شعر بر پایه «فاعلاتن فاعلتن» بوده و البته اختیارات شاعری «فاعلاتن به جای فاعلتن» و «ابدال» در آن ها رخ داده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۱۶- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا احمدی)

بیت گزینه «۱» در وزن «فاعلاتن فاعلتن فاعلتن فاعلتن» سروده شده است و نام این وزن رمل مثنی سالم نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۱۱۷- گزینه «۳»

(ممسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط:

توصیه به ترک تعلقات دنیوی و گذشتن از وجود مادی خویش قبل از مرگ (موتوا قبل آن تموتوا: بمیرید پیش از آن که بمیرید)

بیت گزینه «۳»، بیانگر مفهوم «جان فشانی در راه معشوق» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

۱۱۸- گزینه «۳»

(اعظم نوری نیا)

در بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط شاعر سختی و دشواری (زهرا) را هم اگر از سوی معشوق بیاید خواستنی و شیرین می یابد، اما مفهوم بیت گزینه «۳» حول تغییر اوضاع و احوال جهان شاعر (درونی یا بیرونی) می گردد. فعل «شد» در معنای «رفت» نشان از تمام شدن اوضاع نامطلوب (جنگ، زهر، سنگ و قفل) و ظهور اوضاع مطلوب (نظر، شکر، گهر، کلید) است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۱۷)

۱۱۹- گزینه «۱»

(اعظم نوری نیا)

بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۱» هر دو بر این نکته تأکید دارند که خوب سخن گفتن، نشانه دانایی است و شخصیت انسان پشت زبانش پنهان شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۱۶)

۱۲۰- گزینه «۴»

(عارفه سادات طباطبایی نژاد)

بیت گزینه «۴» مفهومی کاملاً عاشقانه دارد که در ادبیات انقلاب کمتر به چشم می خورد. در ابیات دیگر، مفاهیم مذهبی (مدح امام رضا (ع))، انقلابی (اشاره به رهبر انقلاب در عبارت «پیر جماران») و فرهنگ دفاع مقدس (منور و اسم شب) دیده می شود که از مفاهیم فکری شعر انقلاب هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک شناسی و مفهوم، صفحه ۱۰۰)

عربی زبان قرآن (۳)

۱۲۱- گزینه «۱»

(سید ممدعلی مرتضوی)

«صبر ... صبراً جمیلاً»: (مفعول مطلق نوعی) به زیبایی صبر کن (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «ما أصابک»: آنچه به تو رسیده است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «فإن»: چه، چرا که / «سُعیین»: یاری خواهد کرد (رد گزینه ۲)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۲۲- گزینه «۱»

(ولی بربری - ابهر)

«کان عندی»: داشتم (رد گزینه ۴) / «إخوان أوفیاء»: دوستان وفاداری / «(کان) ... قد عَرَفْتَهُم»: (جمله وصفیه: ماضی + ماضی = ماضی بعید یا ماضی ساده) شناخته بودم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «فی شدائد الذهر»: در سختی‌های روزگار / «معرفة كاملة»: (مفعول مطلق نوعی) کاملاً، به طور کامل (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لم أقدر»: نتوانستم (رد گزینه ۴) / «إلاً واحداً منهم»: (اسلوب حصر) فقط یکی از آن‌ها را (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۲۳- گزینه «۲»

(ولی بربری - ابهر)

در گزینه «۲»، «تنتقل» فعل لازم است و نیاز به مفعول ندارد. ترجمه درست عبارت: «فروشنده کالاها را آورد اما آن‌ها قبل از خوردن ناهار جابه‌جا نشدند!»

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۲۴- گزینه «۳»

(مسین رضایی)

«همه دانش‌آموزان»: جميع الطالب (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «جز تلاشگران»: إلاً المُجَدِّين (رد گزینه ۲) / «در طول سال»: طول السنة / «درس‌هایشان»: دروسهم / «مانند شب امتحان»: ... مطالعه ليلة الامتحان (مفعول مطلق نوعی + مضاف‌الیه) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «مطالعه نمی‌کنند»: لا يُطالِع (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۲۵- گزینه «۳»

(سید ممدعلی مرتضوی)

«يَطَّلِعُونَ» فعل مضارع از باب افتعال است و باید دومین حرف اصلی آن کسره بگیرد. هم‌چنین «المُخْرَبَة» (ویران‌گر، تخریب‌کننده) اسم فاعل است و باید دومین حرف اصلی آن کسره بگیرد.

(عربی (۳)، ضبط حرکات)

۱۲۶- گزینه «۲»

(سید ممدعلی مرتضوی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «حروفه الأصلية: ن ز ج» نادرست است. سه حرف اصلی آن «ز ع ج» است.

گزینه «۳»: «معرفة بالعلمية» نادرست است. «رسول» اسم علم خاص نیست.

گزینه «۴»: «جمع سالم للمذكر، مجرور بحرف الجرّ و...» نادرست است. «أطفالك» جمع مکسر «طفل» است و نقش مضاف‌الیه را دارد؛ دقت کنید «بین» یک اسم است، نه حرف جر.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب)

۱۲۷- گزینه «۴»

(ممدعلی کاظمی نصرآبادی)

در این گزینه، «إساءة» و «إحسان» به معنی (بدی) و (خوبی) هستند و متضاد به حساب می‌آیند.

(عربی (۳)، واژگان)

۱۲۸- گزینه «۱»

(سید ممدعلی مرتضوی)

در جای خالی اول، باید «إلّا» بیاید تا معنی حصر کامل شود و در جای خالی دوم باید «ألّا» (مخفف: أن + لا؛ به معنی «که نه...») بیاید، چون بعد از آن فعل مضارع داریم.

ترجمه عبارت: «موفقیت فقط برای کسی است که با خودش هر صبح عهد می‌بندد که به کارهای کوچک اهتمام نورد!»

(عربی (۳)، اسلوب استثناء)

۱۲۹- گزینه «۲»

(ممدرضا سوری)

در این گزینه، «أحد» مستثنی منه است که در جمله قبل از إلیا ذکر شده است، بنابراین جمله اسلوب حصر ندارد. در سایر گزینه‌ها مستثنی منه محذوف است و معنای حصر داریم.

(عربی (۳)، اسلوب استثناء)

۱۳۰- گزینه «۳»

(ولی بربری - ابهر)

صورت سؤال خواسته است «مُجالسة» را که معنای تشبیه دارد، بیابیم؛ هرگاه پس از مفعول مطلق نوعی، مضاف‌الیه بیاید، معنای تشبیه را می‌رساند و در ترجمه آن از کلماتی نظیر «مانند و همچون» استفاده می‌شود. در گزینه «۳»، «مُجالسة» مفعول مطلق نوعی و «من» مضاف‌الیه آن است.

ترجمه عبارت: «با دوست برنده‌ام هم‌نشینی می‌کردم همچون کسی که موفقیت را جستجو می‌کرد!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مُجالسة» مفعول برای فعل «أحبب» است، نه مفعول مطلق. گزینه «۲»: «مُجالسة» مفعول مطلق نوعی است اما بعد از آن مضاف‌الیه نیامده است.

گزینه «۴»: «مجالسة» مفعول مطلق نیست. (اسم «إن» است.)

(عربی (۳)، مفعول مطلق)

۱۳۱- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

«إِنَّكَ نَعْلَمُ»: همانا (قطعاً) تو می‌دانی / «أَتَى لَا أَهْتَمُّ أَيْدَاءً»: که من هرگز توجه نمی‌کنم / «لَكُنْتِي أُرَى»: ولی (اما) می‌بینم / «يَزْعُمُونَ»: گمان می‌کنند، خیال می‌کنند / «خَلِقُوا مِنْ ذَهَبٍ»: از طلا خلق شده‌اند (آفریده شده‌اند) (عربی (۳)، ترجمه)

۱۳۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

«قَدْ (بر سر فعل مضارع): گاهی، شاید، چه بسا، ممکن است / «تَلَجَّأُ»: (در این جا) پناه می‌برند / «بَعْضُ الطَّيُورِ»: برخی از پرندگان / «حَيْلٍ»: چاره اندیشی‌هایی / «لَا بَتَاعِدٍ»: برای دور شدن / «الْمُفْتَرِسِينَ»: شکارچیان درنده / «غَنَ الْعُشَّ»: از لانه / «إِنْقَادٍ»: نجات دادن / «فِرَاحَهَا»: جوجه‌های آن‌ها / «مِنْ الْمَوْتِ»: از مرگ (عربی (۳)، ترجمه)

۱۳۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

صورت صحیح ترجمه‌های نادرست:

گزینه «۱»: هر مؤمنی از نور دانش امامش روشنی می‌جوید!

گزینه «۲»: خداوند با موسی قطعاً سخن گفت!

گزینه «۴»: از پروردگرم تشکر می‌کنم به خاطر این که به من صبر زیبایی داد! (در این عبارت، مفعول مطلق وجود ندارد؛ «صَبْرًا» مفعول به و «جَمِيلًا» صفت آن است) (عربی (۳)، ترجمه)

۱۳۴- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

«دراسة»: بررسی، مطالعه، تحقیق (رد گزینه ۱) / «تُسْتَعْمَدُ (فعل مضارع مجهول)»: به کار برده می‌شود (رد سایر گزینه‌ها) / «أَرْخَصَ (اسم تفضیل)»: ارزانتر (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (عربی (۳)، ترجمه)

۱۳۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «به نواهای زندگی گذشته نگاه مکن، بلکه به نواهای باقیمانده آن بنگر!»؛ تنها عبارت گزینه «۱» متناسب نیست.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حسرت نخور بر آن چیزی که سپری شده است!

گزینه «۴»: استفاده کن از آنچه از فرصت‌ها که برای تو باقی مانده است!

(عربی (۳)، مفعول)

۱۳۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: «معرفه» نادرست است. («خیر» نکره است.)

گزینه «۳»: «مزید ثلاثی (من باب إفعال)» نادرست است. («تکرهوا» ثلاثی مجرد است.)

گزینه «۴»: «مبني» نادرست است. («اسم‌های تنوین‌دار» همیشه معرب هستند.)

(عربی (۳)، تلیل صرفی و اعراب)

۱۳۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: موارد ذکر شده نادرست است؛ «أَحْسَنُ» یک اسم است که در این جمله منادا واقع شده است.

گزینه «۳»: «مجهول» نادرست است.

گزینه «۴»: «إِسْم تَفْضِيلٍ» نادرست است. («خیر» در این جا معنای «خیر، خوبی» می‌دهد، نه «بهتر»!)

(عربی (۳)، تلیل صرفی و اعراب)

۱۳۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

«سَعِيًّا» مصدر منصوب هم‌جنس فعل «يَسْعَى» است که مفعول مطلق می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «محبوباً» خبر «يَكُونُ» است.

گزینه «۲»: «حَقًّا» اسم مؤخَّر «إِنَّ» است.

گزینه «۴»: «ذَكَرًا» مفعول به است.

(عربی (۳)، مفعول مطلق)

۱۳۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

با توجه به ترجمه جمله صورت سؤال، در جای خالی نیاز به کلمه یا کلماتی داریم که مفهوم جمله را کامل نمایند. در گزینه «۴» فعل «صَاحَبُوا» با توجه به فتحه‌ای که روی عین‌الفعل آن قرار دارد، یک فعل ماضی سوم شخص می‌باشد که با توجه به حرف ندا در ابتدای جمله (که نشانه مخاطب یا دوم شخص است) صحیح نیست.

(عربی (۳)، منادا)

۱۴۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

با توجه به این که «الطَّالِبَات»، مؤنث است و «ال» گرفته است، لازم است قبل از آن «أَيْتُهُا» آورده شود. حرف ندای «يَا» مستقیماً قبل از اسم دارای «ال» نمی‌آید.

(عربی (۳)، منادا)

تاریخ (۳)

۱۴۱- گزینه «۴»

(علی‌ممد کریمی)

بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که آگاهی مردم به خصوص بعد از ماجرای مشروطه بالا رفته و نمی‌تواند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدید و معاصر، صفحه ۹۲)

۱۴۲- گزینه «۴»

(میلاد باغ شیخی)

احمدشاه پس از مدتی از غیبت خود، تصمیم به بازگشت به ایران و حفظ سلطنت گرفت. انگلیسی‌ها وقتی که از تصمیم شاه برای عزیمت به ایران مطلع شدند، نزد او رفتند و ضمن مبالغه‌گویی در اوضاع آشفته ایران، صلاح او را در این دانستند که مدتی از رفتن به ایران چشم‌پوشد تا رضاخان بتواند امنیت لازم را برای حضورش در کشور فراهم آورد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدید و معاصر، صفحه ۹۴)

۱۴۳- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

رضاشاه تصمیم گرفت ریل‌های راه‌آهن از شمال به جنوب کشیده شود و بندر ترکمن را به بندر شاهپور متصل نماید؛ زیرا مسیر شرقی غربی راه‌آهن می‌توانست دسترسی زمینی به هندوستان را برای دشمنان انگلستان تسهیل کند و این با منافع انگلستان در شرق در تضاد بود.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون برید و معاصر، صفحه ۹۶)

۱۴۴- گزینه «۳»

(علی‌محمد کریمی)

در بُعد روابط خارجی، موسولینی سودای احیای دوباره امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا را در سر می‌پروراند. تجاوز نظامی این کشور به ایتوپپی (۱۹۳۵ م) در آفریقا با تکیه بر همین تفکر صورت گرفت.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون برید و معاصر، صفحه ۱۰۲)

۱۴۵- گزینه «۲»

(میلاد باغ‌شیفی)

ایالات متحده آمریکا در طول جنگ به انگلستان و فرانسه کمک‌های مالی، تجهیزاتی و تدارکاتی می‌کرد، ولی حضور رسمی در جنگ نداشت. اما با ادعای حمله ژاپنی‌ها به ناوگان آمریکا در اقیانوس آرام، این کشور رسماً به متفقین پیوست و با ارتش ژاپن (در اقیانوس آرام و شرق آسیا) و ارتش آلمان و ایتالیا (در غرب اروپا و آفریقا) مستقیماً وارد جنگ شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون برید و معاصر، صفحه ۱۰۷)

۱۴۶- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

جلوگیری از گسترش قدرت آلمان و مقابله با متحدین در جنگ جهانی دوم، باعث همکاری شوروی و آمریکا شده بود.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون برید و معاصر، صفحه ۱۱۰)

۱۴۷- گزینه «۴»

(علی‌محمد کریمی)

ادامه حیات و فعالیت اسرائیل، این تضمین را به صهیونیست‌ها می‌دهد که اگر زمانی دولت اسلامی مقتدری در این منطقه به وجود آمد، اسرائیل با آن مقابله کند و بتواند جلوی نفوذ آن‌ها را بگیرد، بنابراین دستیابی صهیونیست‌ها به قلب دنیای اسلام یعنی فلسطین، باعث تداوم سلطه استعمارگران بر دنیای اسلام است.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون برید و معاصر، صفحه ۱۱۳)

۱۴۸- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در فاصله سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲، مطبوعات و احزاب به صورت گسترده و با شور و شوق فراوان فعالیت می‌کردند و نقش مؤثری در تحولات سیاسی و اجتماعی داشتند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون برید و معاصر، صفحه ۱۱۷)

۱۴۹- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

سیاست دوره چهاردهم مجلس شورای ملی در ارتباط با صنعت نفت، اتخاذ سیاست موازنه منفی، یعنی ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت‌های سلطه‌جو بود و واگذاری هرگونه امتیاز استخراج نفت و مشتقات آن را به خارجی‌ها ممنوع کردند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون برید و معاصر، صفحه ۱۱۸)

۱۵۰- گزینه «۳»

(علی‌محمد کریمی)

انگلیسی‌ها برای جلوگیری از تصویب و اجرای قانون ملی شدن نفت، به اقدامات سیاسی، اقتصادی و نظامی متعددی دست زدند که مهم‌ترین آن‌ها عبارت بودند از:

- تحریک کارگران صنعت نفت به اعتصاب گسترده از طریق منع شرکت نفت ایران و انگلیس از پرداخت فوق‌العاده دستمزد آنان؛

- فرستادن کشتی‌های جنگی خود به خلیج فارس و بنادر ایران و تهدید نظامی؛

- طرح شکایت از ایران در مجامع بین‌المللی؛

- تهدید اقتصادی ایران با تعطیلی شعب بانک انگلیس، خارج کردن سرمایه‌های شرکت نفت و تحریم خرید نفت.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون برید و معاصر، صفحه ۱۲۱)

۱۵۱- گزینه «۴»

(میلاد باغ‌شیفی)

دشمنان خارجی و عوامل داخلی آنان با بهره‌گیری از تداوم و گسترش اختلاف و نزاع میان دکتر مصدق و آیت‌الله کاشانی و باران و نزدیکان این دو شخصیت ملی و مذهبی، بر تلاش‌هایشان برای نابودی نهضت و سرنگونی دولت دکتر مصدق افزودند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون برید و معاصر، صفحه ۱۲۴)

۱۵۲- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

هر چند انقلاب سفید در ایران، شعارهای فریب‌دهنده‌ای مانند «بهبود وضعیت کشاورزی» داشت، اما در عمل، جسم نیمه‌جان اشتغال و زندگی روستایی ایران را نیز در معرض خطر قرار داد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۲۸)

۱۵۳- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

هیئت‌های مؤتلفه اسلامی، پس از تبعید امام خمینی (ره)، مبارزه مسلحانه و ترور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار داد و حسنعلی منصور، نخست‌وزیر وقت را ترور کرد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۳۲)

۱۵۴- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

حکومت پهلوی قصد داشت در بعدازظهر ۲۱ بهمن و شب ۲۲ بهمن حکومت نظامی برقرار کند؛ سپس به کمک نظامیان وابسته به خود و با نظارت ژنرال‌هایز آمریکایی، کودتایی نظامی ترتیب دهد و رهبران انقلاب و اعضای شورای انقلاب را دستگیر و انقلاب را سرکوب کند، اما امام خمینی با توکل به الطاف خداوند، حکومت نظامی را غیرقانونی اعلام کردند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۳۸)

۱۵۵- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

مهندس بازرگان و اعضای کابینه او که با تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان موسوم به پیرو خط امام موافق نبودند، استعفا کردند و شورای انقلاب مسئولیت اداره کشور و تکمیل روند استقرار نظام سیاسی جدید را عهده‌دار شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۴۰)

۱۵۶- گزینه «۴»

(میلاد باغ شیفی)

بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به فرمان امام خمینی کمیته انقلاب اسلامی تأسیس شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۳۱)

۱۵۷- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

با بروز پاره‌ای از اختلاف‌ها میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان مشکلاتی در اداره امور کشور به وجود آمد. از این رو، به فرمان حضرت امام مجمع تشخیص مصلحت، مرکب از مسئولان عالی رتبه کشور و صاحب‌نظران برجسته، تشکیل شد تا به اختلافات میان مجلس و شورای نگهبان رسیدگی کند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۳۶)

۱۵۸- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

اوج حماسه دفاع مقدس ملت ایران در عملیات بیت‌المقدس و با آزادی خونین شهر (خرمشهر) از اسارت دشمن بعثی رقم خورد و برگ زرینی در دفاع از ایران در تاریخ معاصر ثبت شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۵۴)

۱۵۹- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

امام خمینی (ره) با شروع تجاوز نظامی رژیم بعثی عراق به کشور، از همه قشرهای ملت خواستند که برای دفاع از ایران به سوی جبهه‌های نبرد بشتابند. همچنین به مسئولان توصیه کردند که جنگ را مسئله اصلی کشور بدانند و برای پیشبرد آن تا پیروزی نهایی بر دشمن، به رزمندگان و مردم یاری برسانند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۵۷)

۱۶۰- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

دستاوردهای دفاع مقدس در حوزه نظامی عبارت‌اند از:

۱- تحول در حوزه صنایع دفاعی؛

۲- خودکفایی در تولید و ساخت نیازهای مختلف نظامی؛

۳- برخورداری از تجربیات تازه در زمینه سازماندهی و آموزش نیروی انسانی داوطلب؛

۴- تقویت و تحکیم سازمان رزم نیروهای مسلح؛

۵- شکوفایی استعدادها بالقوه در فرماندهی جنگ و ظهور فرماندهان بالاستعداد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۶۲)

جغرافیا (۳)

۱۶۱- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

$$\frac{100}{1} \times \frac{\text{طول مسیر قابل احداث بین دو مکان}}{\text{طول مسیر مستقیم بین دو مکان}} = (\%) \text{ شاخص انحراف}$$

$$\frac{6}{3} = 2 \Rightarrow \frac{6}{3} \times \frac{100}{1} = 200$$

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۰)

۱۶۲- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

هرچه مجموع طول مسیرهای پیموده شده، از یک مکان به مکان‌های دیگر کمتر باشد، دسترسی آن مکان به سایر مکان‌ها بهتر است. و همین‌طور هرچه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند، کمتر باشد، قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب‌تر است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۱)

۱۶۳- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

ویژگی‌های طبیعی نواحی بر مدیریت سامانه‌های حمل‌ونقل تأثیر می‌گذارند. بنابراین لازم است اجرای طرح‌های حمل‌ونقل، مطالعه و بررسی شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۶۴- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

با گسترش شهرها و حومه‌نشینی فاصله بین محل کار و سکونت افزایش یافته است. علاوه بر جابه‌جایی‌های روزانه، شهرهایی که مقصد گردشگری هستند (مشهد)، باید وسایل حمل‌ونقل مناسب برای گردشگران را نیز فراهم کنند. از این رو، مدیریت حمل‌ونقل درون‌شهری یکی از موضوعات مهم شهرها در چند دهه اخیر بوده است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۷)

۱۶۵- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

مونوریل، قطار هوایی است که بیشتر در مناطق گردشگری و محوطه نمایشگاه‌ها و پارک‌ها کاربرد دارد و هزینه احداث آن زیاد است، در میان شهرهای ذکر شده شهر قم به دلیل موقعیت زیارتگاهی و توریستی آن، قابلیت بیشتری دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۸)

۱۶۶- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

برخی از فنون و مهارت‌های جغرافیایی مانند (UTC) و (GPS)، پیوند نزدیکی با موضوع حمل‌ونقل دارند و شاید بتوان گفت توسعه و گسترش حمل‌ونقل در سیاره زمین، در به وجود آمدن یا گسترش آن‌ها تأثیر زیادی داشته است.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه ۷۳)

۱۶۷- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

با توجه به حرکت زمین از غرب به شرق، ابتدا شهرهای واقع در نیمه شرقی و به دنبال آن شهرهای قرار گرفته در غرب، در مقابل نور خورشید قرار می‌گیرند. به ترتیب دهلی در هندوستان، مسکو در روسیه، پاریس در فرانسه و نیویورک در آمریکا در مقابل نور خورشید قرار می‌گیرند و ظهر در آن‌جا زودتر فرا می‌رسد.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۶۸- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

با نگاهی به نقشه به راحتی درمی‌یابیم که خط فرضی روزگردان (خط بین‌المللی زمان) که در امتداد نصف‌النهار مبدأ در آن سوی کره زمین قرار گرفته است، از اقیانوس آرام می‌گذرد و در حد فاصل قاره‌های آمریکا و آسیا قرار گرفته است.

(یغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های یغرافیایی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۱۶۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

از روی اختلاف زمان دو مکان، طول جغرافیایی هر مکان را محاسبه می‌کنیم و از روی طول جغرافیایی، اختلاف زمانی مناطق مختلف را به دست می‌آوریم.

اختلاف درجه $45^{\circ} - 15^{\circ} = 30^{\circ}$ اختلاف ساعت $30 \div 15 = 2$ بعد از ظهر $15 + 2 = 17$

(یغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های یغرافیایی، صفحه ۷۷)

۱۷۰- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

یکی از کاربردهای مهم سامانه موقعیت‌یاب جهانی (GPS)، مسیریابی است. کاربران برنامه‌های مرتبط با این تکنولوژی، از خدمات گسترده و گوناگونی در زمینه نقشه مکان‌ها و مسیرها بهره‌مند می‌شوند، دسترسی به نقشه شهرها، مکان‌های مختلف، خیابان‌ها، کوچه‌ها و نام آن‌ها از این قبیل است.

(یغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های یغرافیایی، صفحه ۷۸)

۱۷۱- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

زمین‌لرزه و آتشفشان، منشأ درون‌زمینی و صاعقه، طوفان و سیل، منشأ برون‌زمینی دارند. در کشور ما نیز با توجه به موقعیت جغرافیایی و نوع ناهمواری‌ها، برخی از مخاطرات طبیعی مانند زمین‌لرزه، زمین‌لغزش، سیل و خشکسالی بیش از دیگر حوادث رخ می‌دهد.

(یغرافیا (۳)، مقایرات طبیعی، صفحه ۸۲)

۱۷۲- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

میزان تخریب و خسارت‌های ناشی از نزدیک شدن گسل‌های همگرا نسبت به سایر گسل‌ها بیشتر است و هرچه عمق کانونی زمین‌لرزه بیشتر باشد، تخریب و خسارت کاهش می‌یابد.

(یغرافیا (۳)، مقایرات طبیعی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۷۳- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

در زمین‌لرزه‌ها، برای اندازه‌گیری میزان تخریب ناشی از یک زمین‌لرزه (شدت) از مقیاس مرکالی استفاده می‌کنند. کارشناسان شدت زمین‌لرزه را با بازدیدهای میدانی از محل زمین‌لرزه اندازه‌گیری می‌کنند.

(یغرافیا (۳)، مقایرات طبیعی، صفحه ۸۴)

۱۷۴- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

در بین عناصر آب و هوایی، حجم بارش و مدت زمان آن نقش مهمی در وقوع سیل دارد. بیشتر سیل‌ها پس از یک بارش شدید و سریع جاری می‌شوند.

(یغرافیا (۳)، مقایرات طبیعی، صفحه ۹۰)

۱۷۵- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

هرچه شکل حوضه آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است. به عکس، هرچه حوضه درازتر و کشیده‌تر باشد، سیل خیزی آن کمتر است.

(یغرافیا (۳)، مقایرات طبیعی، صفحه ۹۰)

۱۷۶- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

در مدل خزش، رسوبات سطح دامنه در مدت زمان طولانی و با حرکت کند و نامحسوس جابه‌جا می‌شوند.

(یغرافیا (۳)، مقایرات طبیعی، صفحه ۹۳)

۱۷۷- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

خطرات خشکسالی بیش از خشکی است؛ زیرا پوشش گیاهی یا زندگی جانوری هر منطقه با نوع آب‌وهوای آن (خشک یا مرطوب) سازگار شده است و وقتی بارش منطقه از میانگین کمتر می‌شود، موجودات زنده نمی‌توانند با شرایط جدید سازگار شوند. منطقه وقوع خشکسالی ممکن است یک ناحیه کوچک، یک استان یا کل یک کشور باشد.

(یغرافیا (۳)، مقایرات طبیعی، صفحه ۹۸)

۱۷۸- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

از اقدامات پیش از وقوع زلزله، ایجاد مراکز امداد و نجات و پناهگاه‌ها در مناطق مختلف و همین‌طور توزیع چادرها و لوازم اضطراری متناسب با جمعیت هر منطقه است.

از دیگر اقدامات پیش از وقوع زلزله، محکم کردن وسایلی است که ممکن است با لرزش سقوط کنند.

(یغرافیا (۳)، مقایرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۲)

۱۷۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

در کشور ما سکونتگاه‌های زیادی بر روی دامنه‌ها قرار دارند (مانند شهر پل سفید، سوادکوه مازندران) که استفاده از روش شمع‌کوبی برای پایدارسازی دامنه‌های این شهرها می‌تواند مطرح باشد.

(یغرافیا (۳)، مقایرات طبیعی، صفحه ۱۰۷)

۱۸۰- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

سنجش از دور، دانش و فن جمع‌آوری اطلاعات از پدیده‌های سطح زمین از طریق مشاهده غیرمستقیم با استفاده از سنجنده‌ها و پردازش اطلاعات دریافت شده است.

تصاویر قرار داده‌شده در نرم‌افزار گوگل ارث، اغلب در طیف مرئی تهیه شده‌اند و پدیده‌هایی را نشان می‌دهند که در سطح زمین با چشم قابل مشاهده‌اند.

(یغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های یغرافیایی، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۸۱- گزینه «۴»

(معمربراهیم سلیمانی)

قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.

تبعیت با کراهت تبعیتی است که ناشی از تهدید و ترس باشد و تبعیت با رضایت تبعیتی است که با رضایت و میل درونی همراه است.

قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید صاحب مقبولیت است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

۱۸۲- گزینه «۱»

(معمربراهیم سلیمانی)

ارسطو از دو ملاک تعدد افراد تأثیرگذار و تصمیم‌گیرنده و روش تصمیم‌گیری برای دسته‌بندی نظام‌های سیاسی استفاده کرد و از شش نوع حکومت نام برد.

فارابی ملاک دین‌مداری و دینامداری نظام سیاسی را افزون بر ملاک‌های ارسطو در نظر گرفت.

بر اساس تقسیم‌بندی ارسطو، آریستوکراسی و لیگارشسی، نظام‌هایی هستند که بر حاکمیت اقلیت استوارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۸۳- گزینه «۲»

(معمربراهیم سلیمانی)

تشریح عبارات نادرست:

در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی اقتصادی و ... باشد، بلکه در تعامل با آن‌ها قرار می‌گیرد. نظام سیاسی بر نظام‌های دیگر اثر می‌گذارد و از آن‌ها نیز تأثیر می‌پذیرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۴)

۱۸۴- گزینه «۴»

(معمربراهیم سلیمانی)

ممکن است معنای پدیده‌های اجتماعی در فرهنگ‌ها را به درستی دریافت نکنیم. برای جلوگیری از این خطا باید بکوشیم جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه کنیم یعنی با رویکرد تفسیری به بررسی آن‌ها بپردازیم.

جامعه‌شناسی انتقادی یافتن راهی برای دآوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌داند و دست شستن از این آرمان را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کند.

جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند و ما نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آورده‌ایم به همه جوامع دیگر تعمیم بدهیم مثلاً نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه جوامع غربی به دست می‌آوریم به جوامع دیگر که با جهان غرب تفاوت دارند تعمیم دهیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۸۵- گزینه «۲»

(مبیناسارات تاپیک)

گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» مربوط به رویکرد دوم (رویکرد مخالف قشربندی اجتماعی) است. ولی گزینه «۲» در رابطه با رویکرد سوم و طرفداران عدالت اجتماعی است که مالیات گرفتن از ثروتمندان را راه‌حلی برای رفع فقر در جامعه می‌دانند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۸۶- گزینه «۴»

(مبیناسارات تاپیک)

مدل لیبرال ← رویکرد اول: طرفداران قشربندی اجتماعی / نقطه آغاز رقابت عادلانه نیست.

مدل کمونیستی ← رویکرد دوم: مخالفان قشربندی اجتماعی / نقطه شروع رقابت یکسان است.

مدل عدالت اجتماعی ← رویکرد سوم: طرفداران عدالت اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۳)

۱۸۷- گزینه «۱»

(مبیناسارات تاپیک)

جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش جامعه‌شناسی تفسیری معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۷۸)

۱۸۸- گزینه «۳»

(مبیناسارات تاپیک)

هدف جامعه‌شناسی انتقادی: انتقاد از وضع موجود و ارائه راه‌حل برای رسیدن به وضع مطلوب

پيامد غلبه رویکرد تفسیری: رویکرد تبیینی به حاشیه رفت و راه بازگشت گزاره‌های انتقادی و تفسیری علوم اجتماعی باز شد.

ویژگی رویکرد سوم: به بهانه عدالت اجتماعی آزادی‌های فردی و امکان رقابت را از بین نمی‌برد و با رهاسازی مطلق و کنترل مطلق موافق نیست.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۸۹- گزینه «۴»

(مبیناسارات تاپیک)

تشریح عبارات نادرست:

هماندسازی، سیاستی بود که دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی و یکسان‌سازی همگی گروه‌های مختلف در پیش گرفتند.

مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی در دوره مدرن همانندسازی بود.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۹۰- گزینه «۳»

(مبیناسارات تاپیک)

الف) جامعه‌شناسی تفسیری، کنش اجتماعی و معنای آن را مطالعه می‌کند.
ب) روش مطالعه جامعه‌شناسی تفسیری، نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها است.

ج) جامعه‌شناسی انتقادی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند.

د) هدف جامعه‌شناسی تبیینی، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۱)

۱۹۱- گزینه «۴»

(مبیناسارات تایبک)

جدایی فرانسوی‌زبانان ایالت کبک از انگلیسی‌زبان‌ها در کانادا: الگوی تکثرگرا جشن سال نوی چینی به عنوان نماد تداوم و پیوستگی فرهنگی چینی‌ها: الگوی تکثرگرا الگوی ارائه‌شده توسط قرآن: الگوی تعارف

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۹۲- گزینه «۳»

(مبیناسارات تایبک)

گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» در رابطه با مدل تکثرگرا (کثرت هویت‌ها) درست و گزینه «۱» نادرست است؛ زیرا عبارت بیان شده مربوط به تعارف هویت‌ها است.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۱۹۳- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

اشتراک مدینه ضاله و مدینه فاسقه: انحراف از مدینه فاضله اشتراک علم به نفس و علم به توحید: نافع‌ترین علوم افتراق فارابی و ابن‌خلدون: رویکرد انتقادی

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۵، ۹۸ و ۱۰۰)

۱۹۴- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

تلاشی برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به این مسائل: فلسفه هدف آفرینش از دیدگاه قرآن کریم: علم عامل شکل‌گیری جوامع در دیدگاه ابن‌خلدون: عصبیت عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی به کمک آن درک می‌شود: عقل تجربی

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۴، ۹۵، ۱۰۰ و ۱۰۲)

۱۹۵- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

علم نافع: علمی که درباره چگونگی استفاده از علوم ابزاری و اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های انسان صحبت می‌کنند. اصلاح یک رابطه ظالمانه: عقل انتقادی روش او مشابه روشی است که ۴۰۰ سال بعد کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت: ابن‌خلدون

مدینه ضاله: آرمان‌ها و ارزش‌های غیرعقلانی را عقلانی معرفی می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۵، ۹۸، ۱۰۰ و ۱۰۳)

۱۹۶- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

عدم وجود جامعه آرمانی در رویکرد ابن‌خلدون پیامد این است که او به روش عقلی توجهی نداشت و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد. عامل خلافت انسان بر زمین: علم علوم ابزاری از جمله علوم نافع‌اند، زیرا نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۴، ۹۵ و ۱۰۰)

۱۹۷- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

اساس شکل‌گیری دو انقلاب اجتماعی: مقبولیت و مرجعیت علم فقه - علم مدنی فارابی در مقابل علمی که موضوع آن‌ها مستقل از اراده انسان‌هاست قرار می‌گیرد. - علوم اجتماعی جهان اسلام هر تفسیری را نوعی تبیین به‌شمار می‌آورد و علم را به علم حسی و تجربی محدود نمی‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۱۱ و ۱۱۵)

۱۹۸- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

عقل عملی: قانون علیت در فلسفه یا قانون جاذبه زمین در فیزیک با عقل نظری شناسایی می‌شود. مشروطه از نگاه میرزای نائینی، مشروط کردن حاکمان و حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۴)

۱۹۹- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

الف) علوم اجتماعی جهان اسلام: تبیین‌های علمی را به شناخت تجربی محدود نمی‌کند و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند. ب) عقل عملی: پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم اجتماعی بررسی می‌شوند.

ج) علم فقه شیعه: نقش مهم در تعیین نوع رابطه مردم با قدرتهای داخلی و خارجی داشته است.

د) رویکرد انتقادی: به معیار جهان‌شمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان‌ها باشد دسترسی ندارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۱۳)

۲۰۰- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

پدیده‌های اعتباری دارای آثار و پیامدهای غیرارادی هستند. تعامل علوم اجتماعی جهان اسلام با علوم اجتماعی مدرن: ارائه راه‌کارهایی برای حل بحران آگاهی و بحران معنا دوری ارزش‌ها و آرمان‌ها: عقل عملی

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۱۳)

فلسفه دوازدهم

۲۰۱- گزینه «۳»

(مبیر پرسیانو)

دکارت به عقل به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و انسان، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً یک دستگاه استدلال به حساب می‌آورد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در ابتدای رنسانس، تحولات اجتماعی و فکری معمولاً در تقابل با حاکمیت کلیسا رقم می‌خورد. پس تضاد با کلیسا، نقش محوری در دگرگونی‌های فکری داشت.

گزینه «۲»: در ابتدای رنسانس عقل جایگاه ممتازی پیدا کرد و یگانه معیار و مرجع درستی و نادرستی افکار و عقاید تلقی شد. در دوره رنسانس عقل جای دین را گرفت و دین را در گوشه‌ای از زندگی انسان‌های اروپایی به حاشیه راند. نتیجه می‌گیریم که دین صرفاً در جنبه‌های فرعی زندگی آن‌ها اثر داشت.

گزینه «۴»: فرانسیس بیکن که روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می‌دانست، از فیلسوفان خواست که از بت‌هایی که فلاسفه قدیم برای ما ساخته‌اند، دست بردارند و فقط به آنچه از طریق تجربه به دست می‌آید تکیه کنند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

۲۰۲- گزینه «۲»

(فرهار قاسمی نژاد)

از میان عقول، عقل اول تنها واجب‌الوجود بالغیری است که از واجب‌الوجود بالذات (خداوند) صادر شده است، بقیه عقول با واسطه واجب‌الوجود بالغیر دیگری وجود پیدا کرده‌اند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۲۰۳- گزینه «۳»

(فرهار قاسمی نژاد)

در عقل بالفعل عقل به شکوفایی رسیده و می‌تواند دانش‌هایی را کسب کند (دانش‌های اکتسابی).

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۲)، صفحه ۶۴)

۲۰۴- گزینه «۱»

(فرهار قاسمی نژاد)

از نظر ملاصدرا ممکن است ما از استدلال عقلی درست استفاده نکنیم و به نتیجه نادرست برسیم و احساس کنیم میان دستاوردهای عقلی ما و داده‌های وحی تعارض‌هایی وجود دارد.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۲)، صفحه ۶۵)

۲۰۵- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)

طبق نظر قطب‌الدین رازی، حکمت اشراق حکمتی است که اساس و بنیان آن اشراق است. اشراق نیز عبارت است از کشف و شهود.

(فلسفه (۲)، دوره میانی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۲۰۶- گزینه «۱»

(کیمیا طوماسی)

گروه سوم جویندگان معرفت کسانی هستند که فقط تصفیه نفس می‌کنند و به طریقه برهان توجهی ندارند؛ از نظر سهروردی سیر و سلوک روحانی و قلبی بدون تربیت عقلانی گمراه‌کننده است.

حکمت اشراق همان حکمت شرقیانی است که اهل فارس بوده‌اند، زیرا حکمت آن‌ها هم کشفی و شهودی بوده است.

(فلسفه (۲)، دوره میانی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۵)

۲۰۷- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)

شیخ اشراق می‌فرماید: «گاه باشد که امام تالّه در ظاهر حاکم باشد و گاه به طور نهانی ... در هر حال او راست ریاست تامّه، اگرچه در نهایت گمنامی باشد.» بنابراین لزوماً ریاست حکیم متألّه ظاهری نیست.

(فلسفه (۲)، دوره میانی، صفحه ۸۵)

۲۰۸- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)

ملاصدرا که طرفدار اصالت وجود بود اعتقاد داشت ذهن انسان وقتی به وجودهای متفاوت نظر می‌کند متناسب با تفاوت‌ها و خصوصیات هر کدام از آن‌ها تصورات و مفاهیمی از قبیل آسمان، درخت و ... را انتزاع می‌کند.

میرداماد که استاد ملاصدرا بود، جانب اصالت ماهیت را گرفت و معتقد بود آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود.

(فلسفه (۲)، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۲۰۹- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)

مفهوم وجود در همه اشیا یکی است. یعنی مفهوم وجود مشترک میان همه اشیا است. ملاصدرا این نکته را با اصل اصالت وجود تلفیق کرد و گفت: حال که واقعیت اصالت با وجود است نه ماهیت و وجود هم امر مشترک و واحد همان اشیا است پس حقیقت، یکی بیش نیست و جایی برای تکثر واقعی در عالم وجود ندارد.

(فلسفه (۲)، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۲۱۰- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)

بنیان دوم فلسفه صدرایی وحدت وجود است. او می‌گوید هستی یک حقیقت و یک واحد حقیقی بیش نیست (وحدت در عین کثرت). این بیت نیز به همین مفهوم اشاره دارد. ملاصدرا که خود از عارفان برجسته بود و این وحدت را خود نیز شهود کرده بود، می‌خواست که این حقیقت را با برهان فلسفی نیز اثبات نماید و به دیگران برساند.

(فلسفه (۲)، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۲۱۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

دکارت معتقد بود که عقل می‌تواند وجود خدا و نفس مجرد انسان و اختیار او را با استدلال اثبات کند. البته او دیگر به عقل به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و در انسان، آن گونه که برخی فیلسوفان یونان و فلاسفه مسلمان معتقد بودند، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً یک دستگاه منطقی استدلال می‌دانست.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۵۵، ۵۶ و ۵۸)

۲۱۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

ارسطو استدلال تجربی را از استدلال عقلی محض جدا کرد و کاربرد هر کدام را روشن ساخت. قائل بودن ارسطو به استدلال عقلی محض که از استدلال تجربی مجزا است با نظر بیکن که در گزینه «۲» ذکر شده است تقابل دارد. (فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۲۱۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

در ابتدای رنسانس که تحولات اجتماعی و فکری معمولاً در تقابل با حاکمیت کلیسا رقم می‌خورد، عقل جایگاه ممتازی پیدا کرد و یگانه معیار و مرجع درستی و نادرستی افکار و عقاید تلقی شد. (فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

۲۱۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

آنان اولین مخلوق خدا را عقل اول می‌دانند که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است و عقول دیگری نیز به ترتیب از آن به وجود آمده‌اند (پس معلول نخستین خداوند عقل اول است که یک چیز واحد است. کثرات بعد از عقول ده‌گانه پدید می‌آید)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: معلول بی‌واسطه خداوند عقل اول است. سایر موجودات به واسطه عقول به وجود می‌آیند.

گزینه «۲»: عقل آدمی از عقل فعال هدایت و نور می‌گیرد. عقل فعال همان عقل آدمی نیست. عقل آدمی پرتوی از آن است.

گزینه «۳»: عقول علاوه بر علم و تعقل موجودات پایین‌تر از خود به خالق خود نیز علم حضوری دارند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۲۱۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

ملاصدرا می‌گوید امکان ندارد که احکام و قوانین دین حق و روشن الهی با دانش و معرفت یقینی و قطعی در تقابل باشد.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۲۱۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

به نظر ابن‌سینا طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به شرط اینکه مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد (نه تحت هر شرایطی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خداوند، عالم طبیعت را با لطف و عنایت خود پدید آورده است. (لطف و عنایت به لحاظ معنایی با هم متفاوت‌اند هرچند صفات خدا با ذات او یکی است.)

گزینه «۲»: با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

گزینه «۴»: از نظر ابن‌سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند؛ آن‌ها را به خشوع و خشیت در برابر حق وامی‌دارد.

(فلسفه (۲)، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۲۱۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

از نظر سهروردی کسی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته حکیم متأله است.

(فلسفه (۲)، دوره میانی، صفحه ۸۵)

۲۱۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

مشرق جهان در جغرافیای سهروردی، نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. خداوند، مبدأ جهان، نور محض است و او را «نورالانوار» می‌نامند. مغرب وسطی در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته‌اند. هر واقعییتی «نور» است.

(فلسفه (۲)، دوره میانی، صفحه ۸۴)

۲۱۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

گزینه «۱»: وجود در خارج اصالت دارد اما ماهیت مفهومی است که ذهن آن را انتزاع می‌کند.

گزینه «۲»: هر وجودی با تعینی خاص در خارج هست. از این تعین خاص مفهوم «ماهیت» به دست می‌آید نه «وجود».

گزینه «۳»: وجود با ماهیت وحدت ندارد ماهیت مفهومی است که از وجودها مانند انسان و اسب انتزاع می‌شود.

گزینه «۴»: واقعیت خارجی مصداق مفهوم وجود است (اصالت وجود) وجود حقیقتی واحد است که دارای مراتب و درجاتی است.

(فلسفه (۲)، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۶)

۲۲۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

اصالت آن چیزی است که واقعیت به‌زای آن باشد و آن را تشکیل بدهد، نه این‌که اعتباری و ساخته و پرداخته ذهن باشد.

(فلسفه (۲)، دوران متأخر، صفحه ۹۲)